

Tirana Bank sh.a.

**Raporti i Auditorit të Pavarur dhe
Pasqyrat Financiare më dhe për
vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017**

PERMBAJTJA

OPINIONI I AUDITUESIT TË PAVARUR	
PASQYRA E FITIMIT OSE HUMBJES DHE TË ARDHURAVE GJITHËPËRFSHIRËSE	7
PASQYRA E POZICIONIT FINANCIAR	8
PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË KAPITAL	9
PASQYRA E FLUKSEVE MONETARE	10
1 INFORMACION MBI SHOQËRINË	11
2 PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL	11
2.1 Deklarata e përputhshmërisë	11
2.2 Bazat e përgatitjes	11
a) Pozicioni i Grupit	11
2 PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)	12
2.2 Bazat e përgatitjes (vazhdim)	12
b) Pozicioni i Bankës	12
2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)	13
2.3 Transaksionet e kembimit ne monedhen e huaj	13
2.4 Instrumentat financiare – njohja fillestare dhe matja e mëpasshme	13
a. <i>Data e njohjes</i>	13
2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)	14
b. <i>Njohja fillestare e instrumentave financiare</i>	14
2.5 Marrëveshjet e riblerjes dhe marrëveshjet e anasjellta të riblerjes	16
2.6 Përcaktimi i vlerës së drejtë	16
2.6 Përcaktimi i vlerës së drejtë (vazhdim)	17
2.7 Zhvlerësimi i aktiveve financiare	17
2.7 Zhvlerësimi i aktiveve financiare (vazhdim)	18
2.7 Zhvlerësimi i aktiveve financiare (vazhdim)	19
2.8 Qiraja	19
2.9 Njohja e të ardhurave	19
2.9 Njohja e të ardhurave (vazhdim)	20
2.10 Mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre	21
2.11 Aktive afatgjata materiale	21
2.12 Aktive afatgjata jomateriale	21
2.12 Aktive afatgjata jomateriale (vazhdim)	22
2.13 Aktive afatgjata materiale të investuara	22
2.14 Zhvlerësimi i aktiveve jofinanciare	23
2.15 Kontrata të garancisë financiare	23
2.16 Pensione dhe përfitime të tjera pas punësimit	23
2.17 Provigjione	23
2.17 Provigjione(vazhdim)	24
2.18 Tatimi mbi fitimin	24

3.	MANAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR	25
3.1	Rreziku i kredisë	25
3.	MANAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)	26
3.1	Rreziku i kredisë (vazhdim)	26
3.1.1	Matja e rrezikut të kredisë	26
3.1.1	Matja e rrezikut të kredisë (vazhdim)	27
3.1.2	Kontrolli i kufirit të rrezikut dhe politikat e shmangies	28
3.1.2	Kontrolli i kufirit të rrezikut dhe politikat e shmangies (vazhdim)	29
3.1.3	Politikat e zhvlerësimit dhe provigjionimit	29
3.1.4	Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë pa marrë parasysh kolateralin dhe siguri të tjera të kredisë	31
3.1.5	Hua dhe paradhënie	32
3.1.7	Arka dhe llogaritë me Bankën Qendrore	36
3.1.8	Instrumentat e borxhit, bonot e thesarit dhe instrumenta të tjerë	36
3.1.9	Përqëndrimi i rrezikut të aktiveve fianciare ekpozuar me rrezikun e kredisë	36
3.2	Rreziku i tregut	36
3.2.1	Rreziku i kursit të këmbimit	36
3.2	Rreziku i tregut (vazhdim)	37
3.2.1	Rreziku i kursit të këmbimit (vazhdim)	37
3.3	Rreziku i likuiditetit	42
3.3.1	Procesi i manaxhimit të rrezikut të likuiditetit	43
3.4	Vlera e drejtë e aktiveve dhe detyrimeve financiare	46
3.4	Vlera e drejtë e aktiveve dhe detyrimeve financiare	47
3.5	Manaxhimi i kapitalit	48
4.	VLERËSIME DHE GJYKIME TË RËNDËSISHME KONTABËL	50
5.	MIRATIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMEVE	50
5.	MIRATIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMEVE (VAZHDIM)	51
5.	MIRATIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMEVE (VAZHDIM)	52
5.	MIRATIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMEVE (VAZHDIM)	53
5.	MIRATIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMEVE (VAZHDIM)	54
5.	MIRATIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMEVE (VAZHDIM)	55
5.	MIRATIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMEVE (VAZHDIM)	56
5.	MIRATIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMEVE (VAZHDIM)	57
5.	MIRATIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMEVE (VAZHDIM)	58
5.	MIRATIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMEVE (VAZHDIM)	59

5.	MIRATIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMEVE (VAZHDIM)	60
6.	TË ARDHURA NGA INTERESI	61
7.	SHPENZIME INTERESI	61
8.	TË ARDHURA NETO NGA TARIFA DHE KOMISIONE	61
9.	SHPENZIME PERSONELI	62
10.	SHPENZIME TË TJERA OPERACIONALE	62
11.	SHPENZIMET E TATIMIT MBI TË ARDHURAT	62
11.	SHPENZIMET E TATIMIT MBI TË ARDHURAT (VAZHDIM)	63
11.	SHPENZIMET E TATIMIT MBI TË ARDHURAT (VAZHDIM)	64
12.	ARKA DHE LLOGARI ME BANKËN QENDRORE	65
12.	ARKA DHE LLOGARI ME BANKËN QENDRORE (VAZHDIM)	66
13.	HUA DHE PARADHENIE PER KLIENTET	67
14.	INVESTIME TE VLEFSHME PER SHITJE	69
15.	AKTIVE AFATGJATE MATERIALE TE INVESTUARA	70
16.	AKTIVE AFATGJATA JOMATERIALE	71
17.	AKTIVE AFATGJATA MATERIALE	72
18.	AKTIVE TE TJERA	73
19.	DETYRIME NDAJ BANKAVE	73
20.	DETYRIME NDAJ KLIENTËVE	74
21.	DETYRIME TE TJERA	74
22.	PROVIGJIONE	75
23.	KAPITALI I PAGUAR DHE PRIMI I AKSIONEVE	75
24.	REZERVA TË TJERA	76
25.	DIVIDENDË	76
26.	MJETE MONETARE DHE EKVIVALENTET E TYRE	76
27.	PALE TE LIDHURA	76
28.	PARAQITJA E INSTRUMENTEVE FINANCIARE SIPAS KATEGORIVE TË MATJES78	
28.	PARAQITJA E INSTRUMENTEVE FINANCIARE SIPAS KATEGORIVE TË MATJES (VAZHDIM)	79
29.	ANGAZHIME DHE DETYRIME TE KUSHTEZUARA	79
29.	ANGAZHIME DHE DETYRIME TE KUSHTEZUARA	80
30.	NGJARJE PAS DATËS SË RAPORTIMIT	80

RAPORTI I AUDITUESIT TË PAVARUR

Drejtuar Aksionarëve dhe Drejtimit të Tirana Bank Sh.A. sh.a.

Opinionit

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Tirana Bank Sh.a. ("Banka"), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2017 dhe pasqyrën e fitim humbjes dhe e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në kapital dhe pasqyrën e flukseve të parasë për vitin e mbyllur në këtë datë, si dhe një përmbledhje të politikave të rëndësishme të kontabilitetit dhe shënime të tjera shpjeguese.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Bankës më 31 dhjetor 2017 si dhe performancën e saj financiare dhe flukset e parasë për vitin e mbyllur në këtë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Baza e Opinionit

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit ("SNA"-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në paragrafin e emërtuar "Përgjegjësitë e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare" të këtij raporti. Ne shprehim pavarësinë tonë nga Banka në përputhje me Kodin e Etikës së Kontabilistëve Profesionistë i vendosur nga Bordi i Kontabilistëve për Standardet Ndërkombëtare të Etikës ("BKSNE") dhe me kërkesat etike të aplikueshme për auditimin e pasqyrave financiare në Shqipëri, si edhe, kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa. Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të mbështetur bazën për opinionin tonë të auditimit.

Përgjegjësitë e drejtimit dhe palëve të ngarkuara me qeverisjen për pasqyrat financiare

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të, si edhe për sistemin e kontrollit të brendshëm, i cili në masën që përcaktohet nga drejtimi, është i nevojshëm për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale, si pasojë e mashtrimeve apo gabimeve. Në përgatitjen e pasqyrave financiare, drejtimi është përgjegjës për vlerësimin e aftësisë së Bankës për të vazhduar aktivitetin e saj në bazë të parimit të vijimësisë, të paraqesë në shënimet shpjeguese, nëse është e aplikueshme, çështje që lidhen me vazhdimësinë e aktivitetit të Bankës, dhe të përdorë parimin kontabël të vijimësisë, përveç rasteve kur drejtimi ka ose për qëllim të likuidojë aktivitetin, ose të ndërpresë operacionet, ose nuk ka asnjë alternativë tjetër reale, përveç se sa më lart. Palët e ngarkuara me qeverisjen janë përgjegjëse për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Përgjegjësia e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tona janë të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimeve apo gabimeve, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomali mund të vijë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra bazuar në këto pasqyra financiare

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe ruajmë skepticizmin tonë profesional gjatë gjithë procesit të auditimit. Gjithashtu, ne:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rrezikun e anomalive materiale në pasqyrat financiare, si pasojë e mashtrimeve apo gabimeve, hartojmë dhe zbatojmë procedurat përkatëse në përgjigje të këtyre rreziqeve, si edhe marrim evidenca të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të krijuar një bazë për opinionin tonë. Rreziku i mos zbulimit të një anomalie materiale, si pasojë e mashtrimit është më i lartë se rreziku i mos zbulimit të një anomalie si pasojë e gabimit, për shkak se, mashtrimi mund të përfshijë fshehje të informacionit, falsifikim të informacionit, përvetësime të qëllimshme, keqinterpretime, apo shkelje të kontrollit të brendshëm.
- Marrim një kuptueshmëri të sistemeve të kontrolleve të brendshme të aplikueshme për procesin e auditimit me qëllim hartimin e procedurave të auditimit të përshtatshme me rrethanat, por jo për të shprehur një opinion mbi efektivitetin e sistemeve të kontrolleve të brendshme të Bankës.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyetueshmërinë, e çmuarjeve kontabël të kryera si edhe paraqitjen e shënimeve shpjeguese përkatëse të hartuara nga drejtimi.
- Shprehemi në lidhje me përshtatshmërinë e parimit të vijimësisë të përdorur nga drejtimi, dhe bazuar në evidencat e marra gjatë auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston, atëherë mund të shkaktojë dyshime të rëndësishme mbi aftësinë e Bankës për të vazhduar në vijimësi. Në rast se ne arrijmë në konkluzionin që një pasiguri materiale ekziston, ne duhet të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të auditimit me referencë në shënimin shpjegues përkatës, ose, nëse shënimet shpjeguese nuk janë të përshtatshme, ne duhet të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona jepen mbi bazën e evidencës së auditimit të marrë deri më datën e raportit të auditimit. Megjithatë, ngjarjet ose kushtet në të ardhmen mund të shkaktojnë ndërprerje të aftësisë së Bankës për vazhduar në vijimësi.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, duke përfshirë shënimet shpjeguese dhe nëse pasqyrat financiare prezantojnë transaksionet dhe ngjarjet thelbësore në një mënyrë që arrin prezantimin e drejtë.

Përgjegjësia e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare (vazhdim)

Ne komunikojmë me palët e ngarkuara me qeverisjen e Bankës, ku përveç çështjeve të tjera, komunikojmë edhe qëllimin dhe kohën e planifikuar të auditimit, gjetjet kryesore të auditimit, përfshirë çdo mangësi të rëndësishme në sistemin e kontrollit të brendshëm që është identifikuar gjatë auditimit tonë.

Deloitte Audit Albania sh.p.k.

Deloitte Audit Albania sh.p.k

Rr. Elbasanit, Pallati poshtë Fakultetit Gjeologji - Miniera,
Tirana, Shqipëri

Numër identifikimi unik i subjektit (NUIS): L41709002H

Elvis Ziu

Elvis Ziu
Auditues ligjor

Tiranë, Shqipëri
10 maj 2018

Tirana Bank sh.a.

Pasqyra e Fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë, përveç kur shprehet ndryshe)

	Shënime	2017	2016
Të ardhura nga interesi	6	1,884,387	2,215,787
Shpenzime interesi	7	(198,854)	(364,736)
Të ardhura neto nga interesi		1,685,533	1,851,051
Provigjione për zhvlerësimin e huave dhe paradhënieve	13	(130,578)	(758,768)
Të ardhura/ (Shpenzime) neto nga interesi pas provigjionit për zhvlerësimin e huave		1,554,955	1,092,283
Të ardhura nga tarifa dhe komisione	8	423,747	418,819
Shpenzime për tarifa dhe komisione	8	(20,227)	(16,651)
Të ardhura neto nga tarifa dhe komisione		403,520	402,168
Humbje nga kursi i këmbimit		(254,313)	(159,437)
Të ardhura të tjera operative		190,676	94,471
Shpenzime personeli	9	(632,536)	(534,837)
Shpenzime të tjera operative	10	(939,964)	(942,290)
Fitim / (humbje) të përealizuara nga rivlerësimi i aktiveve		(118,836)	(194,886)
Rimarrje / (Shpenzime) të tjera për provigjione		60,991	(68,298)
Zhvlerësimi dhe amortizimi		(185,621)	(212,972)
Totali shpenzimeve operative		(1,879,603)	(2,018,249)
Fitimi/(Humbja) para tatim fitimit		78,872	(523,798)
Shpenzimi i tatim fitimit (tatim i shtyre)	11	(9,493)	3,393
Fitim/(Humbja) e vitit		69,379	(520,405)
Të ardhura të tjera / (shpenzime), neto nga tatimi:			
Zeratqë mund të riklasifikohen më vonë në fitim ose humbje:			
-Fitimi neto i vlerës së drejtë në aktivet financiare të vlefshme për shitje		(117,979)	113,648
- Tatimi i shtyre në lidhje me përfitimin në vlerën e drejtë të regjistruar direkt në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse		17,697	(17,424)
Të ardhura të tjera / (shpenzime) gjithëpërfshirëse për vitin		(100,282)	96,224
Totali i të ardhurave përmblendhëse për vitin		(30,903)	(424,181)

Shënimet shoqëruese në faqet 11 deri në 80 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Dritan Mustafa
Drejtor i Përgjithshëm Ekzekutiv

Konstantinos Tsigaras
Drejtues Financiar

Tedi Zeri
Drejtor i Dep. te Financës

Tirana Bank sh.a.**Pasqyra e Pozicionit financiar për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë, përveç kur shprehet ndryshe)*

	Shënime	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
AKTIVE			
Arka dhe llogari me Bankën Qendrore	12	6,914,728	7,128,006
Hua dhe paradhënie për bankat	12	26,544,252	22,408,310
Hua dhe paradhënie për klientët	13	24,037,231	25,273,650
Investime të vlefshme për shitje	14	15,343,098	21,447,552
Tatim fitimi i arkëtueshëm	11	275,818	300,914
Aktive afatgjata materiale të investuara	15	117,464	109,864
Aktive afatgjata materiale inventar	15	2,921,930	2,746,982
Aktive afatgjata jomateriale	16	242,035	293,286
Aktive afatgjata materiale	17	498,064	545,496
Tatimi i shtyrë aktiv	11	33,004	24,800
Aktive të tjera	18	857,275	1,085,894
TOTALI I AKTIVEVE		77,784,899	81,364,754
DETYRIME DHE KAPITALI			
Detyrime ndaj bankave	19	1,252,282	2,286,163
Detyrime ndaj klientëve	20	60,957,146	63,585,400
Detyrime të tjera	21	758,515	515,875
Provigjione	22	312,521	441,978
TOTALI I DETYRIMEVE		63,280,464	66,829,416
Kapitali			
Kapitali i paguar	23	14,754,741	14,754,741
Primi i aksioneve	23	1,735,494	1,735,494
Rezerva të tjera	24	1,700,011	1,800,293
Fitimi i pashpërndarë		(3,685,811)	(3,755,190)
TOTALI I KAPITALIT		14,504,435	14,535,338
TOTALI I DETYRIMEVE DHE I KAPITALIT		77,784,899	81,364,754

Shënimet shoqëruese në faqet 11 deri në 80 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Pasqyrat financiare u miratuan nga Bordi i Drejtorëve më 25 maj 2018 dhe nënshkruan në emër të tyre nga:

Dritan Mustafa
Drejtore i Pergjithshem Ekzekutiv

Konstantinos Tsigras
Drejtore FinanciarTedi Zeri
Drejtore i Dep. te Finances

Tirana Bank sh.a.**Pasqyra e Ndryshimeve në kapital për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017***(Të gjitha shumat janë në mije Lekë, përveç kur shprehet ndryshe)*

	Kapitali i paguar	Primi i aksioneve	Rezerva të tjera	Fitimi i pashpërndarë	Totali i kapitalit
Më 1 janar 2016	14,754,741	1,735,494	1,704,370	(3,234,785)	14,959,820
Fitimi neto per periudhen kontabel	-	-	-	(520,405)	(520,405)
Ndryshimi në fitimin e pashpërndarë	-	-	95,923	-	95,923
Më 31 dhjetor 2016	14,754,741	1,735,494	1,800,293	(3,755,190)	14,535,338
Fitimi neto periudhen kontabel	-	-	-	69,379	69,379
Ndryshimi në fitimin e pashpërndarë	-	-	(100,282)	-	(100,282)
Më 31 dhjetor 2017	14,754,741	1,735,494	1,700,011	(3,685,811)	14,504,435

Shënimet shoqëruese në faqet 11 deri në 80 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Dritan Mustafa
Drejtor i Përgjithshëm Ekzekutiv

Konstantinos Tsigaras
Drejtor i Dep. te Financiar

Tedi Zeri
Drejtor i Dep. te Financës

	Shënime	2017	2016
FLUKSE MONETARE NGA VEPRIMTARITE E SHFRYTEZIMIT			
Humbja para tatimit		78,872	(523,798)
<i>Rregullime për:</i>			
Zhvlerësim dhe amortizim	16, 17	185,621	212,972
Ndryshime në provigjionin e huave	13	130,578	758,768
Ndryshime neto nga rivlerësimi i aktiveve afatgjata materiale të investuara	5,6	118,836	(25,146)
Të ardhurat neto nga interesi		(1,685,533)	(1,851,051)
Zëra të tjerë jomonetarë		(214,539)	262,687
		(1,386,165)	(1,165,568)
Rritje në rezervën e detyrueshme me Bankën Qendrore		361,227	536,951
Rritje / (rënie) në hua dhe paradhënie për klientët		1,030,410	2,194,070
Rritje/ renie në aktive të tjera		160,322	(389,333)
(Rënie) /Rritje në detyrime ndaj bankave		(1,033,881)	261,533
(Rënie) / rritje në detyrime ndaj klientëve		(2,597,005)	(328,416)
(Rritje) / rritje aktive afatgjata materiale inventar		(301,384)	407,699
Rritje / (rënie) në detyrime të tjera		242,640	159,183
Interes i arkëtuar		1,959,818	1,645,448
Interes i paguar		(230,103)	(197,903)
Tatim fitimi i paguar		25,096	-
Paraja neto (përdorur)/e gjeneruar nga aktivitetet operative		(1,769,025)	3,123,664
FLUKSE MONETARE NGA AKTIVITETET INVESTUESE			
Blerje e aktiveve afatgjata material	17	(57,307)	(52,006)
Blerje e aktiveve afatgjata jomateriale	16	(29,631)	(66,605)
Blerje e investimeve të vlefshme për shitje	14	(7,499,004)	(8,572,805)
Hyrje nga investimet e vlefshme për shitje	14	13,638,858	7,691,275
Paraja neto e përdorur në aktivitetet investuese		6,052,916	(1,000,141)
FLUKSE MONETARE NGA AKTIVITETI FINANCUES			
Rritje në kapitalin aksionar		-	-
Paraja neto (përdorur) / nga aktivitetet financiare		-	-
Rritje/(Renie) neto në mjete monetare dhe ekuivalentët e tyre		4,283,891	2,123,523
Mjete monetare dhe ekuivalentët e tyre më 1 janar		23,953,064	21,829,541
Mjete monetare dhe ekuivalentët e tyre më 31 dhjetor	26	28,236,955	23,953,064

Shënimet shoqëruese në faqet 11 deri në 80 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Dritan Mustafa
Drejtore i Përgjithshëm Ekzekutiv

Konstantinos Tsigaras
Drejtore Financiar

Tedi Zeri
Drejtore i Dep. te Financës

1 Informacion mbi shoqërinë

Tirana Bank Sh.A. është institucion bankar që vepron në përputhje me dispozitat e Ligjit 9901, date 14 Prill 2008 “Per tregtaret dhe shoqerite tregtare” dhe Ligjit 9662, date 18 Dhjetor 2006 “Per Bankat ne Republiken e Shqiperise” i amenduar, Ligji 10481, date 17 Nentor 2011, si edhe me ligje te tjera te ngjashme. Bazuar ne artikullin 4 te Statutit te Bankes, objektivi i Bankes eshte te veproje, ne favor te saj apo te paleve te treta, cfaredo dhe cdo operacion te pranuar apo te deleguar Bankes sipas legjislacionit perkates. Tirana Bank Sh.A. eshte krijuar dhe themeluar ne Shqiperi si dhe operon ne Shqiperi. Tirana Bank Sh.A. eshte shoqeri e zoteruar nga Piraeus Bank S.A. me 98.83 % te kapitalit.

Banka ka 39 dege (2016 : 39) ne Republiken e Shqiperise dhe nuk kryen aktivitet jashte saj. Numri total i punonjesve te Bankes eshte 439 (2016: 432)

Pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017 janë autorizuar për t'u lëshuar nga Bordi Drejtues më 25 maj 2018. Miratimi i pasqyrave financiare nga aksionarët do të mbahet në Mbledhjen e Përgjithshme Vjetore të Aksionarëve.

Aktiviteti kryesor

Aktiviteti kryesor i biznesit te Bankes jane veprimtarite bankare tregtare dhe individuale ne Republiken e Shqiperise. Banka kryen veprimtarine e saj ne saje te nje licence te plote et leshuar nga Banka Qendrore e Republikes se Shqiperise (Banka e Shqiperise ose BSH) qe prej vitit 1996.

2 Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël

Politikat kryesore kontabël të zbatuara në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare janë paraqitur më poshtë. Këto politika janë aplikuar në mënyrë konsistente në të gjitha vitet e paraqitur, nëse nuk shprehet ndryshe.

2.1 Deklarata e përputhshmërisë

Pasqyrat financiare të Tirana Bank sh.a. janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) dhe interpretimet e KIRFN-së.

Politikat e kontabilitetit të miratuara janë konsistente me ato të vitit të mëparshëm financiar.

2.2 Bazat e përgatitjes

Pasqyrat financiare jane pergatitur mbi bazen e koston historike, pervec aktiveve financiare te mbajtura per shitje dhe aktiveve financiare qe maten me vleren e drejte. Te dhenat aktuale dhe ato krahasuese jane shprehur ne mije Leke Shqiptare (“LEK”), pervec se kur permendet qe jane paraqitur ndryshe.

a) Pozicioni i Grupit

Rrjeti I degeve te Grupit Piraeus ne fund te Dhjetorit 2017 arriti ne 753 njesi, nga te cilat 620 operojne ne Greqi dhe 113 operojne ne 5 vende te tjera Rrjeti I degeve ne Greqi u reduktua gjate 2017 me 40 njesi nderkohe qe rrjetinderkombetar u reduktua me 128 njesi (bazuar kjo edhe ne planin e racionalizimit). Ne te njejten kohe, Grupi numeron gjithsej 15.115 punonjes, nga te cilet 13.253 jane punesuar ne Greqi (per vitin 2016: 18,075 dhe 14,492 perkatesisht).

Ekspozimet e Grupit jashte Greqise me 31 Dhjetor 2017 perbejne 6 % te totalit te aktiveve, 17.7 % te rrjetit te degeve dhe 12.3 % te totalit te punonjesve.

2 Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.2 Bazat e përgatitjes (vazhdim)

a) Pozicioni i Grupit (vazhdim)

Viti 2017 ishte një pike kyçe për Bankën e Pireut. Nga një kendveshtrim financiar, ky vit theksoi performancën financiare të bankës vecanerisht në pjesën e dytë të vitit kur edhe kushtet e tregut e lejonin një gjë të tillë. Përmirësimi në treguesit e likuiditetit dhe në cilësinë e asetëve u përshpejtua dhe kjo gjë vihet re edhe në treguesit financiarë. Në nivelin institucional, viti 2017 u karakterizua nga ndryshimet në Bordin Drejtues të Bankës, në linjë me praktikën me të mira ndërkombëtare dhe ligjeve rregullative vendase, të cilat u finalizuan me emerimin e Drejtuesit të ri (CEO) të Grupit më Prill 2017. Mirestrukturimi institucional i bankës lejon forcimin e metejshej të saj si dhe vazhdimësi operative të saj në favor të aksionerëve, klientëve dhe punonjësve të saj.

b) Pozicioni i Bankës

Në kushtet aktuale, qëllimi kryesor i Bankës ka qënë likuiditeti dhe mjaftueshmëria e kapitalit. Ashtu siç përmendet në shënimet 20 dhe 21, burimi kryesor i fondeve të Bankës përbëhet nga depozitat e mbledhura brenda vendit nga korporatat dhe individët.

Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit të Bankës (siç përshkruhet nga BSH) më 31 dhjetor 2017 është 21.25% (2016: 17,89%) dhe është më e lartë se minimumi i përcaktuar specifikisht për Bankën nga Banka Qendrore prej 15%. Për më tepër, raporti i likuiditetit të Bankës më 31 dhjetor 2017 ishte 46.7% (2016: 47%), e cila është në përputhje me nenin 71 të Rregullores së Bankës së Shqipërisë për likuiditetin, të datës 14 tetor 2009.

Banka është në përputhje me kërkesat rregullative dhe nuk ka tejkaluar vlerën e përcaktuar me Ligj.

Rrjedhimisht, supozimi i vijimësisë është aplikuar në përgatitjen e pasqyrave financiare. Drejtimi i ka përgatitur këto pasqyra financiare mbi një bazë vijimësie, e cila supozon se Banka do të vazhdojë të operojë në të ardhmen e parashikueshme. Për të vlerësuar arsyeshmërinë e këtij supozimi, Drejtimi rishikon parashikimet e flukseve hyrëse të mjeteve monetare të ardhshme dhe mbështetjen e dhënë nga aksionarët.

Duke u bazuar në planet aktuale financiare, situatën aktuale të Bankës dhe në mbështetjen e bankës mëmë, Drejtimi është i bindur që Banka do të jetë e aftë të vazhdojë aktivitetin në vijimësi në një të ardhme të parashikueshme, dhe për këtë arsye ky parim përdoret për përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare.

Politikat kryesore kontabël të përdorura në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare janë paraqitur më poshtë.

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.3 Transaksionet e këmbimit në monedhen e huaj

Pasqyrat financiare janë paraqitur në Lek Shqiptar, që është monedha funksionale dhe prezantimi i Bankës.

Transaksionet dhe balancat

Transaksionet në monedha të huaja përkthehen në monedhën përkatëse funksionale të operacionit në kursin e këmbimit në vend në datën e transaksionit.

Aktivet dhe detyrimet monetare të shprehura në monedha të huaja në datën e raportimit janë rikontvertuar në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në vend në atë datë. Fitimi ose humbja në valutë në zërat monetarë është diferenca midis kostos së amortizuar në monedhën funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar me interes efektiv dhe pagesa gjatë periudhës dhe koston e amortizuar në monedhë të huaj të përkthyer me kursin e këmbimit në vend në fund të periudhës.

Aktivet dhe detyrimet jo-monetare të shprehura në monedhë të huaj, të cilat janë të shprehura me kosto historike, janë konvertuar në kursin mbizotërues të këmbimit në datën e transaksionit. Aktivet dhe detyrimet jo-monetare të shprehura në monedha të huaja të cilat maten me vlerën e drejtë, rikthehen në monedhën funksionale në kursin e këmbimit të çastit në datën e përcaktimit të vlerës së drejtë.

Diferencat në valutë të huaj që rrjedhin nga përkthimi njihen në përgjithësi në fitim ose humbje, përveç dallimeve në valutë të huaj që rrjedhin nga përkthimi i instrumentave të kapitalit të disponueshëm për shitje, të cilat njihen në OCI.

Normat e aplikueshme të këmbimit (lekë në njësi të monedhës së huaj) për monedhat kryesore më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 ishin si më poshtë:

	2017	2016
USD	111.10	128.17
EUR	132.95	135.23

2.4 Instrumentat financiarë – njohja fillestare dhe matja e mëpasshme

a. Data e njohjes

Blerjet apo shitjet e aktiveve financiare që kërkojnë dhenien e aktiveve brenda afatit kohor të përcaktuar në përgjithësi nga rregulloret apo konventa në treg, njihen në datën e tregtimit, domethënë në datën në të cilën Banka angazhohet të blejë apo të shesë aktivin.

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.4 Instrumentat financiare – njohja fillestare dhe matja e mëpasshme (vazhdim)

b. Njohja fillestare e instrumentave financiare

Klasifikimi i instrumentave financiare në njohjen fillestare varet nga qëllimi për të cilin u blene instrumentat financiare dhe karakteristikat e tyre. Te gjithë instrumentat financiare njihen fillimisht me vlerë të drejte dhe në rast të aktiveve dhe detyrimeve financiare që nuk mbahen me vlerë të drejte në fitim ose humbje, plus kosto transaksioni. Vlera e drejte në njohjen fillestare evidentohet nga cmimi i transaksionit. Një fitim ose humbje në njohjen fillestare njihet vetëm nëse ka diferencë midis vlerës së drejte dhe cmimit të transaksionit, gjë e cila është e dukshme nga transaksione të tjera në treg për të njëjtin instrument financiar ose nga një metode vlerësimi, të dhenat e të cilës përfshijnë vetëm informacion nga tregje të dukshme.

c. Aktive financiare të mbajtura deri në maturim

Aktive financiare të mbajtura deri në maturim janë ato instrumente të cilat përmbajnë pagesa fikse ose të përcaktuara dhe kanë maturitet të përcaktuar dhe për të cilat banka ka synimin dhe aftësinë për t'i mbajtur deri në maturim. Nëse banka do të shiste një shumë të rëndësishme investimesh të mbajtura deri në maturim, e gjithë kategoria duhet të klasifikohet si e vlefshme për shitje.

Aktivitetet financiare të mbajtura deri në maturim maten më pas me kosto të amortizuara duke përdorur metodën e normës efektive të interesit, duke zbritur provigjionin e zhvlerësimit. Kosto e amortizuar llogaritet duke marrë parasysh çdo zbritje ose prim në blerje si edhe komisione të cilat janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit. Amortizimi njihet në llogarinë “të ardhura interesi” në fitim ose humbje. Humbjet që rezultojnë nga zhvlerësimi i këtyre investimeve njihen në fitim ose humbje si humbje nga zhvlerësimi i instrumenteve financiare, nëse ka.

d. Hua dhe të arkëtueshme

Huatë dhe të arkëtueshmet përfshijnë hua për bankat dhe hua dhe paradhënie për klientët, të cilat janë aktive financiare me pagesa fikse ose të përcaktuara dhe me maturitet të përcaktuar që nuk janë të kuotuar në një treg aktiv. Ato nuk krijohen me synimin e rishitjes së menjëhershme dhe nuk klasifikohen si aktive financiare të mbajtura për tregtim, investime financiare të vlefshme për shitje ose aktive financiare të mbajtura me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes. Pas njohjes fillestare, shumat e këtyre kredive njihen më pas me kosto të amortizuara duke përdorur metodën e normës efektive të interesit, duke zbritur provigjionin për zhvlerësim. Kosto e amortizuar llogaritet duke marrë parasysh çdo zbritje ose prim në blerje si edhe komisione të cilat janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit. Amortizimi njihet në llogarinë “Të ardhura nga interesi” në fitim ose humbje. Humbjet që rezultojnë nga zhvlerësimi i këtyre instrumenteve njihen në fitim ose humbje si humbje nga zhvlerësimi i huave dhe paradhënieve.

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.4 Instrumentat financiare – njohja fillestare dhe matja e mëpasshme (vazhdim)

e) Aktive financiare të mbajtura me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes

Kjo kategori përfshin bono thesari të Qeverisë Shqiptare.

Aktivet financiare të mbajtura me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes janë aktive financiare të cilat manaxhohen dhe vlerësohen për performancë bazuar në vlerën e drejtë, në përputhje me politikën e bankës për manaxhimin e riskut. Aktivet financiare të mbajtura me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes mbahen me vlerën e drejtë. Të gjithë elementët e tjerë të ndryshimeve në vlerën e drejtë dhe fitimeve ose humbjeve nga ç'rregjistrimi njihen në fitim ose humbje si të ardhura të tjera në periudhën kur ato ndodhin.

f) Aktive financiare të vlefshme për shitje

Ky klasifikim përfshin letra me vlerë investimi të cilat Banka synon t'i mbajë për një periudhë të pacaktuar kohe dhe të cilat mund të shiten si përgjigje ndaj një nevoje likuiditeti apo ndryshimesh në normat e interesit, kurset e këmbimit apo çmimeve të aksioneve.

Letrat me vlerë të investimit të vlefshme për shitje mbahen me vlerë të drejtë. Të ardhurat nga interesi nga instrumentet e vlefshëm për shitje llogariten duke përdorur metodën e interesit efektiv dhe njihen në fitim ose humbje të vitit. Dividendët nga instrumentet e kapitalit të vlefshëm për shitje njihen në fitim ose humbje në vitin kur përcaktohet e drejta e bankës për të marrë pagesat dhe është e mundur që dividendët do të arkëtohen. Të gjithë elementët e tjerë të ndryshimeve në vlerën e drejtë njihen në të ardhura të tjera gjithpërfshirëse derisa investimi çregjistrohet apo zhvlerësohet, kohë në të cilën fitimi ose humbja e akumuluar riklasifikohet nga të ardhura të tjera gjithpërfshirëse në fitim ose humbje të vitit.

Vlera e drejtë e aktiveve financiare monetare të vlefshme për shitje shprehet në monedhë të huaj dhe përkthehet me normën spot që mbizotëron në fund të periudhës raportuese. Fitimet dhe humbjet nga kursi i këmbimit që janë njohur në fitim ose humbje janë përcaktuar bazuar në koston e amortizuar të aktiveve monetare. Fitimet dhe humbjet e tjera nga kursi i këmbimit njihen në të ardhura të tjera gjithpërfshirëse.

Më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 Banka klasifikon aktivet e saj financiare si investime të mbajtura deri ne maturim, investime të vlefshme për shitje dhe hua dhe të arkëtueshme. Banka nuk ka klasifikuar ndonjë aktiv financiar të mbajtur me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes gjatë periudhës raportuese.

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.4 Instrumentat financiare – njohja fillestare dhe matja e mëpasshme (vazhdim)

g) Detyrime financiare

Pas matjes fillestare, borxhi dhe huamarrjet e tjera maten me kosto të amortizuar duke përdorur metodën e normës efektive të interesit. Nuk ka detyrime financiare të matura me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes. Çdo diferencë midis arkëttimeve minus kostot e transaksionit dhe vlerës së riparimit njihet si shpenzim interesi në fitim ose humbje. Kosto e amortizuar llogaritet duke marrë parasysh çdo zbritje ose prim në emetim dhe kosto që janë pjesë integrale e normës efektive të interesit.

h) Kompensimi i instrumentave financiare

Aktivet dhe detyrimet financiare kompensohen dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar kur ekziston një e drejtë ligjore për të netuar shumat e njohura dhe ekziston synimi për shlyerje në baza kompensimi, ose për të realizuar aktivin apo shlyer detyrimin njëkohësisht.

i) Ç'regjistrimi

Aktivet financiare ç'regjistrohen kur përfundojnë së ekzistuari të drejtat kontraktuale për të marrë flukse monetare nga aktivi, ose kur aktivi dhe të gjithë risqet dhe shpërblimet e pronësisë së tij janë transferuar (që domethënë, nëse të gjitha risqet dhe shpërblimet nuk janë transferuar tërësisht, banka teston kontrollin për t'u siguruar që përfshirja e vazhdueshme në bazë të të drejtave të mbetura nuk parandalon çregjistrimin). Detyrimet financiare ç'regjistrohen kur ato ripaguhen ose anulohen.

2.5 Marrëveshjet e riblerjes dhe marrëveshjet e anasjellta të riblerjes

Letrat me vlerë të shitura përmes marrëveshjeve për t'i riblerë në një datë të ardhshme të specifikuar ("REPO") nuk ç'regjistrohen nga pasqyra e pozicionit financiar. Arkëtimet përkatëse, duke përfshirë interesin e përlllogaritur, njihen në pasqyrën e pozicionit financiar si detyrime ndaj bankave, duke pasqyruar thelbin ekonomik të kredisë bankare. Diferenca midis çmimit të shitjes dhe të riblerjes trajtohet si shpenzim interesi dhe maturohet përgjatë jetës së marrëveshjes duke përdorur metodën e normës efektive të interesit. Ndërkohë letrat me vlerë të blera përmes marrëveshjeve për rishitje në një datë të ardhshme të specifikuar, marrëveshjet e anasjella të riblerjes ('Reverse REPO'), regjistrohen si detyrime ndaj bankave të tjera ose hua dhe paradhënie për klientë, sipas rastit. Pagesat përkatëse të kryera, duke përfshirë interesin e përlllogaritur, njihen në pasqyrën e pozicionit financiar si detyrime ndaj bankave. Diferenca midis çmimit të blerjes dhe atij të rishitjes trajtohet si e ardhur nga interesi dhe maturohet përgjatë jetës së marrëveshjes duke përdorur metodën e normës efektive të interesit.

2.6 Përcaktimi i vlerës së drejtë

Për instrumentat financiare që tregtohen në tregje aktive, përcaktimi i vlerës së drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare bazohet në çmimet e tregut ose kuotimet e çmimit nga ndërmjetësit. Një instrument financiar konsiderohet si i kuotuar në treg aktiv nëse çmimet e kuotuar janë të gatshme dhe rregullisht të publikuara në bursë nga ndërmjetës, grupe industrish, shërbime çmimesh dhe agjenci rregullatore, dhe këto çmime përfaqësojnë transaksione të rregullta të vërteta që kryhen me vlera të drejta. Nëse kriteret e mësipërme nuk përmbushen, tregu konsiderohet si jo-aktiv. Treguesit që tregu nuk është aktiv janë kur ka hapësirë të madhe midis ofertës dhe kërkesës, ose kur ka pak transaksione kohët e fundit, një rënie të konsiderueshme në mesataren e vëllimit të tregëtimit ditor të të gjitha aksioneve në shqyrtim në vend gjatë 5 viteve të fundit, etj.

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.6 Përcaktimi i vlerës së drejtë (vazhdim)

Për të gjitha ato instrumente financiare që nuk janë të listuara në treg aktiv, vlera e drejtë përcaktohet duke përdorur metoda të përshtatshme vlerësimi. Metoda të tilla përfshijnë teknika të llogaritjes së vlerës aktuale, krahasimin me instrumenta të ngjashëm për të cilat ekzistojnë çmime të publikuara dhe modele të tjera të përshtatshme. Metoda të vlerësimit si modelet e flukseve monetare të skontuara ose modele të bazuar në transaksione duarilrë ose konsiderata në të dhënat financiare të investuesve përdoren për matjen e vlerës së drejtë të strumenteve financiare për të cilët informacioni i jashtëm për përcaktimin e çmimit nuk është i disponueshëm.

Metodat e vlerës së drejtë analizohen në nivele hierarkike siç vijon: (i) metodat e nivelit të parë janë ato që përdorin çmime të kuotuar në tregje aktive për aktive ose detyrime identike; (ii) metoda të nivelit të dytë përbëjnë teknika vlerësimi që përdorin të gjitha të dhënat e observueshme për aktivin ose detyrimin, në mënyrë direkte (si çmimet) ose indirekte (që derivojnë nga çmimet), dhe (iii) metoda të nivelit të tretë janë vlerësime që nuk bazohen vetëm në të dhënat e observueshme të tregut (metoda kërkon të dhëna të rëndësishme të pa observueshme).

2.7 Zhvlerësimi i aktiveve financiare

Banka vlerëson nëse ka tregues objektiv zhvlerësimi në lidhje me një aktiv financiar ose një grup aktivesh financiare në çdo datë raportimi.

Një aktiv financiar ose një grup aktivesh financiare supozohet se janë të zhvlerësuar nëse, dhe vetëm nëse, ekziston evidencë objektive zhvlerësimi si rezultat i një apo disa ngjarjeve që kanë ndodhur pas njohjes fillestare të aktivitetit (një ‘ngjarje humbjeje’) dhe që ngjarja (ose ngjarjet) ka një ndikim në vlerësimin e flukseve të ardhshme monetare nga aktivi financiar ose grupi i aktiveve financiare që mund të maten me besueshmëri. Evidenca e zhvlerësimit mund të përfshijë tregues që huadhënësi ose një grup huadhënësish po kalojnë vështirësi serioze financiare, paaftësi paguese ose vonesa në pagimin e interesave ose të principalit, mundësia që mund të kalojnë në likuidim ose riorganizim tjetër financiar dhe kur të dhëna të dukshme tregojnë se ka një rënie të matshme në vlerësimet e flukseve të ardhshme monetare, si ndryshimet në vonesa apo kushtet ekonomike që lidhen drejtpërdrejtë me paaftësinë paguese.

a) Hua dhe paradhënie për bankat dhe klientët

Për shumat e huave dhe paradhënieve për bankat dhe klientët të mbajtura me kosto të amortizuar, banka vlerëson fillimisht nëse ekziston evidencë zhvlerësimi për aktive financiare të cilat janë individualisht të rëndësishme, ose kolektivisht për aktive financiare që nuk janë individualisht të rëndësishëm. Nëse banka përcakton se nuk ka evidencë objektive zhvlerësimi për aktivet e vlerësuar individualisht, të rëndësishëm ose jo, ajo e përfshin aktivin në një grup aktivesh financiare me karakteristika të ngjashme të rrezikut të kredisë dhe vlerëson në mënyrë kolektive zhvlerësimin për to. Aktivet që vlerësohen individualisht për zhvlerësim dhe për të cilat ka ndodhur një humbje zhvlerësimi, ose vazhdon të njihet, nuk përfshihen në vlerësimin kolektiv për zhvlerësim.

Nëse ekziston evidencë objektive që ka ndodhur një humbje zhvlerësimi, shumat e humbjes matet si diferencë midis vlerës kontabël të aktivitetit dhe vlerës aktuale të vlerësimit të flukseve monetare të ardhshme (duke përjashtuar humbjet e pritshme të huasë të cilat nuk kanë ndodhur ende). Vlera e mbetur e aktivitetit reduktohet me përdorimin e llogarisë së provigjionit dhe kjo shumë njihet në fitim ose humbje.

Huatë, së bashku me provigjionin përkatës, ç’regjistrohen kur nuk parashikohen rimarrje të ardhshme reale dhe i gjithë kolaterali është realizuar ose i është transferuar bankës. Nëse, në një vit të mëpasshëm, shumat e vlerësuar e humbjes së zhvlerësimit rritet si pasojë e një ngjarjeje të ndodhur pas njohjes së zhvlerësimit, humbja e zhvlerësimit e njohur më parë rritet ose zvogëlohet në llogarinë e provigjionit.

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.7 Zhvlerësimi i aktiveve financiare (vazhdim)

a) Hua dhe paradhënie për bankat dhe klientët (vazhdim)

Kur rimerret një ç'regjistrim i mëparshëm, rimarrja kreditohet në llogarinë provigjione për zhvlerësim të huave dhe paradhënieve. Vlera aktuale e vlerësimeve të flukseve të ardhshme monetare skontohej me normën fillestare efektive të interesit të aktivitetit financiar. Nëse një kredi ka një interes të ndryshueshëm, norma e skontimit për matjen e humbjeve të zhvlerësimit është norma aktuale e interesit. Përlllogaritja e vlerësimit të flukseve të ardhshme të një aktivi financiar me kolateral pasqyron flukset monetare që mund të rezultojnë nga marrja e kolateralit minus kostot e marrjes dhe shitjes së tij, qoftë marrja e mundshme ose jo. Me qëllim vlerësimit kolektiv të zhvlerësimit, aktivet financiare grupohen në bazë të sistemit të brendshëm të bankës për rrezikun e kredisë, i cili merr parasysh karakteristikat e rrezikut të kredisë, të llojit të aktivitetit, industrisë, llojit të kolateralit, ditë-vonesat dhe faktorë të tjerë të përshtatshëm. Flukset e ardhshme monetare nga një grup aktivesh financiare vlerësohen kolektivisht për zhvlerësim duke u bazuar në eksperiencën historike të humbjeve të aktiveve me karakteristika rreziku të ngjashme me ato në grup. Eksperienca historike e humbjeve rregullohet në bazë të të dhënave të dukshme për të pasqyruar ndikimet e kushteve që nuk ndikuan vitet në të cilat bazohet eksperienca historike e humbjeve, për të përjashtuar ndikimet e kushteve në periudhën historike të cilat nuk ekzistojnë aktualisht. Vlerësimet e ndryshimeve në flukset e ardhshme monetare pasqyrojnë dhe janë konsistente me ndryshimet në të dhënat e dukshme nga viti në vit (ndryshime të tilla si normat e papunësisë, çmimet e pasurive, gjendja e pagesave apo faktor të tjerë tregues të humbjeve në grup, dhe shtrirja e tyre). Metodologjia dhe supozimet e përdorura për vlerësimin e flukseve të ardhshme monetare rishikohen rregullisht për të zvogëluar çdo diferencë ndërmjet vlerësimit të humbjes dhe eksperiencës faktike.

b) Aktive financiare të mbajtura deri në maturim

Banka vlerëson individualisht evidencën objektive të zhvlerësimit në rastin e investimeve të mbajtura deri në maturim. Nëse ka evidencë objektive që ka ndodhur një humbje zhvlerësimi, shuma e humbjes matet si diferencë midis vlerës së mbetur të aktivitetit dhe vlerës aktuale të vlerësimeve të flukseve të ardhshme monetare. Vlera e mbetur e aktivitetit reduktohet dhe shuma e humbjes njihet në fitim ose humbje. Nëse në vitet e mëpasshme shuma e vlerësuar e humbjes nga zhvlerësimi zvogëlohet si pasojë e një ngjarjeje të ndodhur pas njohjes së zhvlerësimit, çdo shumë e debituar më parë kreditohet në llogarinë "Humbje nga zhvlerësimi i aktiveve financiare".

c) Aktive financiare të vlefshme për shitje

Banka vlerëson nëse ekziston evidencë objektive që një aktiv financiar apo grup aktivesh financiare janë zhvlerësuar në çdo datë raportimi. Në rastin e investimeve të borxhit të klasifikuara si të vlefshme për shitje, një rënie e rëndësishme dhe e zgjatur në vlerën e drejtë të instrumentit nën koston e tij merret parasysh në përcaktimin e zhvlerësimit ose jo të aktivitetit.

Humbjet nga zhvlerësimi janë njohur në fitim ose humbje në periudhën kur ato ndodhin, si rezultat i një apo më shumë ngjarjeve ("ngjarje që sjell humbje") që kanë ndodhur pas njohjes fillestare të investimeve financiare të vlefshme për shitje. Humbja nga zhvlerësimi e akumuluar – e matur si diferencë midis koston së blerjes dhe vlerës së drejtë aktuale, minus çdo humbje zhvlerësimi e njohur më parë në fitim ose humbje – ç'rrregjistrohet nga të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse dhe njihet në fitim ose humbje. Humbjet nga zhvlerësimi mbi instrumentat e kapitalit nuk rimerren dhe çdo fitim i mëpasshëm njihet në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse. Nëse në periudhat e mëpasshme, vlera e drejtë e një instrumenti borxhi të klasifikuar si i disponueshëm për shitje rritet, dhe rritja mund të lidhet objektivist me një ngjarje të ndodhur, pasi humbja e zhvlerësimit është njohur në fitim ose humbje, humbja e zhvlerësimit do të rimerret nëpërmjet fitimit ose humbjes.

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.7 Zhvlerësimi i aktiveve financiare (vazhdim)

d. Kontrata të ristriktuara

Kur është e mundur, banka mundohet të ristrukturojë një hua në vend që të marrë kolateralin. Kjo mund të përfshijë shtyrjen e marrëveshjeve të ripagesës dhe një marrëveshje të re për kushtet e kredisë. Me ri-negocimin e kushteve, kredia nuk konsiderohet më në vonesë. Drejtimi rishikon vazhdimisht kreditë e ristrukturuara për t'u siguruar që të gjitha kriteret përmbushen dhe pagesat e ardhshme kanë mundësi të kryhen. Kreditë vazhdojnë të jenë subjekt i një vlerësimi individual apo kolektiv për zhvlerësim, të llogaritur duke përdorur normën efektive fillestare të interesit të kredisë.

2.8 Qiraja

Përcaktimi nëse një marrëveshje është ose përmban një qira bazohet në thelbin e marrëveshjes, e cila kërkon një vlerësim nëse përmbushja e marrëveshjes është në varësi të përdorimit të aktivitetit apo aktiveve specifike dhe marrëveshja transferon një të drejtë për të përdorur aktivin.

i. Banka si qiramarrës

Qiratë financiare, të cilat i transferojnë bankës në thelb të gjitha risqet dhe përfitimet e lidhura me pronësinë e objektit të qirasë, kapitalizohen me fillimin e afatit të qirasë me vlerën e drejtë të pasurisë së marrë me qira ose, kur është më e vogël, me vlerën e drejtë të pagesave minimale të qirasë dhe përfshihen në llogarinë “Aktive afatgjata materiale”, me detyrimin përkatës ndaj qiradhënësit të përfshirë në “Detyrime të tjera”. Pagesat e qirasë ndahen midis shpenzimit financiar dhe detyrimit të qirasë për të arritur një normë konstante interesi mbi gjendjen e mbetur të detyrimit. Shpenzimet financiare regjistrohen drejtpërdrejtë kundrejt të ardhurave si shpenzime interesi. Banka nuk kishte marrëveshje të rëndësishme qiraje financiare gjatë periudhës së raportimit.

Aktivet e kapitalizuara të qirasë amortizohen përgjatë kohës më të shkurtër midis jetës së dobishme të vlerësuar të aktivitetit dhe afatit të qirasë, nëse nuk ka siguri të arsyeshme që banka do të marrë pronësinë e objektit në fund të afatit të qirasë. Detyrimet e pagesave të qirasë së zakonshme kontabilizohen në mënyrë lineare përgjatë afatit të qirasë dhe njihen si shpenzime të tjera operative. Kur një qira e zakonshme përfundon para se afati i qirasë të ketë përfunduar, çdo pagesë e kërkuar nga qiradhënësi si penalitet njihet si shpenzim në periudhën kur përfundimi ka ndodhur.

ii. Banka si qiradhënësi

Kur banka është qiradhënësi në një qira, e cila në thelb nuk transferon të gjitha risqet dhe përfitimet e pronësisë nga banka tek qiramarrësi, totali i pagesave të qirasë njihet në fitim ose humbje të vitit (të ardhura nga qiraja – shënimi 2.8, c) në mënyrë lineare përgjatë afatit të qirasë.

2.9 Njohja e të ardhurave

Të ardhurat njihen në masën që është e mundur që përfitimet ekonomike mund të maten në mënyrë të besueshme. Kriteret specifike në vijim duhet të përmbushen që të ardhurat të njihen.

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.9 Njohja e të ardhurave (vazhdim)

a) Të ardhura dhe shpenzime nga interesi

Të ardhurat nga interesi përfshijnë kupona të fituar nga investimet me të ardhura të pandryshueshme, zbritjen e maturuar dhe primin nga bonot e thesarit dhe të ardhura interesi nga hua dhe paradhënie. Për të gjithë instrumentat financiarë të matur me kosto të amortizuar dhe instrumentat financiarë të klasifikuar si të vlefshme për shitje që mbartin interes, e ardhura ose shpenzimi nga interesat regjistrohet me normën efektive të interesit, e cila është norma që barazon vlerën aktuale të pagesave ose arkëtimeve monetare të ardhshme përgjatë jetës së instrumentit financiar, ose një periudhë më të shkurtër, sipas rastit, me vlerën e mbetur neto të aktivitetit ose detyrimit financiar.

Përlllogaritja merr parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar (për shembull, mundësitë e parapagimit) dhe përfshin çdo tarifë ose kosto rritëse që lidhet direkt me instrumentin dhe janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit, por përjashton humbjet e ardhshme të kredisë. Vlera e mbetur e aktivitetit ose detyrimit financiar rregullohet nëse banka rishikon vlerësimet e saj të pagesave dhe arkëtimeve. Vlera e mbetur e rregulluar llogaritet duke u bazuar në normën efektive fillestare të interesit dhe ndryshimi në vlerën e mbetur regjistrohet si e ardhur ose shpenzim interesi. Kur vlera e regjistruar e aktivitetit financiar ose e një grupi aktivesh të ngjashme financiare është reduktuar si pasojë e një humbjeje zhvlerësimi, të ardhurat nga interesi vazhdojnë të njihen duke përdorur normën efektive të interesit që përdoret kundrejt vlerës së re të mbetur.

Të ardhura nga tarifa dhe komisione

Banka fiton tarifa dhe komisione nga një gamë e ndryshme shërbimesh që ajo u ofron klientëve të saj. Të ardhura nga tarifat mund të ndahen në dy kategoritë e mëposhtme:

i. Të ardhura nga tarifat për shërbime që ofrohen përgjatë një periudhe të caktuar kohe

Tarifat e fituara për kryerjen e shërbimeve përgjatë një periudhe kohe maturohen përgjatë asaj periudhe. Këto tarifa përfshijnë të ardhura nga komisionet dhe manaxhimin e aktiveve, tarifa për mirëbesim dhe për manaxhim dhe këshillime të tjera. Tarifat për angazhimet e kredisë, për kredi që do të përdoren, dhe tarifa për kredi të tjera shtyhen (së bashku me kostot rritëse) dhe njihen si rregullim i normës efektive të interesit kundrejt kredisë.

ii. Të ardhura nga tarifat për shërbime transaksioni

Tarifat që rezultojnë nga negociimi ose pjesëmarrja në negociimin e transaksioneve për një palë të tretë – si marrëveshja e blerjes së aksioneve apo letrave të tjera me vlerë ose blerja apo shitja e bizneseve – njihen në përfundim të transaksionit përkatës. Tarifat ose pjesët përbërëse të tarifave që lidhen me një performancë të caktuar njihen pas përmbushjes së kriterëve përkatëse.

b) Të ardhura nga qiraja

Të ardhurat nga qiraja kontabilizohen në mënyrë lineare përgjatë afatit të qirasë, dhe regjistrohen në fitim ose humbje si të ardhura të tjera operative. Banka nuk kishte pasuri investimi të rëndësishme në fund të vitit dhe gjatë periudhës së raportimit.

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.10 Mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre

Mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre përfshijnë gjendjet e parasë dhe depozitat në të parë me një maturitet fillestar tre mujor ose më pak. Për pasqyrën e flukseve monetare, mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre përbëhen nga arka, llogaritë rrjedhëse me Bankën Qendrore dhe llogaritë në të parë me bankat e tjera dhe me maturitet fillestar tre mujor ose më pak. Rezerva e detyruar me Bankën Qendrore nuk është e disponueshme për veprimtarinë e përditshme të bankës dhe nuk përfshihet si përbërës i mjeteve monetare për pasqyrën e flukseve monetare. Mjetet monetare mbahen me kosto të amortizuara. Më shumë detaje për mjetet monetare gjenden në **shënimin 26**.

2.11 Aktive afatgjata materiale

Aktivet afatgjata materiale mbahen me kosto, duke përjashtuar kostot e shërbimeve të përditshme, minus amortizimin dhe zhvlerësimin e akumuluar.

Amortizimi llogaritet duke përdorur mënyrën lineare për të zvogëluar koston e aktiveve afatgjata materiale në vlerën e tyre të rikuperueshme përgjatë jetës së tyre të dobishme të vlerësuar. Toka nuk amortizohet. Jetët e dobishme të vlerësuara janë si në vijim:

- Ndërtesa: deri në 20 vite
- Mobilje dhe paisje të tjera: 5 vite
- Automjete: 5 vite
- Paisje kompjuterike: 4 vite
- Përmirësime të ambienteve të marra me qira: më e shkurtra midis jetës së dobishme dhe afatit të qirasë

Vlera e rikuperueshme e aktivitetit dhe jetët e dobishme rishikohen dhe rregullohen, nëse është e nevojshme, në çdo datë raportimi.

Një zë i aktiveve afatgjata materiale ç'regjistrohet kur aktivi shitet ose kur nuk priten më përfitime të ardhshme ekonomike nga përdorimi apo shitja e tij. Çdo fitim ose humbje nga ç'regjistrimi i aktivitetit (llogaritur si diferencë midis arkëtimit neto nga shitja dhe vlerës së mbetur të aktivitetit) njihet si të ardhura të tjera operative ose shpenzime të tjera operative në fitim ose humbje të vitit kur aktivi ç'regjistrohet.

2.12 Aktive afatgjata jomateriale

Aktive afatgjata jomateriale të blera veçmas

Aktivet afatgjata jomateriale me jetë të dobishme të fundme që janë blerë veçmas mbahen me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga rënia në vlerë. Shpenzimi i amortizimit njihet mbi një bazë lineare përgjatë jetës së dobishme. Jeta e dobishme dhe metoda e amortizimit rishikohen në fund të çdo periudhe raportuese, me efektin e ndonjë ndryshimi në vlerësim që njihet në bazë prospektive. Aktivet afatgjata jomateriale me jetë të dobishme të pafundme që janë blerë veçmas mbahen me kosto, minus humbje të akumuluar nga zhvlerësimi.

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.12 Aktive afatgjata jomateriale (vazhdim)

Aktive afatgjata jomateriale të krijuara brenda shoqërisë – shpenzime për kërkim dhe zhvillim

Shpenzimet për aktivitetet kërkimore njihen si shpenzime në periudhën kur ato ndodhin.

Një aktiv afatgjatë jomaterial i krijuar brenda shoqërisë që rrjedh nga zhvillimi (ose nga faza e zhvillimit të një projekti të brendshëm) njihet nëse, dhe vetëm nëse, vërtetohen të gjitha zërat e mëposhtëm:

- fizibiliteti teknik i përfundimit të aktivitetit jomaterial në mënyrë që të jetë në dispozicion për përdorim ose shitje;
- qëllimi për të përfunduar aktivitetin jomaterial dhe ta përdorë ose shesë atë;
- aftësia për të përdorur ose shitur aktivitetin jomaterial;
- se si aktiviteti jomaterial do të gjenerojë përfitime ekonomike të mundshme në të ardhmen;
- disponueshmëria e burimeve të përshtatshme teknike, financiare dhe të tjera për të përfunduar zhvillimin dhe për të përdorur ose shitur aktivitetin jomaterial; dhe
- aftësia për të matur me besueshmëri shpenzimet që i përkasin aktivitetit jomaterial gjatë zhvillimit të tij.

Shuma e njohur fillimisht për aktivitetet jomateriale të krijuara brenda shoqërisë është shuma e shpenzimeve të ndodhura nga data kur aktiviteti jomaterial plotëson për herë të parë kriteret e njohjes të listuara më sipër. Kur nuk njihet asnjë aktivitet jomaterial i krijuar brenda shoqërisë, shpenzimi i zhvillimit njihet në fitim ose humbje në periudhën në të cilën ndodh.

Pas njohjes fillestare, aktivitetet jomateriale të krijuara brenda shoqërisë raportohen me kosto historike minus amortizimin dhe humbjet e akumuluar nga rënia në vlerë, në të njëjtën bazë si aktive jomateriale që janë të blera veçmas.

Aktivitetet afatgjata jomateriale përfshijnë programet e Bankës me një jetë të dobishme prej pesë vitesh.

2.13 Aktive afatgjata materiale të investuara

Aktivitetet afatgjata materiale të investuara janë prona të mbajtura për të fituar të ardhura nga qiraja dhe / ose për vlerësimin e kapitalit (duke përfshirë pronat në ndërtim për qëllime të tilla). Aktivitetet afatgjata materiale të investuara njihen fillimisht me kosto, duke përfshirë kostot e transaksionit. Pas njohjes fillestare, këto aktive maten me vlerën e drejtë. Të gjitha interesat e Bankës mbi prona të mbajtura nën qiranë operative për të fituar të ardhura nga qiraja ose për qëllime vlerësimi kapitali njihen si aktive afatgjata materiale të investuara dhe të maten duke përdorur modelin e vlerës së drejtë. Fitimet dhe humbjet që rrjedhin nga ndryshimet në vlerën e drejtë të aktiveve afatgjata materiale të investuara përfshihen në fitim ose humbje në periudhën në të cilën ato lindin.

Një aktivitet afatgjatë material i investuar ç'regjistrohet me nxjerrjen jashtë përdorimit ose kur aktiviteti i investuar tërhiqet përgjithmonë nga përdorimi dhe kur nuk priten përfitime të ardhshme ekonomike. Çdo fitim ose humbje që rrjedh nga ç'regjistrimi i aktivitetit material të investuar (llogaritur si diferencë midis të ardhurave neto nga shitja dhe vlerës kontabël neto) përfshihet në fitim ose humbje në periudhën kur aktiviteti ç'regjistrohet.

Aktivitetet afatgjata materiale të investuara përfshijnë kolaterale të marra nga proceset ligjore, si toka, ndërtesa dhe ambiente biznesi, të cilat nuk përdoren nga Banka në veprimtarinë e saj kryesore.

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.14 Zhvlerësimi i aktiveve jofinanciare

Banka vlerëson në çdo datë raportimi ose më shpesh, nëse ka ngjarje ose ndryshime rrethanash që tregojnë se vlera e mbetur mund të jetë e zhvlerësuar, nëse ka tregues që një aktiv jofinanciar mund të jetë i zhvlerësuar. Kur ka tregues të tillë, ose kur është i nevojshëm testimi vjetor për zhvlerësim të aktivitetit, banka vlerëson shumën e rikuperueshme të aktivitetit. Kur vlera e mbetur e aktivitetit (ose njësisë gjeneruese të parasë) tejkalon vlerën e rikuperueshme, aktiviteti (ose njësia gjeneruese e parasë) konsiderohet i zhvlerësuar dhe ç' regjistrohët deri në shumën e rikuperueshme.

Për aktivitetet me përjashtim të emrit të mirë, në çdo datë raportimi, kryhet një vlerësim për të parë nëse ka tregues që humbjet e zhvlerësimeve të njohura më parë mund të mos ekzistojnë më ose mund të jenë zvogëluar. Nëse ekzistojnë tregues të tillë, vlerësohet shuma e rikuperueshme. Një humbje zhvlerësimi e njohur më parë rimerret vetëm nëse ka pasur ndryshime në vlerësimet e kryera për të përcaktuar shumën e rikuperueshme të aktivitetit, që nga njohja e fundit e humbjes së zhvlerësimit. Në këtë rast, vlera e mbetur e aktivitetit rritet deri në shumën e rikuperueshme deri në masën që rritja në vlerën e mbetur të aktivitetit, përveç emrit të mirë që i takon rimarrjes së humbjes nga zhvlerësimi, nuk tejkalon vlerën e mbetur që do të vendosej (neto nga amortizimi dhe zhvlerësimi) nëse nuk do të ishte njohur humbje nga zhvlerësimi në vitet e mëparëshme.

2.15 Kontrata të garancisë financiare

Kontratat e garancisë financiare kërkojnë që emetuesi të kryejë pagesa specifike për të rimbursuar mbajtësin për humbje që ai ndesh si pasojë e dështimit të një huamarrësi të caktuar në datën e detyrimit, në përputhje me kushtet e instrumentit të borxhit.

Këto garanci financiare u jepen bankave, institucioneve financiare dhe organizatave të tjera për llogari të klientëve për të siguruar kredi, paradhënie dhe produkte të tjera bankare. Garancitë financiare njihen fillimisht me vlerë të drejtë në datën kur garancia jepet. Pas njohjes fillestare, detyrimet e bankës në sajë të këtyre garancive maten me vlerën më të madhe midis matjes fillestare, minus amortizimin e llogaritur për të njohur në fitim ose humbje tarifat e fituara në mënyrë lineare përgjatë jetës së garancisë dhe vlerësimit më të mirë të shpenzimit të kërkuar për të shlyer çdo detyrim të garancisë financiare në datën e raportimit. Këto vlerësime përcaktohen në bazë të eksperiencës me transaksione të ngjashme dhe historikut të humbjeve, të mbështetur nga gjykimi i drejtimit. Çdo rritje në detyrim nga garancitë regjistrohët në fitim ose humbje si shpenzime të tjera operative. Garancitë dhe angazhimet financiare për të dhënë kredi, njihen fillimisht me vlerën e drejtë, e cila evidentohët normalisht nga shuma e tarifave të marra. Kjo shumë amortizohët në mënyrë lineare përgjatë jetës së angazhimit.

2.16 Pensione dhe përfitime të tjera pas punësimit

Banka paguan kontribute në planet e pensioneve të punonjësve të saj sipas kërkesave të legjislacionit vendas për sigurimet shoqërore. Detyrimet për pensione të Bankës, lidhen vetëm me plane me kontribut të përcaktuar. Planet me kontribut të përcaktuar, të bazuar mbi pagat, bëhen me institucionin e administruar nga Shteti (Instituti i Sigurimeve Shoqërore) përgjegjës për pagesën e pensioneve. Banka nuk ka detyrime të mëtejshme pas pagesës së kontributit. Kontributet përbëjnë kosto neto periodike për vitin në të cilin ato lindin dhe njihen si shpenzime personeli në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse.

2.17 Provigjione

Provigjionet njihen kur banka ka një detyrim aktual (ligjor apo konstruktiv) si rezultat i ngjarjeve të kaluara dhe ka shumë mundësi që të ekzistojë një dalje burimesh që kërkohët për të shlyer detyrimin; dhe shuma mund të matet me besueshmëri.

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.17 Provigjione(vazhdim)

Kur ka një numër detyrimesh të ngjashme, mundësia e daljes së burimeve për shlyerje përcaktohet duke marrë në konsideratë kategorinë e detyrimit si të ishte një. Një provigjion njihet edhe nëse mundësia e daljes së burimeve në lidhje me çdo zë të përfshirë në të njëjtën kategori detyrimesh mund të jetë e vogël.

Provigjionet maten me vlerën aktuale të shpenzimeve që do të kërkohen për të shlyer detyrimin duke përdorur një normë para tatimit që reflekton vlerësimet aktuale të tregut në lidhje me vlerën në kohë të parasë dhe risqet specifike të lidhura me detyrimin. Rritja në provigjion me kalimin e kohës njihet si shpenzim interesi.

2.18 Tatimi mbi fitimin

Tatimi mbi fitimin paraqitet në pasqyrat financiare në përputhje me legjislacionin shqiptar në fuqi, në datën e raportimit. Shpenzimi i tatim fitimit përfshin tatimin aktual dhe tatimin e shtyrë dhe njihet në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse nëse nuk është njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse kur lidhet me transaksione që njihen gjithashtu, në të njëjtën apo në një tjetër periudhë, në të ardhura gjithëpërfshirëse.

Tatimi aktual

Aktivet dhe detyrimet aktuale tatimore për vitin në vazhdim dhe vitet e mëparëshme maten me shumën që pritet të merret apo t'u paguhet autoriteteve tatimore. Normat tatimore dhe ligjet tatimore që përdoren për përlogaritjen e shumës janë ato që janë në fuqi në datën e raportimit. (2017: 15 %, 2016: 15%).

Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë llogaritet kundrejt diferencave të përkohshme midis bazave tatimore të aktiveve dhe detyrimeve dhe vlerave kontabël për raportim financiar në datën e raportimit. Detyrimet e shtyra tatimore njihen për të gjitha diferencat e përkohshme, përveç rasteve kur detyrimi i shtyrë tatimor rezulton nga njohja fillestare e emrit të mirë ose e një aktivi apo detyrimi në një transaksion që nuk është kombinim biznesi dhe, në kohën e transaksionit, nuk ndikon as fitim kontabël dhe as fitimin ose humbjen e tatueshme.

Aktivet e shtyra tatimore njihen për të gjitha diferencat e përkohshme tatimore, kreditimet tatimore të papërdorura dhe humbjet tatimore të bartura, deri në masën që fitime të ardhshme të mundshme, kundrejt të cilave diferencat e përkohshme të zbritshme dhe kreditimet dhe humbjet tatimore të bartura mund të përdoren, do të jenë të disponueshme, përveç rasteve kur aktivi tatimor i shtyrë që lidhet me diferencat e përkohshme të zbritshme rezulton nga njohja fillestare e një aktivi apo detyrimi në një transaksion që nuk është kombinim biznesi, dhe në kohën e transaksionit, nuk ndikon fitimin kontabël apo fitim ose humbjen e tatueshme.

Vlera kontabël e aktiveve tatimore të shtyra rishikohet në çdo datë raportimi dhe zvogëlohet deri në masën që nuk është më e mundur që fitimi i tatueshëm do të jetë në dispozicion për të lejuar të gjithë ose një pjesë të aktivit tatimor të shtyrë që të shfrytëzohet.

Asetet e panjohura tatimore të shtyra rishikohen në çdo datë raportimi dhe njihen në atë masë që është bërë e mundur që fitimi i tatueshëm i ardhshëm do të lejojë aktivet tatimore të shtyra që do të mbulohen.

Aktivet dhe detyrimet e shtyra tatimore maten me normat e tatimit që pritet të aplikohen në vitin kur aktivi realizohet ose shlyhet pasivi, bazuar në normat tatimore (dhe legjislacionin tatimor) që janë në fuqi ose që konsiderohet si i miratuar në datën e raportimit .

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

2.18 Tatimi mbi fitimin (vazhdim)

Tatimi i shtyrë (vazhdim)

Aktivitetet tatimore të shtyra dhe pasivitetet tatimore të shtyra kompensohen nëse ekziston një e drejtë e ligjshme që të kompensojë aktivitetet tatimore aktuale kundrejt pasiveve tatimore aktuale dhe tatimet e shtyra lidhen me të njëjtën njësi ekonomike dhe të njëjtin organ tatimor.

Dividendët nga aksionet e zakonshme njihen si detyrim dhe zbriten nga kapitali kur ato miratohen nga aksionerët e Bankës. Dividendët e ndërmjetëm janë zbritur nga kapitali kur deklarohen dhe nuk është më në diskrecionin e Bankës.

Dividendët për vitin që janë miratuar pas datës së raportimit janë paraqitur si një ngjarje pas datës së raportimit.

3. Manaxhimi i rrezikut financiar

Aktivitetet e bankës e ekspozojnë atë me rreziqe të ndryshme financiare dhe këto aktivitete përfshijnë analizën, vlerësimin, pranimin dhe menaxhimin e një shkalle të caktuar risku apo kombinimi risqesh. Pranimi i riskut është i rëndësishëm në biznesin financiar, dhe risqet operacionale janë një rrjedhojë e pashmangshme e të qenurit në biznes. Synimi i bankës është të arrijë një balancë midis riskut dhe kthimit dhe të minimizojë ndikimet e mundshme negative në performancën financiare të bankës.

Politikat e bankës për manaxhimin e rrezikut janë hartuar për të identifikuar rreziqet, për të përcaktuar kufijtë dhe kontrolle të përshtatshme rreziku dhe për të monitoruar rreziqet dhe përputhjen me kufijtë nëpërmjet sistemeve të besueshme dhe të përditësuara të informacionit.

Banka rishikon rregullisht politikat e saj të manaxhimit të rrezikut dhe sistemet për të pasqyruar ndryshimet në tregje, produkte dhe praktikatat e reja më të mira.

Manaxhimi i rrezikut kryhet nga një departament risku në Bankë dhe nga politika të miratuara nga Bordi i Drejtorëve. Bordi ofron parime të shkruara për manaxhimin e përgjithshëm të rrezikut si dhe politika të shkruara në lidhje me fusha specifike si rreziku i kredisë, rreziku i kursit të këmbimit, rreziku i normës së interesit dhe rreziku i likuiditetit.

Për më tepër, auditimi i brendshëm është përgjegjës për rishikimin e pavarur të manaxhimit të rrezikut dhe ambientit të kontrollit.

Llojet më të rëndësishme të rrezikut janë rreziku i kredisë, rreziku i likuiditetit, rreziku i tregut dhe rreziqe të tjera operacionale. Rreziku i tregut përfshin rrezikun e monedhës, të normës së interesit dhe të çmimeve të tjera.

3.1 Rreziku i kredisë

Banka ekspozohet ndaj rrezikut të kredisë, i cili është rreziku që një palë tjetër të shkaktojë humbje financiare ndaj bankës duke dështuar përmbushjen e detyrimeve ndaj bankës. Rreziku i kredisë është rreziku më i rëndësishëm për biznesin e bankës; për këtë arsye manaxhimi drejton me kujdes ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë. Ekspozimet e kredisë rezultojnë kryesisht nga aktivitetet kredihënëse që kryesohen nga kreditë dhe paradhëniet, dhe aktivitetet e investimit që sjellin letra me vlerë të borxhit dhe letra të tjera me vlerë në portofolin e aktiveve të bankës. Edhe në instrumentet financiare jashtë bilancit ekziston rrezik kredie. Manaxhimi dhe kontrolli i rrezikut të kredisë janë centralizuar në skuadrën e manaxhimit të rrezikut në departamentin e rrezikut si në nivel lokal ashtu edhe në nivel grupi (Piraeus Bank SA) dhe i raportohen Bordit të Drejtorëve.

3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

3.1 Rreziku i kredisë (vazhdim)

Objektivat kryesorë të manaxhimit të rrezikut të kredisë janë:

- 1) Përcaktimi i politikave të centralizuara harmonizuar me Politikën e Grupit dhe në përputhje me kërkesat e Bankës Qendrore;
- 2) Monitorimi i portofolit të Bankës;
- 3) Manaxhimi aktiv i rrezikut për të identifikuar dhe analizuar herët atë;
- 4) Krijimi i funksioneve të manaxhimit të rrezikut të pavarur nga vija tregtare e biznesit;
- 5) Integrimi i funksionit të manaxhimit të rrezikut në procesin e organizimit të biznesit;
- 6) Raportimi për rrezikun përmes organizatës.

Komiteti i Manaxhimit të Rrezikut të Kredisë është përgjegjës për:

- Zhvillimin e sistemeve dhe infrastrukturës së manaxhimit të rrezikut të kredisë: analiza e rezultateve dhe raportimi tek drejtimi;
- Përgatitjen e Bankës për implementimin e Bazel II;
- Marrëdhëniet me Bankën e Shqipërisë (Banka Qendrore), Piraeus Bank dhe/ose autoritete të tjera në lidhje me efektivitetin e Manaxhimit të Rrezikut të Kredisë.

Komiteti i auditimit dhe departamenti i auditimit të brendshëm ndjekin përputhshmërinë me politikën dhe procedurat.

3.1.1 Matja e rrezikut të kredisë

Procedurat e përshkruara më poshtë lidhen me matjen e rrezikut të kredisë me qëllim operacional si dhe me raportimin sipas rregullores të Bankës së Shqipërisë. Humbjet e zhvlerësimit të huave dhe paradhëniet për raportim financiar përcaktohen duke ndjekur procedurat e përshkruara në shënimin 3.1.3.

(a) Hua dhe paradhënie

Në matjen e rrezikut të kredisë së huave dhe paradhëniet për klientët dhe bankat në nivel palësh, banka pasqyron tre përbërës (i) 'mundësinë e dështimit' nga klienti apo palë të tjera për përmbushjen e detyrimeve; (ii) ekspozimet aktuale ndaj palës tjetër dhe zhvillimet e mundshme të ardhshme, nga të cilat banka 'ekspozohet ndaj dështimit'; dhe (iii) normën e mundshme të rimarrjes nga detyrimet e dështuara ('dështimi i kaluar në humbje').

- (i) Banka vlerëson mundësinë e dështimit të palëve individuale duke përdorur pajisje të brendshme të renditjes për kategori të ndryshme palësh. Ato janë krijuar nga vetë banka dhe kombinojnë analiza statistikore me gjykimin e oficerit të kredisë të cilat konfirmohen me të dhëna të jashtme të disponueshme, kur është e nevojshme. Klientët e bankës segmentohen në 5 kategori. Shkalla e renditjes së bankës në vijim pasqyron gamën e mundësive të dështimit të përcaktuar për çdo kategori. Kjo do të thotë që në parim, ekspozimet mund të lëvizin ndërmjet kategorive me ndryshimin e vlerësimit të mundësive të tyre për dështim. Pajisja e renditjes rishikohet dhe përditësohet sipas nevojës. Banka verifikon rregullisht performancën e renditjes dhe fuqinë e tyre parashikuese në lidhje me dështimet.

Shkalla e renditjes së brendshme të Bankës

Renditja e Bankës	Përshkrimi
A	Investim
B	Standard
C	Monitorim i veçantë
D	Nënstandard
E	Të dyshimtë dhe të humbur

3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

3.1 Rreziku i kredisë (vazhdim)

3.1.1 Matja e rrezikut të kredisë (vazhdim)

Kriteri për klasifikimin e aktiveve financiare në grupet A, B, C, D dhe E janë si vijon:

Aktivet financiare klasifikohen në Grupin **A** nëse ato u janë dhënë debitorëve të cilët vlerësohen në renditje investimi nga vlerësues të jashtëm, për shembull Moody's, S&P, Fitch, pavarësisht renditjes së brendshme. Banka nuk ka klient të tillë më 31 dhjetor 2017 dhe 2016.

Aktivet financiare klasifikohen në Grupin **B** nëse janë kundrejt:

- Bankës së Shqipërisë dhe Qeverisë Shqiptare;
- debitorë të cilët nuk kanë mundësi dështimi dhe që ripagojnë detyrimet e tyre brenda maturitetit ose me vonesë deri në 30 ditë; dhe
- ekspozimet e siguruara duke vendosur kolateral të renditur si kolateral i klasit të parë.

Aktivet financiare klasifikohen në Grupin **C** nëse janë kundrejt debitorëve:

- flukset monetare të të cilëve vlerësohen si të përshtatshme për të përmbushur detyrimet, pavarësisht pozicionit financiar aktual i cili vlerësohet i dobët, pa shenja të përkeqësimit të mëtejshëm në të ardhmen; dhe
- të cilët shlyejnë detyrimet e tyre me vonesa deri në 30 ditë dhe me raste nga 31 deri 90 ditë.

Aktivet financiare klasifikohen në Grupin **D** nëse janë kundrejt debitorëve:

- për të cilët vlerësohet se flukset monetare nuk do të jenë të mjaftueshme për ripagesa të rregullta të detyrimeve të matura;
- të cilët shlyejnë detyrimet e tyre me vonesa deri 90 ditë, me raste nga 91 deri 180 ditë;
- të cilët janë dukshëm me mungesë kapitalizimi;
- të cilët nuk kanë burime të mjaftueshme kapitali afatgjatë për të financuar investimet afatgjata; dhe
- prej të cilëve banka nuk pret të marrë informacion aktual të kënaqshëm apo dokumentim të përshtatshëm në lidhje me ripagesat e detyrimeve.

Aktivet financiare klasifikohen në Grupin **E** nëse janë kundrejt debitorëve:

- për të cilët ekziston një mundësi e lartë humbjeje të një pjese të aktivitetit financiar;
- të cilët shlyejnë detyrimet e tyre me vonesë më shumë se 90 deri 180 ditë, me raste nga 181 deri 360 ditë;
- të cilët kanë paaftësi paguese;
- për të cilët ka filluar një lëvizje për nisje të procesit të likuidimit ose deklarimit të falimentimit e cila është në proces gjyqësor;
- të cilët janë në proces reformimi ose likuidimi;
- të cilët kanë deklaruar falimentim;
- prej të cilëve nuk priten ripagesa; dhe
- me baza ligjore të diskutueshme.

3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

3.1 Rreziku i kredisë (vazhdim)

3.1.1 Matja e rrezikut të kredisë (vazhdim)

- (ii) Ekspozimi në dështim bazohet mbi shumat që banka pret të arkëtojë në kohën e dështimit. Për shembull, për një kredi është vlera nominale. Për një angazhim, banka përfshin shumën e tërhequr plus shumat e mëtejshme që mund të tërhiqen deri në kohën e dështimit, nëse ndodh.
- (iii) Humbjet nga dështimi apo madhësia e humbjes paraqet pritshmërinë e bankës për shtrirjen e humbjes kundrejt një ankese nëse ndodh dështimi. Kjo shprehet si përqindje humbjeje për njësi ekspozimi dhe ndryshon sipas llojit të palës tjetër, llojit dhe vjetërsisë së ankesës dhe disponueshmërisë së kolateralit dhe mjeteve të tjera zbutëse të kredisë.

(b) Letrat me vlerë të borxhit dhe të tjera

Për instrumente borxhi dhe të tjera, departamenti i riskut përdor renditje që varen nga emetuesi, Qeveria Shqiptare. Investimet në këto letra me vlerë dhe bono thesari shikohen si një mënyrë për të fituar cilësi dhe për të mbajtur në të njëjtë kohë një burim të disponueshëm për të përmbushur kërkesat për fonde.

Investimet lejohen vetëm për instrumenta likuide me renditje të lartë kredie. Duke qenë se këto instrumente kanë renditje të lartë kredie, banka nuk pret që palët do të dështojnë të përmbushin detyrimet e tyre. Ekspozimi maksimal kundrejt rrezikut të kredisë përfaqësohet nga shuma e çdo aktivi financiar në bilanc.

3.1.2 Kontrolli i kufirit të rrezikut dhe politikat e shmangies

Banka manaxhon, kufizon dhe kontrollon përqendrimet e rrezikut të kredisë kudo që ato identifikohen – në veçanti, për palë individuale dhe grupe dhe për industri dhe vende.

Banka strukturon nivelet e rrezikut të kredisë që ajo ndërmerr duke vendosur kufizime mbi shumat e pranuar të rrezikut në lidhje me një huamarrës dhe në lidhje me segmentimet gjeografike dhe industriale. Këto rreziqe monitorohen rast pas rasti dhe janë subjekt i një rishikimi vjetor dhe më të shpeshtë kur është e nevojshme. Kufijtë në lidhje me nivelet e rrezikut të kredisë sipas produkteve dhe sektorëve të industrisë miratohen nga Bordi i Drejtorëve.

Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë manaxhohet përmes analizës së rregullt të aftësisë së huamarrësit dhe huamarrësve të mundshëm për të përmbushur detyrimet e tyre për ripagesat e interesit dhe principalit dhe duke ndryshuar kufijtë e kreditimit kur është e nevojshme.

Disa masa specifike për kontroll dhe shmangie paraqiten në vijim.

a) Kolaterali

Banka zbaton një sërë politikash dhe praktikash për të zvogëluar riskun e kredisë. Më tradicionale mes tyre është marrja e siguruesve për paradhëniet si praktikë e zakonshme.

Banka zbaton udhëzime mbi pranueshmërinë e kategorive specifike të kolateralit ose shmangie të rrezikut të kredisë. Llojet kryesore të kolateralit për huatë dhe paradhëniet janë:

- Paraja, garanci bankare dhe e kompanive të klasit të parë;
- Hipotekë mbi pasuritë rezidenciale;
- Peng mbi aktivet e biznesit si ndërtesa, inventarë, llogari të arkëtueshme; dhe
- Peng mbi instrumente financiare si instrumente borxhi dhe kapitali.

3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

3.1 Rreziku i kredisë (vazhdim)

3.1.2 Kontrolli i kufirit të rrezikut dhe politikat e shmangies (vazhdim)

Huatë korporatave dhe individëve përgjithësisht janë të siguruara; paradhëniet dhe kartat e kreditit për individët janë të siguruara me depozita dhe kolateral në rastin e klientëve kredie deri në shumën e plotë të principalit, interesave dhe shpenzimeve të tjera. Për më tepër, në mënyrë që të minimizohet humbja e kredisë, banka kërkon kolateral shtesë nga palët sapo vihen re tregues për zhvlerësim për huatë dhe paradhëniet individuale përkatëse.

Instrumentet e borxhit, bonot e thesarit dhe instrumente të ngjashëm janë përgjithësisht të pasiguruar.

a) Kushtëzime të lidhura me huanë

Qëllimi kryesorë i këtyre instrumenteve është sigurimi i fondeve për klientin sipas kërkesave. Letrat e garancisë dhe ato pezull të kredisë kanë të njëjtin rrezik kredie si huatë dhe sigurohen me po atë kolateral si huatë. Letrat dokumentare dhe tregtare të kredisë, të cilat janë angazhime të shkruara të bankës për llogari të klientit, ku një palë e tretë autorizohet të tërheqë shuma të specifikuar në bankë, kolateralizohen me dërgesën përkatëse të të mirave dhe mbartin kështu më pak risk sesa një hua e drejtpërdrejtë.

Angazhimet për të zgjeruar huanë paraqesin pjesë të papërdorur të autorizimit për të zgjeruar kredinë në formë huaje, garancie, letra kredie. Në lidhje me rrezikun e kredisë mbi angazhimet për të zgjeruar kredinë, banka është e ekspozuar ndaj humbjes së shumës së barabartë me angazhimin e papërdorur.

Megjithatë, shuma e mundshme e humbjes është më e vogël se angazhimet e papërdorura, meqenëse shumë angazhime për zgjerim kredie janë të kushtëzuara në sajë të ruajtjes së standardeve specifike të kreditimit nga klientët. Banka monitoron afatin deri në maturim të angazhimit të kredisë duke qenë se angazhimet me afat më të gjatë kanë një shkallë më të lartë rreziku krahasuar me angazhimet afatshkurtra.

3.1.3 Politikat e zhvlerësimit dhe provigjionimit

Sistemi i brendshëm i renditjes i përshkruar në shënimin 3.1.1 fokusohet më tepër në lidhjen e cilësisë me kredinë nga pikëpamja e kreditimit dhe aktiviteteve investuese.

Ndryshe nga këto, provigjionet njihen vetëm për qëllime të raportimit financiar për humbje që janë ndeshur në datën e raportimit duke u bazuar në evidencën objektive të zhvlerësimit (shënimi 2.7).

Provigjioni i zhvlerësimit i paraqitur në bilanc në fund të vitit përftohet nga secila prej kategorive të brendshme të renditjes. Megjithatë, shumica e provigjionit vjen nga dy renditjet e fundit. Tabela në vijim tregon përqindjen e zërave në bilancin e bankës në lidhje me huatë dhe paradhëniet dhe provigjionin përkatës për secilën kategori:

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****3.1 Rreziku i kredisë (vazhdim)****3.1.3 Politikat e zhvlerësimit dhe provigjionimit (vazhdim)****Renditja e Bankës**

	2017		2016	
	Hua dhe paradhënie (%)	Niveli i provigjionit (%)	Hua dhe paradhënie (%)	Niveli i provigjionit (%)
Investim	-	-	-	-
Standard	64.89	0.64	53.05	1.30
Monitorim i veçantë	8.75	9.37	9.28	10.15
Nënstandard	2.08	20.26	3.25	22.94
Të dyshimtë dhe të humbur	24.29	43.35	34.42	44.23
Totali	100.00	12.18	100.00	17.60

Pajisja e brendshme e renditjes ndihmon drejtimin të përcaktojë nëse ekziston evidencë objektive për zhvlerësim sipas SNK 39, duke u bazuar në kriteret në vijim të vendosura nga banka:

- Vonesa në pagesat kontraktuale të principalit ose interesit;
- Vështirësi në flukse monetare për huamarrësin (raporti i kapitalit, përqindja e të ardhurave neto ndaj shitjeve);
- Shkelje e kushteve të kredisë;
- Fillimi i procedurave të falimentimit;
- Përkeqësim i pozicionit konkurrues të huamarrësit; dhe
- Përkeqësim i vlerës së kolateralit.

Politika e bankës kërkon që rishikimi i aktiveve individuale financiare që janë individualisht të rëndësishme të kryhet të paktën një herë në vit, ose më rregullisht kur kërkohet nga rrethana specifike. Provigjionet e zhvlerësimit ndaj llogarive të vlerësuara individualisht, përcaktohen rast pas rasti nga një vlerësim i humbjeve të ndodhura në datën e raportimit dhe aplikohen ndaj të gjitha llogarive të rëndësishme individualisht. Vlerësimi vendos theksin tek kolaterali i vendosur (duke përfshirë rikonfirmimin e ligjshmërisë) dhe arkëtimet e parashikuara për llogarinë individuale.

Provigjionet e vlerësuara kolektivisht për zhvlerësim kryhen për: (i) portofole me aktive homogjene të cilat nuk janë identifikuar si të rëndësishme individualisht; dhe (ii) humbje të cilat kanë ndodhur por nuk janë identifikuar ende, duke përdorur eksperiencën e disponueshme historike dhe gjykimin profesional.

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****3.1 Rreziku i kredisë (vazhdim)****3.1.4 Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë pa marrë parasysh kolateralin dhe siguri të tjera të kredisë**

	Ekspozimi maksimal	
	2017	2016
Ekspozimet e rrezikut të kredisë lidhur me aktivet në bilanc janë si më poshtë:		
Arka dhe llogaritë me Bankën Qendrore	5,222,274	5,583,251
Hua dhe paradhënie për bankat	26,544,252	22,408,522
Hua dhe paradhënie për klientët:		
Hua për individë:		
– Konsumatore/overdraft	1,854,145	1,594,628
– Karta krediti	134,162	135,686
– Hipoteka	5,989,826	5,731,887
	7,978,133	7,462,201
Hua për korporata:		
– Klientë të mëdhenj	2,134,042	1,993,133
– Sipërmarrje të vogla dhe të mesme (SME)	13,925,056	15,818,316
	16,059,098	17,811,449
Totali i huave dhe paradhënieve për klientët	24,037,231	25,273,650
Aktive financiare të vlefshme për shitje	15,333,682	21,447,552
Aktive financiare të mbajtura deri në maturim	-	-
<i>Ekspozimet e rrezikut të kredisë lidhur me aktivet jashtë bilanci janë si më poshtë:</i>		
Letër garanci	329,461	370,609
Leter krediti	21,242	-
Angazhime kredie	4,794,011	7,931,132
Më 31 dhjetor	76,282,153	83,014,716

Tabela më sipër paraqet skenarin më negativ të ekspozimit të riskut të rrezikut për Bankën më 31 dhjetor 2017 dhe 2016, pa marrë parasysh kolateralët e regjistruar apo siguruesit e tjerë të kredisë. Për aktivet në bilanc, ekspozimet e mësipërme bazohen në vlerën e mbetur të raportuar në bilanc.

Drejtimi është i sigurtë tek aftësia e tij për të vazhduar të kontrollojë dhe mbështesë ekspozimin minimal ndaj rrezikut të kredisë të Bankës që rezulton nga portofoli i saj i kredive dhe paradhënieve dhe instrumentet e borxhit si në vijim:

- 73,64 % e portofolit të kredive dhe paradhënieve kategorizohet në dy gradat kryesore të sistemit të brendshëm të renditjes (2016: 62,33%);
- Kreditë për SME, të cilat përfaqësojnë grupin më të madh në portofol, janë të mbrojtura me kolateral;
- 51,98% e portofolit të kredive dhe paradhënieve konsiderohen pa ditëvonesa dhe të pazhvlerësuar (2016: 43,65%); dhe
- Banka ka filluar zbatimin e një procesi më të vështirë përzgjedhje për dhënien e huave dhe paradhënieve.

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****3.1 Rreziku i kredisë (vazhdim)****3.1.5 Hua dhe paradhënie**

Huatë dhe paradhëniet përmblihen si më poshtë:

	31 dhjetor 2017		31 dhjetor 2016	
	Hua dhe paradhënie për klientët	Hua dhe paradhënie për bankat	Hua dhe paradhënie për klientët	Hua dhe paradhënie për bankat
Pa ditëvonesa dhe zhvlerësim	14,228,527	26,544,252	13,388,710	22,408,310
Me ditëvonesa por jo të zhvlerësuara	5,698,629	-	5,338,148	-
Të zhvlerësuara individualisht	7,444,629	-	11,944,854	-
Bruto	27,371,785	26,544,252	30,671,712	22,408,310
Minus: provigjion për zhvlerësim	(3,334,554)	-	(5,398,062)	-
Neto	24,037,231	26,544,252	25,273,650	22,408,310

Informacion i mëtejshëm për provigjionet e zhvlerësimit për huatë dhe paradhëniet për bankat dhe klientët paraqitet në shënimin 12 dhe 13.

Hua dhe paradhënie pa ditëvonesa dhe zhvlerësim

Cilësia e kredisë së portofolit të huave dhe paradhënieve të cilat nuk janë në vonesë dhe as të zhvlerësuara vlerësohet në bazë të sistemit të brendshëm të renditjes së bankës.

31 dhjetor 2017**Hua dhe paradhënie për klientët**

Konsumator e/ Overdrafte	Individë		Korporata		Totali i huave dhe paradhënieve për klientët	Hua dhe paradhënie për bankat
	Karta krediti	Hipoteka	Klientë të mëdhenj	SME		
1,390,534	116,201	3,494,560	1,567,418	7,659,814	14,228,527	22,408,310

31 dhjetor 2016**Hua dhe paradhënie për klientët**

Konsumator e/ Overdrafte	Individë		Korporata		Totali i huave dhe paradhënieve për klientët	Hua dhe paradhënie për bankat
	Karta krediti	Hipoteka	Klientë të mëdhenj	SME		
1,138,763	106,006	3,175,530	1,882,091	7,086,320	13,388,710	22,408,310

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****3.1 Rreziku i kredisë (vazhdim)****3.1.5 Hua dhe paradhënie (vazhdim)**

Huatë dhe paradhëniet në kategoritë nënstandarde dhe të dyshimta, u konsideruan të pa zhvlerësuar pas marrjes në konsideratë të rikuperueshmërisë së kolateralit për klientët në produktet hipotekë dhe kredi konsumatore.

(a) *Hua dhe paradhënie me ditëvonesa por jo të zhvlerësuar*

Shuma bruto e huave dhe paradhënieve që janë me vonesë por jo të zhvlerësuar është:

(i) *Hua dhe paradhënie për klientët*

31 dhjetor 2017

	Individë			
	Konsumatorë / Overdraft	Hipoteka	Karta krediti	Totali
Ditëvonesa deri në 90 ditë	402,596	2,052,697	26,002	2,481,295
Ditëvonesa 91-180 ditë	-	99,524	-	99,524
Ditëvonesa 181-360 ditë	-	17,947	-	17,947
Ditëvonesa mbi 360 ditë	-	67,198	-	67,198
Totali	402,596	2,237,366	26,002	2,665,964
Vlera e drejtë e kolateralit	313,852	2,209,786	1,918	2,525,556

31 dhjetor 2017

	Korporata dhe SME
Ditëvonesa deri në 90 ditë	2,309,925
Ditëvonesa 91-180 ditë	60,407
Ditëvonesa 181-360 ditë	53,110
Ditëvonesa mbi 360 ditë	609,224
Totali	3,032,666
Vlera e drejtë e kolateralit	2,988,402
Totali i huave dhe paradhënieve me ditëvonesa por jo të zhvlerësuar më 31 dhjetor 2016	5,698,630

31 dhjetor 2016

	Individë			
	Konsumatorë / Overdraft	Hipoteka	Karta krediti	Totali
Ditëvonesa deri në 90 ditë	370,761	2,020,703	29,666	2,421,130
Ditëvonesa 91-180 ditë	-	76,831	-	76,831
Ditëvonesa 181-360 ditë	-	23,007	-	23,007
Ditëvonesa mbi 360 ditë	-	29,211	-	29,211
Totali	370,761	2,149,752	29,666	2,550,179
Vlera e drejtë e kolateralit	302,830	2,117,409	-	2,420,239

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****3.1 Rreziku i kredisë (vazhdim)****3.1.5 Hua dhe paradhënie (vazhdim)***(a) Hua dhe paradhënie me ditëvonesa por jo të zhvlerësuara (vazhdim)*

31 dhjetor 2016	<u>Korporata dhe SME</u>
Ditëvonesa deri në 90 ditë	1,918,739
Ditëvonesa 91-180 ditë	144,778
Ditëvonesa 181-360 ditë	190,526
Ditëvonesa mbi 360 ditë	533,926
Totali	<u>2,787,969</u>
Vlera e drejtë e kolateralit	<u>2,651,493</u>
Totali i huave dhe paradhënieve me ditëvonesa por jo të zhvlerësuara më 31 dhjetor 2016	<u>5,338,148</u>

(ii) Hua dhe paradhënie për bankat

Nuk ka hua dhe paradhënie për bankat me ditëvonesa por jo të zhvlerësuara deri më 31 dhjetor 2017 (2016: zero).

*(b) Hua dhe paradhënie të zhvlerësuara individualisht**(i) Hua dhe paradhënie për klientët*

Detajimi i shumës bruto të huave dhe paradhënieve të zhvlerësuara individualisht sipas kategorisë së bashku me vlerën e drejtë të kolateralëve përkatës të regjistruar si siguri për bankën janë si në vijim:

	<u>Konsumatorë dhe karta krediti</u>	<u>Hipoteka</u>	<u>Korporata dhe SME</u>	<u>Totali</u>
31 dhjetor 2017				
Hua të zhvlerësuara individualisht	1,205	95,777	6,715,518	6,812,500
Vlera e drejtë e kolateralit	-	76,452	6,302,233	6,378,685
31 dhjetor 2016				
Hua të zhvlerësuara individualisht	1,134	189,193	10,551,949	10,742,276
Vlera e drejtë e kolateralit	1,134	111,608	9,933,870	10,046,612

Detajimi i shumës bruto të huave dhe paradhënieve të zhvlerësuara në mënyrë kolektive sipas kategorisë së bashku me vlerën e drejtë të kolateralëve përkatës të regjistruar si siguri për bankën janë si në vijim:

	<u>Konsumatorë dhe karta krediti</u>	<u>Hipoteka</u>	<u>Korporata dhe SME</u>	<u>Totali</u>
31 dhjetor 2017				
Hua të zhvlerësuara kolektivisht	243,423	363,849	24,857	632,129
Vlera e drejtë e kolateralit	101,229	351,065	12,086	464,380
31 dhjetor 2016				
Hua të zhvlerësuara kolektivisht	341,088	708,778	152,712	1,202,578
Vlera e drejtë e kolateralit	185,866	675,207	91,871	952,944

3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

3.1 Rreziku i kredisë (vazhdim)

3.1.5 Hua dhe paradhënie (vazhdim)

Vlera e drejtë e shpalosur e kolateralit përcaktohet nga vlerësuesit lokalë të çertifikuar dhe përfaqëson vlerën e realizuar nga pronarët ligjorë të aktiveve. Menaxhmenti i konsideron kreditë e mbuluara me kolateral për kreditë e korporatave si të zhvlerësuara, sepse përvoja tregon se një pjesë e konsiderueshme e kolateralit në kreditë e korporatave nuk mund të zbatohet për shkak të vështirësive administrative dhe ligjore të tilla si ulja e vlerës së kolateralit në ankandet e administruara nga zyra e përmbarimit, Të domosdoshme për të zbatuar kolateralet. Rezerva e zhvlerësimit pasqyron probabilitetin që menaxhmenti nuk do të jetë në gjendje të zbatojë të drejtat e tij dhe të riposedojë kolateralin në kreditë e dështuara. Pavarësisht vështirësive në zbatimin e riposedimit të kolateralit, menaxhmenti i Bankës do të ndjekë me forcë borxhet e mbetura me të gjitha mjetet e mundshme në dispozicion të tyre.

Nuk ka hua dhe paradhënie individuale të zhvlerësuara për bankat më 31 dhjetor 2017 dhe 2016.

3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

3.1 Rreziku i kredisë (vazhdim)

3.1.7 Arka dhe llogaritë me Bankën Qendrore

Më 31 dhjetor 2017 dhe 2016, shumat me Bankën Qendrore dhe me bankat korrespondente nuk ishin në vonesë dhe nuk ishin të zhvlerësuara

3.1.8 Instrumentat e borxhit, bonot e thesarit dhe instrumenta të tjerë

Investimet e mbajtura deri në maturim dhe ato me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes përbëhen nga bono thesari dhe obligacione. Emëtuesi i këtyre instrumenteve është Qeveria Shqiptare. Shërbimi i vlerësimit të Standard & Poor's ka vendosur renditjen 'BB/B' për monedha të huaj dhe 'BB+/B' për monedha vendase për këto instrumenta të Shqipërisë. Më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 këto investime nuk ishin në vonesë dhe nuk ishin të zhvlerësuara.

3.1.9 Përqëndrimi i rrezikut të aktiveve financiare ekspozuar me rrezikun e kredisë

(a) Sektorët gjeografik

Huatë dhe paradhëniet për bankat janë vendosur me banka të vendeve anëtare të OECD. Të gjithë aktivet e tjera financiare janë vendosur në Shqipëri me përjashtim të aksioneve të VISA të cilat i përkasin VISA Corporation.

(b) Sektorët e industrisë

Analiza e ekspozimit kryesor të Bankës në hua dhe paradhënie për klientët sipas industrisë paraqitet në shënimin 13.

3.2 Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimet në çmimet e tregut, si normat e interesit, çmimet e kapitalit, kurset e këmbimit dhe normat e kredisë (që nuk lidhen me ndryshimet në gjendjen kreditore të detyruesit/emetuesit) do të ndikojnë të ardhurat e bankës ose vlerën e pjesëmarrjeve të saj në instrumentet financiare. Objektivi i manaxhimit të rrezikut të tregut është manaxhimi dhe kontrolli i ekspozimeve të rrezikut brenda parametrave të pranueshëm, duke optimizuar kthimin e rrezikut.

Çështjet e rrezikut të tregut ndiqen vazhdimisht dhe rregullisht nga Komiteti i Manaxhimit të Aktiveve dhe Detyrimeve (ALCO).

3.2.1 Rreziku i kursit të këmbimit

Banka ekspozohet kundrejt rrezikut të monedhës përmes transaksioneve në monedhë të huaj. Banka sigurohet që ekspozimi neto të ruhet në një nivel të pranueshëm duke blerë dhe shitur monedhë të huaj me kursin aktual kur kjo është e nevojshme për të rregulluar çrregullimet e përkohshme.

Manaxhimi vendos limite ndaj nivelit të ekspozimit sipas monedhës, të cilat monitorohen çdo ditë.

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****3.2 Rreziku i tregut (vazhdim)****3.2.1 Rreziku i kursit të këmbimit (vazhdim)****Përqëndrimet e rrezikut të kursit të këmbimit – instrumenta financiarë brenda dhe jashtë bilancit:**

Më 31 dhjetor 2017	EUR	USD	Monedha të tjera	LEK	Totali
Aktive					
Arka dhe llogari me Bankën Qendrore	3,202,924	411,662	18,214	3,281,928	6,914,728
Hua dhe paradhanie për bankat	24,738,436	1,276,316	64,625	464,874	26,544,252
Hua dhe paradhanie për klientët	13,527,180	1,063,069	17,802	9,429,181	24,037,231
Investime të vlefshme për shitje	2,998,893	-	-	12,344,205	15,343,098
Investime të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-	-
Totali i aktiveve financiare	44,467,433	2,751,047	100,641	25,520,188	72,839,309
Detyrime					
Detyrime ndaj bankave	135,922	-	15,954	1,100,405	1,252,282
Detyrime ndaj klientëve	25,956,351	2,539,180	528,443	31,933,173	60,957,146
Totali i detyrimeve financiare	26,092,273	2,539,180	544,397	33,033,578	62,209,428
Pozicioni në monedhë neto në bilanc	18,375,160	211,867	(443,756)	(7,513,390)	10,629,881
Zërat jashtë bilancit	4,704,308	116,848	479,840	271,545	5,572,540
Ndjeshmëria nëse kurset e këmbimit rriten me 5%	(8,098)	(49)	999		(7,148)
Ndjeshmëria nëse kurset e këmbimit zvogëlohen me 5%	8,098	49	(999)		7,148

Banka menaxhon ekspozimin e saj në monedhë të huaj duke marrë parasysh që kapitali i saj së bashku me primin janë të emërtuar në Euro.

Ndjeshmëria e paraqitur në tabelën e mësipërme llogarit rritjen / (rënien) e fitimit para tatimit nëse në datën e raportimit, kursi i këmbimit të Lekut rritet / (bie) me 5% në lidhje me monedhën e huaj respektive, duke i mbajtur të gjitha variablat e tjera konstante.

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****3.2 Rreziku i tregut (vazhdim)****3.2.1 Rreziku i kursit të këmbimit (vazhdim)**

Më 31 dhjetor 2016	EUR	USD	Monedha të tjera	LEK	Totali
Aktive					
Arka dhe llogari me Bankën Qendrore	3,303,747	430,288	19,579	3,374,392	7,128,006
Hua dhe paradhenie për bankat	21,211,939	877,447	118,924	200,000	22,408,310
Hua dhe paradhenie për klientët	14,160,930	1,853,344	21,157	9,238,218	25,273,650
Investime të vlefshme për shitje	8,611,330	195,211	-	12,641,010	21,447,552
Investime të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-	-
Totali i aktiveve financiare	47,287,946	3,356,290	159,660	25,453,620	76,257,518
Detyrime					
Detyrime ndaj bankave	1,363,068	-	23,955	899,140	2,286,163
Detyrime ndaj klientëve	26,961,802	2,609,159	586,866	33,427,573	63,585,400
Totali i detyrimeve financiare	28,324,870	2,609,159	610,821	34,326,713	65,871,563
Pozicioni në monedhë neto në bilanc	18,963,076	747,131	(451,161)	(8,873,093)	10,385,955
Zërat jashtë bilancit	7,952,830	58,497	-	740,248	8,751,575
Ndjeshmëria nëse kurset e këmbimit rriten me 5%	12,856	1,227	670		14,753
Ndjeshmëria nëse kurset e këmbimit zvogëlohen me 5%	(12,856)	(1,227)	(670)		(14,753)

3.2.2 Rreziku i normës së interesit

Veprimtaria e Bankës është subjekt i rrezikut të ndryshimit të normave të interesit deri në masën që aktivet që fitojnë interes (duke përfshirë investimet) dhe detyrimet që mbartin interes maturojnë ose ndryshojnë normat në kohë ose shuma të ndryshme. Në rastin e aktiveve dhe detyrimeve me normë të ndryshueshme, banka ekspozohet edhe ndaj rrezikut të interesit bazë, e cila është diferenca në karakteristikat e ricimit të indekseve të ndryshme të përdorura, si norma e kursimit, LIBOR dhe llojet e ndryshme të interesit.

Aktivitetet e manaxhimit të rrezikut synojnë të optimizojnë të ardhurat neto nga interesi, deri në masën që nivelet në normat e tregut të interesit janë konsistente me strategjinë e biznesit të bankës.

Aktivitetet e manaxhimit të rrezikut aktiv-detyrim drejtohen në kontekst të ndjeshmërisë së bankës ndaj ndryshimeve në normat e interesit.

Në zvogëlimin e ambienteve të normave të interesit, marzhet e fituara do të zvogëlohen kur normat e interesit për detyrimet do të zvogëlohen me përqindje më të ulët kur krahasohen me normat e interesit për aktivet. Megjithatë, ndikimi real do të varet nga faktorë të ndryshëm, duke përfshirë ekonominë, ambientin dhe nivelin e inflacionit.

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****3.2 Rreziku i tregut (vazhdim)****3.2.2 Rreziku i normës së interesit (vazhdim)**

Banka mundohet të zvogëlojë riskun e normës së interesit duke monitoruar datat e ricimit të aktiveve dhe detyrimeve të veta. Për më tepër, Banka ka të drejta kontraktuale për të rishikuar çdo tre muaj normat e interesit në pjesën më të madhe të portofolit të kredisë.

Tabela në vijim paraqet datat e ricimit të normave të interesit për aktivet dhe detyrimet e bankës. Aktivet dhe detyrimet me norma të ndryshueshme janë raportuar në bazë të datës së ardhshme të ndryshimit të normës. Aktivet dhe detyrimet me normë fikse janë raportuar në bazë të datave të ripagesave të skeduluara të principalit:

Më 31 dhjetor 2017	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	Mbi një vit	Nuk mbartin interes	Totali
Aktive						
Arka dhe llogari me Bankën Qendrore	5,222,274	-	-	-	1,692,454	6,914,728
Hua dhe paradhenie për bankat	26,544,252	-	-	-	-	26,544,252
Hua dhe paradhenie për klientët	5,039,065	4,123,027	14,779,866	95,273	-	24,037,231
Investime të vlefshme për shitje	401,898	4,173,070	3,028,658	7,739,472	-	15,343,098
Investime të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-	-	-
Totali i aktiveve financiare	37,207,489	8,296,097	17,808,524	7,834,745	1,692,454	72,839,309
Detyrime						
Detyrime ndaj bankave	1,252,282	-	-	-	-	1,252,282
Detyrime ndaj klientëve	27,559,640	6,534,067	23,074,425	3,695,710	93,304	60,957,146
Totali i detyrimeve financiare	28,811,922	6,534,067	23,074,425	3,695,710	93,304	62,209,428
Hendeku i ndjeshmërisë së interesit	8,395,567	1,762,030	(5,265,901)	4,139,035	1,599,150	10,629,881

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****3.2 Rreziku i tregut (vazhdim)****3.2.2 Rreziku i normës së interesit (vazhdim)**

Tabela në vijim përfshin periudhën krahasuese:

Më 31 dhjetor 2016	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	Mbi një vit	Nuk mbartin interes	Totali
Aktive						
Arka dhe llogari me Bankën Qendrore	5,583,463	-	-	-	1,544,543	7,128,006
Hua dhe paradhenie për bankat	22,408,310	-	-	-	-	22,408,310
Hua dhe paradhenie për klientët	6,405,384	5,857,480	12,733,731	277,055	-	25,273,650
Investime të vlefshme për shitje	23,283	8,535,336	5,322,420	7,566,513	-	21,447,552
Investime të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-	-	-
Totali i aktiveve financiare	34,420,440	14,392,816	18,056,151	7,843,568	1,544,543	76,257,518
Detyrime						
Detyrime ndaj bankave	2,286,163	-	-	-	-	2,286,163
Detyrime ndaj klientëve	25,653,076	7,448,555	26,789,302	3,589,111	105,356	63,585,400
Totali i detyrimeve financiare	27,939,239	7,448,555	26,789,302	3,589,111	105,356	65,871,563
Hendeku i ndjeshmërisë së interesit	6,481,201	6,944,261	(8,733,152)	4,254,457	1,439,187	10,385,955

3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**3.2 Rreziku i tregut (vazhdim)****3.2.2 Rreziku i normës së interesit (vazhdim)**

Si rrjedhojë e specifikave të tregut Shqiptar, një volum i madh i depozitave të klienteve kanë një maturitet me pak se 1 muaj. Megjithatë, efekti potencial negativ në një skenar të perkeqësuar është ulur ndjeshëm si rrjedhojë e normave të uleta që aplikohen nga banka për llogarite rrjedhese të klienteve.

Analiza e ndjeshmërisë së normës së interesit është përcaktuar duke u bazuar në ekspozimin e normës së interesit në datën e raportimit. Më 31 dhjetor 2017, nëse normat e interesit do të ndryshonin me 100 pikë bazë më shumë / (më pak) duke mbajtur të pandryshuara të gjithë faktorët e tjerë, fitimi i bankës para tatimit për periudhën 12 mujore të mbyllur më 31 dhjetor 2017 do të rritej / (zvogëlohej) përkatësisht me rreth 89,468 mijë Lek (2016: 103,036 mijë Lek).

Analiza e ndjeshmërisë së normës së interesit sipas monedhave paraqitet si më poshtë.

	EUR	USD	Monedha të tjera	LEK	Totali
Më 31 dhjetor 2017					
Totali i aktiveve financiare që bartin interes	43,683,400	2,590,698	82,427	24,780,664	71,137,189
Totali i detyrimeve financiare që bartin interes	26,022,893	2,536,819	544,348	33,012,063	62,116,123
Hendeku i ndjeshmërisë së interesit	17,660,507	53,879	(461,921)	(8,231,399)	9,021,066
Ndjeshmëria kur normat e interesit rriten 100 pb	176,605	539	(4,619)	(82,314)	90,211
Ndjeshmëria kur normat e interesit zvogëlohen 100 pb	(176,605)	(539)	4,619	82,314	(90,211)
	EUR	USD	Monedha të tjera	LEK	Totali
Më 31 dhjetor 2016					
Totali i aktiveve financiare që bartin interes	46,546,507	3,155,150	140,081	24,871,237	74,712,975
Totali i detyrimeve financiare që bartin interes	28,245,196	2,606,417	610,820	34,303,775	65,766,208
Hendeku i ndjeshmërisë së interesit	18,301,311	548,732	(470,739)	(9,432,537)	8,946,767
Ndjeshmëria kur normat e interesit rriten 100 pb	183,013	5,487	(4,707)	(94,325)	89,468
Ndjeshmëria kur normat e interesit zvogëlohen 100 pb	(183,013)	(5,487)	4,707	94,325	(89,468)

3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

3.3 Rreziku i likuiditetit

Risku i likuiditetit është rreziku që banka nuk është në gjendje të përmbushë detyrimet e saj për pagesa që lidhen me detyrimet e saj financiare kur ato mbushin afatin e tyre dhe që banka nuk është në gjendje të zëvendësojë fondet e tërhequra me fonde të reja. Pasoja mund të jetë dështim për të përmbushur detyrimet për të ripaguar depozituesit dhe për të përmbushur angazhimet e kredisë.

Banka zbaton një politikë të manaxhimit të rrezikut të likuiditetit që prej vitit 2003. Kjo politikë rregullohet për të zbatuar praktikat ndërkombëtare dhe ambientet rregullatore dhe përshtatet me aktivitetet specifike të Piraeus Bank.

Politika përcakton përkufizimet kryesore të vlerësimit dhe metodave të përcaktimit të rrezikut të likuiditetit, përcakton rolet dhe përgjegjësitë e njëjësive dhe stafit të përfshirë dhe përcakton udhëzimet për manaxhimin e krizave të likuiditetit. Politika është e fokusuar në nevojat e pritshme për likuiditet të cilat mund të shfaqen në bazë javore apo mujore, bazuar në skenarët hipotetikë të krizave të likuiditetit.

Për më tepër, politika përcakton një plan rezervë që do të përdoret në rastin e një krize likuiditeti. Një krizë e tillë mund të ndodhë për shkak të një ngjarjeje të veçantë të Tirana Bank ose një ngjarjeje gjithëpërfshirëse të tregut. Nxitësit dhe sinjalet paralajmëruese shërbejnë si tregues se kur plani duhet të vihet në veprim. Ky plan emergjence është kryesisht i bazuar në financimin shtesë që do të marrë nga mëma sipas kërkesës.

Tirana Bank llogarit dhe monitoron raportet e likuiditetit, raportin “aktivet likuide / totali i detyrimeve” dhe raportin “aktivet neto afatshkurtra/totali i detyrimeve”, pasi ato janë përcaktuar në udhëzimet e Bankës së Shqipërisë, të cilat i referohen kuadrit kontrollues të mjaftueshmërisë së likuiditetit të bankave, nga Banka e Shqipërisë (shënimi 2.1.b).

Nivelet e këtyre raporteve të veçanta komunikohen në baza ditore në njësitë përgjegjëse të biznesit, dhe komentet, si dhe vlerësimet përkatëse, janë të përfshira në paketën e raportimit për anëtarët e ALCO.

ALCO ka përgjegjësi: për të hartuar strategjinë e bankës në zhvillimin e aktiveve dhe detyrimeve, në varësi të të dhënave cilësore dhe sasore të organizimit dhe zhvillimit të mjedisit të biznesit, për të siguruar konkurrencën dhe efektivitetin të lartë të organizatës, ruajtjen e rrezikut të supozuar brenda kufijve të vendosur, për të menaxhuar aktivet dhe detyrimet duke aplikuar në të njëjtën kohë një politikë të çmimeve të produkteve dhe shërbimeve.

3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

3.3 Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

3.3.1 Procesi i manaxhimit të rrezikut të likuiditetit

Tabela e mëposhtme analizon aktivet dhe detyrimet në periudhat kohore përkatëse bazuar në periudhën e mbetur në datën e raportimit deri në datën kontraktuale të maturimit. Aktivet dhe detyrimet në valutë të huaj janë konvertuar në Lekë, duke përdorur normat e kursit të këmbimit të fundit të vitit.

Supozimet e bëra janë që pagesat e planifikuara për bankën respektohen plotësisht dhe në kohën e duhur dhe për më tepër, të gjitha pagesat kontraktuale kryhen plotësisht – për shembull: depozituesit do të tërheqin paratë e tyre në vend që t'i rivendosin në bankë në datën e maturimit. Ato aktive dhe detyrime që faktikisht nuk kanë maturitete (për shembull llogari të hapura, llogari rrjedhëse, llogari kursimi) përfshihen në grupin kohor më pak se një muaj.

Më 31 dhjetor 2017	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1 -5 vite	Mbi 5 vite	Totali
Aktive likuide						
Arka dhe llogari me Bankën Qendrore	6,914,728	-	-	-	-	6,914,728
Hua dhe paradhenie për bankat	26,544,252	-	-	-	-	26,544,252
Hua dhe paradhenie për klientët	2,258,372	1,504,051	6,907,618	10,020,735	3,346,455	24,037,231
Investime të vlefshme për shitje	401,898	4,173,070	3,019,242	7,739,472	-	15,333,682
Investime të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-	-	-
Totali i aktiveve financiare	36,119,250	5,677,121	9,926,860	17,760,207	3,346,455	72,829,893
Detyrime likuide						
Detyrime ndaj bankave	1,252,282	-	-	-	-	1,252,282
Detyrime ndaj klientëve	27,640,865	6,488,424	22,961,144	3,532,965	333,748	60,957,146
Totali i detyrimeve financiare	28,893,147	6,488,424	22,961,144	3,532,965	333,748	62,209,428
Hendeku neto i likuiditetit	7,226,103	(811,303)	(13,034,284)	14,227,242	3,012,707	10,620,465

Të gjitha llogaritë rrjedhëse të klientëve përfshihen në detyrime me maturim më pak se një muaj. Llogaritë rrjedhëse përfaqësojnë gjendje që kanë një historik dhe një devijim nga shuma që matet nga Banka dhe hendeku është shumë më pak se sa ai negativ i paraqitur në grupin më pak se një muaj. Çdo çështje që vjen si pasojë e mospërputhjes së likuiditetit menaxhohet me aktivitetin ndërbankar (huamarrje, huadhënie) brenda linjave të miratuara të kredisë.

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****3.3 Rreziku i likuiditetit (vazhdim)****3.3.1 Procesi i manaxhimit të rrezikut të likuiditetit (vazhdim)**

Banka ka një linjë krediti me Piraeus Bank SA e cila përfshin një shumë prej 175 milionë euro që mund të tërhiqet nga banka në tregun e parasë (me maturitet 3 muaj nëse përdoret). Ajo ka negociuar edhe një limit të kredisë prej 10 milionë euro që mund të përdoret për huadhënie tregtare me afat maturimi deri në 12 muaj, e cila mund të rrisë në 3 vjet nëse 6 milion euro prej gjithsej 10 milionë euro është përdorur për të kredihënies hipotekore.

Tabela e mëposhtme përmban shifrat e periudhës

Më 31 dhjetor 2016	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1 -5 vite	Mbi 5 vite	Totali
Aktive likuide						
Arka dhe llogari me Bankën Qendrore	7,128,006	-	-	-	-	7,128,006
Hua dhe paradhenie për bankat	22,408,310	-	-	-	-	22,408,310
Hua dhe paradhenie për klientët	4,824,167	2,632,214	4,528,335	5,998,911	7,290,023	25,273,650
Investime të vlefshme për shitje	23,283	8,535,336	5,322,420	7,566,513	-	21,447,552
Investime të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-	-	-
Totali i aktiveve financiare	34,383,766	11,167,550	9,850,755	13,565,424	7,290,023	76,257,518
Detyrime likuide						
Detyrime ndaj bankave	2,286,163	-	-	-	-	2,286,163
Detyrime ndaj klientëve	25,758,431	7,448,555	26,789,302	3,589,112	-	63,585,400
Totali i detyrimeve financiare	28,044,594	7,448,555	26,789,302	3,589,112	-	65,871,563
Hendeku neto i likuiditetit	6,339,173	3,718,995	(16,938,548)	9,976,312	7,290,023	10,385,955

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****3.3 Rreziku i likuiditetit (vazhdim)****3.3.1 Procesi i manaxhimit të rrezikut të likuiditetit (vazhdim)****Zëra jashtë bilancit**

Më 31 dhjetor 2017	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	Totali
Angazhime kredie	4,468,798	27,342	247,667	14,821	35,383	4,794,011
Letër garanci	40,244	12,896	276,321	-	-	329,461
Letër kredie	-	21,242	-	-	-	21,242
Totali	4,509,042	61,480	523,988	14,821	35,383	5,144,714
Më 31 dhjetor 2016						
Angazhime kredie	7,586,107	3,132	287,714	10,366	43,813	7,931,132
Letër garanci	16,536	46,529	307,544	-	-	370,609
Letër kredie	-	-	-	-	-	-
Totali	7,602,643	49,661	595,258	10,366	43,813	8,301,741

3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**3.3 Rreziku i likuiditetit (vazhdim)****3.3.1 Procesi i manaxhimit të rrezikut të likuiditetit (vazhdim)**

Letër kreditë dhe letër garancitë e dhëna për klientët angazhojnë bankën të kryejë pagesa në favor të tyre të cilat janë të kushtëzuara në sajë të dështimit të klientit të veprojë sipas kushteve të kontratës.

Angazhimet për të zgjatur kreditë përfaqësojnë detyrimet kontraktuale për të bërë kredi të ripërtëritshme. Angazhimet në përgjithësi kanë datat e skadimit të përcaktuara, ose dispozita të tjera të përfundimit.

Rrjeti i degëve të Tirana Bank përfshin 39 (2016: 39) ndërtesa të marra me qira me marrëveshje të qirasë operative. Politika e bankës është të lidhë kontrata afatgjata nga 10 deri 20 vjet. Kontratrat rinovohen sipas negociemeve midis dy palëve që duhet të bien dakord me kushtet e reja të kontratës.

3.4 Vlera e drejtë e aktiveve dhe detyrimeve financiare

Instrumenta financiare që nuk maten me vlerën e drejtë

Tabela e mëposhtme përmbledh vlerat kontabël dhe vlerat e drejta të atyre aktiveve dhe detyrimeve financiare që nuk janë paraqitur në pasqyrat financiare të bankës me vlerën e tyre të drejtë.

	Vlera kontabël neto		Vlera e drejtë	
	2017	2016	2017	2016
Aktive financiare				
Hua dhe paradhënie për bankat	26,544,252	22,408,310	26,544,252	22,408,310
Hua dhe paradhënie për klientët	24,037,231	25,273,650	23,200,582	24,979,927
Detyrime financiare				
Detyrime ndaj klientëve	60,957,146	63,585,400	60,992,112	63,664,489
Detyrime ndaj bankave	2,286,163	2,286,163	2,286,163	2,286,163

a) Hua dhe paradhënie për bankat

Huatë dhe paradhëniet për bankat përfshijnë vendosje ndërbankare. Vlera e drejtë e vendosjeve me normë të pandryshueshme dhe depozitat njëditore është e barabartë me vlerën e tyre kontabël. Llogaritja e vlerës së drejtë e depozitave me norma të pandryshueshme interesi bazohet në flukset monetare të skontuara duke përdorur normat e interesit që mbizotërojnë në treg për borxhet me risk kreditimi dhe maturitet të mbetur të ngjashëm. Në lidhje me depozitat në institucionet e kredisë, këto janë depozita afatshkurtra, për të cilat interesi që bartin nuk ndryshon shumë nga normat e interesit të tregut më 31 dhjetor.

b) Hua dhe paradhënie për klientët

Huatë dhe paradhëniet nuk përfshijnë zhvlerësimin. Portofoli i kredisë i bankës ka një vlerë të drejtë të llogaritur më të vogël se vlera kontabël për shkak të normave të interesit më të larta mbizotëruese në treg në fund të 2017, si rezultat i krizës globale financiare. Pjesa më e madhe e portofolit të kredive është subjekt çmimi brenda një viti.

Vlera e drejtë e kredive dhe paradhënieve për klientët është fluksi i pritur i skontuar me normat aktuale të tregut. Normat aktuale të tregut janë normat e interesit që do të aplikoheshin në këtë moment (në fund të vitit).

Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016*(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****3.4 Vlera e drejtë e aktiveve dhe detyrimeve financiare***c) Aktive financiare të mbajtura deri në maturim*

Vlera e drejtë e investimeve financiare të mbajtura deri në maturim përcaktohet duke përdorur çmimet e kuotuarra për instrumente të ngjashme si norma të skontimit të flukseve të ardhshme të parasë në datën e raportimit.

d) Detyrime për bankat dhe klientët, depozita të tjera dhe huamarrje të tjera

Vlera e drejtë e përlllogaritur e depozitave me maturitet të padeklaruar, e cila përfshin depozitat pa interes, është shuma e pagueshme kur kërkohet.

Vlera e drejtë e përlllogaritur e depozitave me norma interesi të pandryshueshme dhe huamarrje të tjera të pakuotuarra në një treg aktiv bazohet në flukset e skontuara të parasë duke përdorur norma interesi për borxh të ri me maturitet të mbetur të ngjashëm. Vlera kontabël ndryshon nga vlera e drejtë sepse normat e interesit janë më të larta se normat e tregut më 31 dhjetor 2017, sepse në fund të vitit bankat ofrojnë norma më të larta interesi duke konkurruar për të tërhequr depozitat.

Detyrimet për bankat i referohet kredive të marra nga mëma me një afat maturimi prej një muaj nga data e bilancit dhe për këtë arsye vlera e tyre e drejtë konsiderohet të jetë e përafërt me vlerën kontabël.

Instrumenta financiare të matura me vlerën e drejtë

Matja e vlerës së drejtë analizohet sipas nivelit në hierarkinë e vlerës së drejtë si më poshtë:

- (i) Niveli 1 - çmimet e kuotuarra (të parregulluara) në tregjet aktive për aktivet ose detyrimet identike;
- (ii) Niveli 2 – teknika vlerësimi me të gjithë materialet e tjera të verifikueshme për aktivin ose detyrimin, drejtpërdrejtë (çmimi) ose tërthorazi (e përftuar nga çmimi); dhe
- (iii) Niveli 3 – vlerësime jo të observueshme nga të dhënat e tregut.

Manaxhimi përdor gjykime në kategorizimin e instrumentave financiare duke përdorur hierarkinë e vlerës së drejtë. Nëse metoda e matjes përdo të dhëna që kërkojnë gjykime të rëndësishme, ajo metodë është e nivelit 3. Rëndësia e një të dhëne shikohet në tërësi për matjen e vlerës së drejtë. Matjet e përsëritura të vlerës së drejtë janë ato që lejohen ose kërkohen nga standartet e kontabilitetit në pasqyrën e pozicionit financiar në fund të çdo periudhe raportuese.

Vlerat e drejta të analizuarra sipas nivelit të hierarkisë dhe vlerat e përsërituar të aktiveve jo të vlerësuar me vlerën e tyre të drejte paraqiten në tabelën që vijon:

	31 dhjetor 2017			
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
AKTIVE FINANCIARE				
Hua dhe paradhenie për bankat	-	26,544,252	-	26,544,252
Hua dhe paradhenie për klientët	-	-	23,200,582	23,200,582
Aktive financiare të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-
Aktive financiare të vlefshme për shitje	-	15,333,682	-	15,333,682
DETYRIME FINANCIARE				
Detyrime ndaj klienteve	-	-	60,992,112	60,992,112
Detyrime ndaj bankave	-	-	1,252,282	1,252,282

3. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**3.4 Vlera e drejtë e aktiveve dhe detyrimeve financiare (vazhdim)**

	31 dhjetor 2016			Totali
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	
AKTIVE FINANCIARE				
Hua dhe paradhenie për bankat	-	22,408,310	-	22,408,310
Hua dhe paradhenie për klientët	-	-	24,979,927	24,979,927
Aktive financiare të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-
Aktive financiare të vlefshme për shitje	5,828,976	15,618,576	-	21,447,552
DETYRIME FINANCIARE				
Detyrime ndaj klienteve	-	-	63,664,489	63,664,489
Detyrime ndaj bankave	-	-	2,286,163	2,286,163

3.5 Manaxhimi i kapitalit

Objektivat e Bankës për manaxhimin e kapitalit, e cila është një koncept më i gjerë sesa “kapitali” në bilanc, janë:

- të jetë në përputhje me kërkesat e kapitalit të vendosura nga Banka e Shqipërisë;
- të ruajë aftësinë e bankës për të vazhduar në vijimësi në mënyrë që të mund të vazhdojë të sigurojë kthim për aksionarët dhe përfitime për grupet e tjera të interesit, dhe
- të ruajë një bazë të kapitalit të fortë për të mbështetur zhvillimin e biznesit të saj.

Mjaftueshmëria e kapitalit dhe përdorimi i kapitalit rregullator janë të monitoruara çdo ditë nga drejtuesit e bankës, duke përdorur teknika të bazuara në udhëzimet e zhvilluara nga Komiteti i Bazelit dhe Direktivat e Komunitetit Evropian, ashtu siç janë implementuar nga Banka e Shqipërisë, për qëllime të mbikëqyrjes. Informacioni i kërkuar dërgohet në Bankën e Shqipërisë çdo tre muaj.

Banka e Shqipërisë kërkon që çdo bankë ose grup bankar: (a) të mbajë nivelin minimal të kapitalit rregullator prej 1 miliardë Lekë dhe (b) të mbajë një raport të totalit të kapitalit rregullator përmbi aktivet e ponderuara me risk ('raporti Bazeli') në ose mbi minimumin e pranuar në nivel ndërkombëtar prej 12% (2016: 12%). Banka e Shqipërisë ka kërkuar specifikisht që Tirana Bank të ketë normën e mjaftueshme të kapitalit minimalisht 15%, për shkak të pasigurive të krizës financiare në Greqi dhe ndikimit potencial të saj në Shqipëri.

Kapitali rregullator i Bankës, ashtu siç menaxhohet nga Departamenti i Riskut të Bankës, është i ndarë në dy nivele:

- *Kapitali bazë*: kapitali aksionar (duke i zbritur vlerat kontabël të aksioneve të thesarit), fitimi i mbartur dhe rezervat e krijuara si përpjesëtim i fitimit të mbartur; dhe
- *Kapitali shtesë*: borxhi i varur që kualifikohet si kapital, provigjionet e zhvlerësimeve kolektive dhe fitimet e perealizuara nga vlerësimi i drejtë i instrumenteve të kapitalit dhe borxhit të mbajtura si të disponueshme për shitje.

Aktivitetet e ponderuara me risk maten sipas një hierarkie prej katër ponderimesh risku të klasifikuara sipas natyrës – dhe duke pasqyruar një vlerësim të risqeve përkatës të kredisë, tregut dhe risqeve të tjera – çdo aktiv dhe palë e tretë, duke marrë parasysh kolateralët apo garancitë e përshtatshme. Një trajtim i ngjashëm përdoret për ekspozimin jashtë bilancit me disa rregullime për të pasqyruar natyrën e kushtëzuar të humbjeve të mundshme.

Tabela në vijim përmbledh përbërësit e kapitalit rregullator dhe raportet e bankës për vitet e mbyllur më 31 dhjetor 2017 dhe 2016. Banka ka qenë në përputhje me të gjitha kërkesat e jashtme në lidhje me kapitalin ndaj të cilave ka qenë subjekt në vitin 2017.

3 Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

3.5 Manaxhimi i kapitalit (vazhdim)

	2017	2016
Kapitali bazë		
Kapital i nënshkruar	16,490,344	16,490,344
Rezerva	1,374,250	1,374,250
Diferenca rivlerësimi për raportim të statutorit	(181,922)	97,756
Totali i kapitalit bazë	17,682,672	17,962,350
Kapitali shtesë		
Detyrime të varura	-	-
Rezerva rivlerësimi	-	-
Totali i kapitalit shtesë	-	-
Zbritje nga kapitali rregullator	(9,462,534)	(10,097,085)
Totali i kapitalit rregullator	8,220,138	7,865,265
Aktive të ponderuara me rrezik		
Në bilanc	37,968,803	42,958,307
Jashtë bilancit	713,203	731,302
Totali i aktiveve të ponderuara me rrezik	38,682,006	43,689,609
Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit	21.25%	17.89%

Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit llogaritet duke u bazuar në informacionin financiar të përgatitur sipas rregullores së Bankës së Shqipërisë, të shpjeguar më sipër.

Banka kryen vlerësime dhe supozime që ndikojnë shumat e raportuara të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar. Vlerësimet dhe gjykimet vlerësohen vazhdimisht dhe bazohen në eksperiencën historike dhe faktorë të tjerë, duke përfshirë pritshmëritë për ngjarje të ardhshme që mendohet se janë të arsyeshme në rrethanat aktuale.

(a) Humbje nga zhvlerësimi i huave dhe paradhënieve

Banka rishikon portofolin e saj të kredisë për të vlerësuar zhvlerësimin të paktën çdo tre muaj. Në përcaktimin nëse një humbje zhvlerësimi duhet të regjistrohet ose jo në fitim ose humbje, banka kryen gjykime nëse ekzistojnë të dhëna të dukshme që tregojnë se ka një rënie të matshme në vlerësimin e flukseve të ardhshme të parasë nga një portofol kredish para se rënia të identifikohet me një kredi individuale në po atë portofol. Kjo evidencë mund të përfshijë të dhëna të dukshme që tregojnë se ka pasur një ndryshim të pafavorshëm në gjendjen e pagesave të kredimarrësve në një bankë, ose kushte kombëtare ose lokale ekonomike që lidhen drejtpërdrejtë me dështim të aktiveve në një bankë. Menaxhimi përdor vlerësime të bazuara në eksperiencën historike të humbjeve për aktivet me karakteristika të ngjashme të riskut të kredisë dhe të evidencës objektive të zhvlerësimit në portofol kur projektohen flukset e ardhshme të parasë.

Metodologjia dhe supozimet e përdorura për të vlerësuar si shumë ashtu edhe kohën e flukseve të ardhshme rishikohen rregullisht për të reduktuar çdo diferencë që ekziston midis vlerësimeve të humbjeve dhe eksperiencës faktike të humbjes. Në masën që vlera aktuale neto e flukseve të ardhshme ndryshon me $-/+5%$, provigjioni i bankës do të përlllogaritet 206,343 mijë Lekë më i lartë ose 205,507 mijë Lekë më i ulët (2016: 338,000 mijë Lekë më i lartë ose 338,000 mijë Lekë më i ulët).

4. Vlerësime dhe gjykime të rëndësishme kontabël

(b) Pozicion tatimor i pasigurtë

Pozicionet tatimore të pasigurta të Bankës rivlerësohen nga Drejtimi në fund të çdo periudhe raportuese. Detyrimet për pozicionin e tatim fitimit përcaktohen nga Drejtimi si më i ngjashmi që mund të jetë në mënyrë që të mos rezultojë në detyrime tatimore të tjera që mund të ngrihen nëse pozicioni do të vihej në dyshim nga organet tatimore. Vlerësimi bazohet në interpretime të ligjeve tatimore që janë në fuqi ose konsiderohen në fuqi në fund të periudhës raportuese, dhe të çdo vendim gjykate të njohur ose rregulloreje. Detyrimet nga gjoba, interesa dhe taksa të tjera përveç atyre mbi të ardhurat njihen në bazë të gjykimeve të menaxhimit mbi shpenzimin e nevojshëm për të mbyllur detyrimin në fund të çdo periudhe raportuese.

(c) Përcaktimi i vlerës së drejtë

Informationi mbi vlerën e drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare që është përcaktuar nga gjykime dhe nuk është bazuar në të dhëna të observueshme në treg, paraqitet në shënimin 3.4.

5. Miratimi i Standardeve të Reja ose të Rishikuara dhe Interpretimeve

(a) Standardet dhe Interpretimet efektive në periudhën aktuale

Ndryshimet e mëposhtme në standardet ekzistuese dhe interpretimi i ri i lëshuar nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (“BSNK”), janë në fuqi për periudhën raportuese:

- **Ndryshime në SNK 7 “ Pasqyra e Levizjes së Parasë”**- Iniciativa e informacioneve shpjeguese (efektive per periudhat vjetore duke filluar në ose pas datës 1 Janar 2017),
- **Ndryshime në SNK 12 “Tatimi mbi të Ardhurat”** – Njohja e aktiveve tatimore të shtyra për humbjet e parealizuara (efektive per periudhat vjetore duke filluar në ose pas datës 1 Janar 2017),
- **Ndryshime në SNRF 12 si pasojë e “Përmirësimeve të SNRF-ve (cikli 2014-2016)”** rezultuar nga projekti i përmirësimit vjetor të SNRF (SNRF 1, SNRF 2, dhe SNK 28) kryesisht me një pikëpamje per të eliminuar mospërputhjet dhe per të qartësuar formulimin (ndryshimet mbi SNRF 12 do të jenë të aplikueshme per periudhat vjetore duke filluar në ose pas datës 1 Janar 2017).

Adaptimi i këtyre ndryshimeve tek standartet ekzistuese nuk ka çuar në ndryshime për sa i përket politikave kontabël të Bankës.

5. Miratimi i Standardeve të Reja ose të Rishikuara dhe Interpretimeve (vazhdim)

(b) Standardet dhe Interpretimet në fjalë ende të pa miratuara

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, standardet, përmirësimet dhe interpretimet e mëposhtme ishin publikuar por akoma nuk ishin në fuqi:

SNRF 9 Instrumentet Financiare - Në Korrik 2014, BSNK (Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit) lëshoi versionin përfundimtar të SNRF 9 *Instrumentet Financiare*. SNRF 9 është efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2018, me lejimin e adoptimit të hershëm. Ai zëvendëson SNK 39 *Instrumentet Financiare: Njohja dhe Matja*.

Në Tetor 2017, BSNK lëshoi *Karakteristikat e Parapagimit me Kompensim Negativ (Ndryshime në SNRF 9)*. Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2019, me lejimin e adoptimit të hershëm.

Banka do të zbatojë SNRF 9 të nxjerrë në Korrik 2014 fillimisht më 1 Janar 2018 dhe do të ndryshojë SNRF 9 më 1 Janar 2019. Banka ka përfunduar vlerësimin e ndikimit të tranzicionit në SNRF 9. Duke përfshirë ndikimin e tranzicionit në standardin e ri, fondi i provigjoneve totale nuk e tejkalon nivelin e këtij fondi për qëllime rregullative.

i. Klasifikimi - Asetet financiare

SNRF 9 përmban një metodë të re klasifikimi dhe matjeje për aktivet financiare që pasqyron modelin e biznesit, në të cilin menaxhohen asetet dhe karakteristikat e tyre të fluksit të mjeteve monetare.

SNRF 9 përfshin tre kategori kryesore klasifikimi për aktivet financiare: të matura me koston e amortizuar, FVOCI (Vlera e Drejtë nëpërmjet të Ardhurave të Tjera Përmbledhëse) dhe FVTPL (Vlera e Drejtë nëpërmjet Fitimit ose Humbjes). Ajo eliminon kategoritë ekzistuese të SNK 39 të mbajtura deri në maturim, huatë dhe llogaritë e arkëtueshme që janë në dispozicion për shitje.

Një aktiv financiar matet me koston e amortizuar nëse plotëson të dyja kushtet e mëposhtme dhe nuk është përcaktuar si në FVTPL:

- ai është mbajtur në kuadër të një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është mbajtja e aktiveve për mbledhjen e flukseve monetare kontraktuale; dhe
- kushtet kontraktuale të tij krijojnë në datat e specifikuar fluksin e mjeteve monetare të cilat janë Vetëm Pagesa e Principalit dhe Interesit (SPPI) për shumën e principalit të papaguar.

Një aktiv financiar matet në FVOCI vetëm nëse plotëson të dyja këto kushte dhe nuk është përcaktuar si në FVTPL:

- ai është mbajtur në kuadër të një modeli biznesi, objektivi i të cilit arrihet duke mbledhur të dyja fluksin monetare kontraktuale dhe shitjen e aktiveve financiare; dhe
- kushtet kontraktuale të tij krijojnë në datat e specifikuar fluksin e mjeteve monetare që janë Vetëm Pagesa e Principalit dhe Interesit për shumën e principalit të papaguar.

Të gjitha aktivet financiare që nuk klasifikohen si të matura me koston e amortizuar ose FVOCI siç përshkruhen më lart, maten në FVTPL. Përveç kësaj, në njohjen fillestare, Banka mund të përcaktojë në mënyrë të pakthyeshme një aktiv financiar që plotëson kërkesat e tjera që duhet të maten me koston e amortizuar ose në FVOCI si në FVTPL nëse kjo e eliminimin ose zvogëlon ndjeshëm një mospërputhje kontabël që do të lindte ndryshe.

Një aktiv financiar klasifikohet në një nga këto kategori në njohjen fillestare.

Sipas SNRF 9, derivatët e përfshirë në kontratat ku bartësi është një aktiv financiar në fushën e SNRF 9 nuk janë të ndarë. Në vend të kësaj, vlerësohet për klasifikim instrumenti financiar hibrid si një i tërë.

5. Miratimi i Standardeve të Reja ose të Rishikuara dhe Interpretimeve (vazhdim)

(b) Standardet dhe Interpretimet në fjalë ende të pa miratuara

SNRF 9 Instrumentet Financiare (vazhdim)

Vlerësimi i modelit të biznesit

Banka ka finalizuar modelin e saj të biznesit, si dhe testimin e SPPI dhe ka arritur në përfundimin si më poshtë:

➤ **Bono të qeverisë dhe portofoli i bonove të thesarit**

Për **produktet e thesarit** të Bankës (bonot dhe bonot e thesarit), modeli i biznesit i identifikuar është:

- **“Mbajtja për të mbledhur dhe shitur”** që kërkon matjen me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse (FVTOCI).

Sipas SNRF 9 (4.1.2A), një aktiv financiar do të matet me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse nëse plotësohen të dyja kushtet e mëposhtme:

- aktivi financiar mbahet brenda një modeli biznesi, objektivi i të cilit arrihet si nga mbledhja e flukseve monetare kontraktuale dhe shitja e aktiveve financiare dhe
- kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar fillojnë në datat e specifikuar për flukset e mjeteve monetare, të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit për shumën e principalit të papaguar.

Tirana Bank nuk mban portofol të letrave me vlerë për qëllime tregtare, pra, me qëllim të blerjes/shitjes aktive në varësi të vlerës së drejtë të aktiveve.

➤ **Huatë dhe paradhëniet për klientët**

Për **kreditë dhe paradhëniet e Bankës ndaj portofolit të klientëve**, modeli i biznesit i identifikuar është modeli i biznesit **“Mbaj për të mbledhur”** dhe prandaj kreditë e klasifikuara në këtë model biznesi do të maten me koston e amortizuar. Çdo kredi që nuk do të kalojë testin SPPI do të matet me vlerën e drejtë përmes PL (Fitimit dhe Humbjes).

Sipas SNRF 9 (4.1.2), një aktiv financiar duhet të matet me koston e amortizuar nëse plotësohen të dyja kushtet e mëposhtme:

- aktivi financiar mbahet brenda një modeli biznesi, objektivi i të cilit është mbajtja e mjeteve financiare për mbledhjen e flukseve monetare kontraktuale dhe
- kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar fillojnë në datat e përcaktuara për flukset e mjeteve monetare të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit për shumën e principalit të papaguar.

Modeli i biznesit të Bankës është të krijojë kredi dhe të mbledhë flukset e tyre kontraktuale të parasë. Çdo shitje e aktiveve financiare në këtë model biznesi kryhet për shkak të përkeqësimit të kredive dhe për zvogëlimin e NPE (Ekspozimet Jo-Performuese) dhe NPL (Kreditë me Probleme) dhe në asnjë rast nuk pasqyron qëllimin fillestar të aktivitetit kreditues.

5. Miratimi i Standardeve të Reja ose të Rishikuara dhe Interpretimeve (vazhdim)**(b) Standardet dhe Interpretimet në fjalë ende të pa miratuara****SNRF 9 Instrumentet Financiare (vazhdim)**

SNK		SNRF 9		
Portofoli	Matja	Modeli i biznesit	Matja	Ndikimi në kapitalin total
Huatë dhe paradhëniet për klientët	Kostoja e amortizuar	Mbaj për të mbledhur	Kostoja e amortizuar	Asnjë ndikim në hartën fillestare, por objekt i testit SPPI
AFS (bonot dhe bonot e thesarit)	FVTOCI	Mbaj për të mbledhur dhe shitur	FVTOCI	Asnjë ndikim në hartën fillestare, por objekt i testit SPPI

Vlerësimi nëse flukset monetare kontraktuale janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit

Për qëllimet e këtij vlerësimi, “principal” përcaktohet si vlera e drejtë e aktivitetit financiar në njohjen fillestare. “Interesi” përcaktohet si një shpërblim për vlerën kohore të parasë, për riskun e kredisë që lidhet me shumën e principalit të papaguar gjatë një periudhe të caktuar kohore dhe për rreziqet dhe kostot e tjera bazë të kreditimit (p.sh. risku i likuiditetit dhe kostot administrative), edhe si një marzh fitimi.

Gjatë vlerësimit nëse flukset monetare kontraktuale janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit, Banka do të marrë parasysh kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo do të përfshijë vlerësimin nëse aktivi financiar përmban një term kontraktual që mund të ndryshojë kohën ose shumën e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale në mënyrë që të mos plotësojë këtë kusht. Gjatë kryerjes së vlerësimit, Banka merr parasysh:

- ngjarje të kushtëzuara që do të ndryshonin shumën dhe kohën e flukseve të mjeteve monetare;
- karakteristikat e kapitalit të marrë hua;
- parapagimi dhe afatet e shtyrjes;
- kushtet që kufizojnë pretendimet e Bankës për flukset e mjeteve monetare nga aktivet e specifikuar - p.sh. rregullimet e asetit pa rekurs; dhe
- karakteristika që modifikojnë rëndësinë për vlerën kohore të parasë - p.sh. rivendosjen periodike të normave të interesit.

Normat e interesit për kreditë me pakicë të kryera nga Banka janë të bazuara në normat fikse standarde të cilat janë vendosur në diskrecionin e Bankës. Në këto raste, Banka vlerëson nëse SFR është në përputhje me normat e tregut dhe i siguron Bankës kthime të mjaftueshme për të mbuluar:

- vlerën kohore të parave,
- riskun e kredisë që lidhet me shumën e principalit të papaguar gjatë një periudhe të caktuar kohe, dhe
- risqe të tjera bazë të huasë dhe kostot, si dhe një marzh fitimi.

5. Miratimi i Standardeve të Reja ose të Rishikuara dhe Interpretimeve (vazhdim)

(b) Standardet dhe Interpretimet në fjalë ende të pa miratuara

SNRF 9 Instrumentet Financiare (vazhdim)

Të gjitha kreditë me pakicë të Bankave përmbajnë karakteristika të parapagimit. Një tipar i parapagimit është në përputhje me kriterin e SPPI nëse shumta e parapagimit përfaqëson kryesisht shumta të papaguara të principalit dhe interesit mbi shumën e papaguar të principalit, që mund të përfshijë kompensim të arsyeshëm për përfundimin e parakohshëm të kontratës.

Vlerësimi i ndikimit

Banka ka vlerësuar se adoptimi i SNRF 9 më 1 Janar 2018 nuk do të sjellë ndryshime në matjen e saj aktuale të aktiveve financiare sipas SNK 39. Klasifikimi i aktiveve të saj financiare të mbajtura më 1 Janar 2018 do të ndryshojë si më poshtë.

- Huatë dhe paradhëniet për bankat dhe klientët që klasifikohen si kredi, të arkëtueshme dhe të matura me koston e amortizuar sipas SNK 39, do të maten me koston e amortizuar sipas SNRF 9.
- Letrat me vlerë të investimit të borxhit që klasifikohen si të disponueshme për shitje sipas SNK 39 do të maten në FVTOCI sipas SNRF 9, pasi këto asete plotësojnë kushtet e SPPI dhe modeli i tanishëm i biznesit të Bankës është të mbajë këto asete me qëllim mbledhjen e flukseve monetare kontraktuale si dhe t'i shes ato.

ii. Zhvlerësimi - Aktivitet financiar, angazhimet e huasë dhe kontratat e garancisë financiare

SNRF 9 zëvendëson modelin e “humbjeve të ndodhura” në SNK 39 me një model të “Humbjes së Pritshme të Kredisë” (“ECL”) që shikon përpara. Kjo do të kërkojë gjykim të konsiderueshëm mbi atë se si ndryshimet në faktorët ekonomikë ndikojnë tek ECL-të, të cilat përcaktohen në bazë të probabilitetit.

Përveç kredive dhe llogarive të arkëtueshme, modeli i ri i zhvlerësimit zbatohet edhe për instrumentet financiare në vijim që nuk maten në FVTPL:

- asetet financiare që janë instrumente borxhi; dhe
- angazhimet e huave dhe kontratat e garancisë financiare të lëshuara (*më parë, zhvlerësimi është matur sipas SNK 37 Provizionet, Detyrimet Kontingjente dhe Asetet Kontingjente*).

SNRF 9 kërkon që të njihet një kompensim humbje në një shumë të barabartë me ECL-të 12-mujore ose ECL-të e përjetshme në varësi të vlerësimit të riskut të mospagimit. ECL-të e përjetshme janë ECL-të që rezultojnë nga të gjitha rastet e mundshme të mospagimit gjatë jetës së pritshme të një instrumenti financiar, ndërsa ECL-të 12-mujore janë pjesë e ECL-ve që rezultojnë nga rastet e mospagimit që janë të mundshme brenda 12 muajve pas datës së raportimit.

Banka do të njohë kompensimet e humbjeve në një shumë të barabartë me ECL-të e përjetshme, përveçse në rastet e mëposhtme, për të cilat shumta e njohur do të jetë ECL 12-mujore:

- letrat me vlerë të investimit të borxhit që përcaktohen të kenë risk të ulët të kredisë në datën e raportimit. Banka e konsideron një letër me vlerë borxhi të ketë risk të ulët kredie kur vlerësimi i riskut të saj të kredisë është ekuivalent me përkufizimin e kuptimit global të “klasës së investimit”; dhe
- huatë dhe letrat me vlerë të investimit të borxhit për të cilat risku i kredisë nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare.

5. Miratimi i Standardeve të Reja ose të Rishikuara dhe Interpretimeve (vazhdim)

(b) Standardet dhe Interpretimet në fjalë ende të pa miratuara

SNRF 9 Instrumentet Financiare (vazhdim)

Kërkesat për zhvlerësim të SNRF 9 janë komplekse dhe kërkojnë gjykime, vlerësime dhe supozime të menaxhimit, veçanërisht në fushat e mëposhtme, të cilat diskutohen në detaje më poshtë:

- vlerësimi nëse risku i kredisë i një instrumenti është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare; dhe
- përfshirja e informacionit të parashikuar në matjen e ECL-ve.

Matja e ECL-ve

ECL-të janë një vlerësim i ponderuar me probabilitet i humbjeve të kredive dhe do të maten si më poshtë:

- *aktivet financiare që nuk janë të zhvlerësuara nga kreditë në datën e raportimit:* vlera aktuale e të gjitha mangësive në të holla - dmth. diferenca midis flukseve të mjeteve monetare që i detyrohen njësisë ekonomike në përputhje me kontratën dhe flukset e mjeteve monetare që Banka pret të marrë;
- *aktivet financiare që janë të zhvlerësuara nga kreditë në datën e raportimit:* diferenca midis vlerës kontabël bruto dhe vlerës aktuale të flukseve monetare të ardhshme të vlerësuara;
- *angazhimet e huasë të patërhequra:* vlera aktuale e diferencës ndërmjet flukseve të mjeteve monetare kontraktuale që i nënshtrohen Bankës nëse angazhimi dhe flukset e mjeteve monetare që Banka pret të marrë janë tërhequr; dhe
- *kontratat e garancisë financiare:* vlera aktuale e pagesave të pritshme për të rimbursuar mbajtësin minus shumat që Banka pret të mbulojë.

Aktivet financiare që janë të zhvlerësuara nga kredia janë përcaktuar nga SNRF 9 në mënyrë të ngjashme me aktivet financiare që janë zhvlerësuar sipas SNK 39.

Përkufizimi i mospagimit

Sipas SNRF 9, Banka do të konsiderojë një aktiv financiar të jetë i papaguar kur:

- huamarrësi nuk ka gjasa të paguajë detyrimet e tij të kredisë në Bankë në tërësi, pa pasur nevojë nga ana e Bankës për veprime të tilla si realizimi i letrës me vlerë (nëse ka ndonjë të tillë); ose
- huamarrësi ka më shumë se 90 ditë pa i paguar një detyrim material kredie Bankës.

Ky përkufizim është kryesisht në përputhje me përkufizimin e përdorur për qëllime rregullative për huatë e klasifikuara si nën standard, të dyshimta ose të humbura.

Identifikimi i karakteristikave të mëposhtme rezulton në mospagim.

- a) Ditët e kaluara të pagesës (DPD). Ekspozimet më shumë se 90 ditë me vonesë në datën e raportimit (duke përdorur efektin e tërheqjes prej 20% - në nivelin e debitorit).
- b) Vështirësia për të paguar (UTP)
- c) Aktivi i zhvlerësuar i kredisë siç përcaktohet në kërkesat e SNRF 9
- d) Ekspozimet jo të Kryera nga Shmangiet (FNPE)
- e) Ekspozimet e Kryera nga Shmangiet (FPE) gjatë periudhës së provës (24 muaj pas periudhës së kurimit) për të cilat shtyhen masat shtesë të qëndrueshmërisë ose kanë më shumë se 90 ditë vonesë.

5. Miratimi i Standardeve të Reja ose të Rishikuara dhe Interpretimeve (vazhdim)

(b) Standardet dhe Interpretimet në fjalë ende të pa miratuara

SNRF 9 Instrumentet Financiare (vazhdim)

Hyrjet në vlerësimin qoftë të një instrumenti financiar janë me vonesë dhe rëndësia e tyre mund të ndryshojë me kalimin e kohës për të pasqyruar ndryshimet në rrethanat.

Nivelet e riskut të kredisë

Banka cakton çdo ekspozim biznesi në një nivel risku kredie bazuar në kërkesat e përcaktuara nga rregullorja e Menaxhimit të Riskut të Kredisë duke përdorur faktorë cilësorë dhe sasiorë që janë tregues të riskut të mospagimit. Krahas klasave të riskut të prezantuara për qëllime rregullatore, Banka identifikon dhe monitoron veçmas huatë standarde të paguara me vonesë, nga huatë standarde jo të paguara me vonesë.

Çdo ekspozim i biznesit ndahet në një klasë të riskut të kredisë në njohjen fillestare bazuar në informacionin në dispozicion për huamarrësin. Ekspozimet i nënshtrohen monitorimit të vazhdueshëm, të cilat mund të rezultojnë në një ekspozim të zhvendosur në një klasë të riskut të kredisë.

Përcaktimi nëse risku i kredisë është rritur ndjeshëm

Sipas SNRF 9, kur përcaktohet nëse risku i kredisë (dmth. risku i mospagimit) të një instrumenti financiar është rritur dukshëm që nga njohja fillestare, Banka do të marrë parasysht informacione të arsyeshme dhe ku mund të mbështetet që janë relevante dhe të disponueshme pa kostot dhe përpjekjet e panevojshme, duke përfshirë informacionin cilësor dhe sasior dhe analizën bazuar në përvojën historike të Bankës, vlerësimin e ekspertëve të kredive dhe informacionin e ardhshëm.

Banka vlerëson si kriteret sasiorë ashtu edhe cilësorë në mënyrë që të vlerësojë nëse ka ndodhur një rritje e ndjeshme e riskut të kredisë.

Elementi sasior llogaritet në bazë të ndryshimit në PD-të e jetës duke krahasuar:

- PD e jetës së mbetur në datën e raportimit; me
- PD e jetës së mbetur që u vlerësua në bazë të fakteve dhe rrethanave në kohën e njohjes fillestare të ekspozimit

Banka përcakton kriteret për rritjen sasiorë relative në PD, të cilat tregojnë një rritje të ndjeshme të riskut të kredisë.

Banka ka vendosur tre lloje treguesish: a) primar, b) sekondar dhe c) i ndaluar për të demonstruar prioritetin e treguesve të përdorur për të vlerësuar nëse ka ndodhur rritje e ndjeshme e riskut të kredisë. Pavarësisht prioritetit të tyre, të gjithë kriteret kanë të njëjtën peshë në procesin e vlerësimit për rritje të ndjeshme të riskut të kredisë.

Treguesit primarë ose sekondar mund të ndryshojnë për secilin portofol, ndërsa treguesi i ndaluar është i pranishëm në kushtet e mëposhtme:

- Instrumentet të cilat kanë kaluar më shumë se 30 ditë

Të gjitha kreditë që shfaqin rritje të konsiderueshme në riskun e kredisë klasifikohen në Fazën 2.

5. Miratimi i Standardeve të Reja ose të Rishikuara dhe Interpretimeve (vazhdim)

(b) Standardet dhe Interpretimet në fjalë ende të pa miratuara

SNRF 9 Instrumentet Financiare (vazhdim)

Banka do të monitorojë efektivitetin e kriterëve të përdorura për të identifikuar rritje të ndjeshme të riskut të kredisë, nëpërmjet rishikimeve të rregullta për të konfirmuar se:

- kriteret janë në gjendje të identifikojnë rritje të ndjeshme në riskun e kredisë para se një ekspozim të jetë në mospagim;
- koha mesatare midis identifikimit të një rritjeje të konsiderueshme të riskut të kredisë dhe mospagimit duket e arsyeshme; dhe
- Ekspozimet në përgjithësi nuk transferohen drejtpërdrejt nga matjet e ECL-ve 12-mujore të kredia e zhvlerësuar.

Mjetet financiare të modifikuara

Kushtet kontraktuale të një huaje mund të ndryshohen për një numër arsyesh, duke përfshirë ndryshimin e kushteve të tregut, mbajtjen e klientëve dhe faktorë të tjerë që nuk lidhen me një përkeqësim aktual ose potencial të kredisë të klientit. Një kredi ekzistuese, kushtet e të cilës janë modifikuara, mund të çregjistrohet dhe kredia e rinegociuar të njihet si një kredi e re me vlerë të drejtë.

Sipas SNRF 9, kur kushtet e një aktivi financiar modifikohen dhe modifikimi nuk rezulton në çregjistrim, Banka do të shqyrtojë nëse risku i kredisë së aktivitetit është rritur ndjeshëm duke analizuar faktorët sasiorë dhe cilësorë që ndikojnë në rrezikun e mospagimit.

Banka rinegocion huatë për klientët në vështirësi financiare (të referuara si “aktivitete të qëndrueshmërisë”) për të rritur mundësitë e grumbullimit dhe për të minimizuar riskun e mospagimit. Sipas politikës së qëndrueshmërisë së Bankës, qëndrueshmëria e huasë jepet në baza selektive nëse debitori momentalisht është në mospagim të borxhit të tij ose nëse ekziston një rrezik i lartë i mospagimit, ka dëshmi se debitori ka bërë të gjitha përpjekjet e arsyeshme për të paguar sipas kushteve të kontratës fillestare dhe debitori pritet të jetë në gjendje të përmbushë kushtet e rishikuara.

Kushtet e rishikuara zakonisht përfshijnë zgjatjen e maturitetit, ndryshimin e kohës së pagesave të interesit dhe ndryshimin e kushteve të marrëveshjeve të huasë. Të dyja kreditë si me pakicë dhe kredia e biznesit janë subjekt i politikës së qëndrueshmërisë.

Në përgjithësi, qëndrueshmëria është një tregues cilësor i vonesës dhe zhvlerësimit të kredisë dhe pritjet e qëndrueshmërisë janë relevante për të vlerësuar nëse ka një rritje të konsiderueshme të kredisë.

Sipas qëndrueshmërisë, një klient duhet të tregojë sjellje të mirë të pagesave të vazhdueshme gjatë *njëzetekatër muajve* përpara se ekspozimi të matet në një shumë të barabartë me ECL-të 12-mujore.

Hyrjet (Inputet) në matjen e ECL-ve

Hyrjet kryesore në matjen e ECL-ve kanë të ngjarë të jenë struktura afatgjata të variablave në vijim:

- PD;
- humbja e ardhur nga mospagimi (LGD); dhe
- ekspozimi ndaj mospagimit (EAD).

Këto parametra rrjedhin nga modelet statistikore të zhvilluara nga brenda dhe të dhëna të tjera historike që përdorin modelet rregullatore. Ato janë të përshtatura për të pasqyruar informacionin e ardhshëm siç përshkruhet më poshtë.

5. Miratimi i Standardeve të Reja ose të Rishikuara dhe Interpretimeve (vazhdim)

(b) Standardet dhe Interpretimet në fjalë ende të pa miratuara

SNRF 9 Instrumentet Financiare (vazhdim)

Nivelet e riskut të kredisë do të jenë një kontribut primar në përcaktimin e strukturës afatgjatë të PD për ekspozimet. Banka do të përdorë modele statistikore për të analizuar të dhënat e mbledhura dhe për të gjeneruar vlerësime të PD së mbetur të ekspozimeve dhe se si këto pritet të ndryshojnë si pasojë e kalimit të kohës.

Kjo analizë do të përfshijë identifikimin dhe kalibrimin e marrëdhënieve midis ndryshimeve në normat e mospagimit dhe ndryshimeve në faktorët kryesorë makroekonomikë, si dhe analizën e thellë të ndikimit të disa faktorëve të tjerë (p.sh. përvoja e qëndrueshmërisë) në riskun e mospagimit. Për shumicën e ekspozimeve, treguesit kryesorë makroekonomikë ka të ngjarë të përfshijnë rritjen e PBB-së, normat e interesit dhe papunësinë. Qasja e Bankës për përfshirjen e informacioneve të ardhshme në këtë vlerësim është diskutuar më poshtë.

LGD (Humbja e Ardhur nga Mospagimi) është madhësia e humbjes së mundshme nëse ka një mospagim. Banka do të vlerësojë parametrat e LGD-së bazuar në historinë e normave të rimëkëmbjes së kërkesave ndaj palëve të papaguara. Modelet LGD do të marrin në konsideratë strukturën, kolateralin, vjetërsinë e kërkesës dhe kostot e rimëkëmbjes të çdo kolaterali që është pjesë përbërëse e aktivitetit financiar. Për kreditë e siguruar nga prona me pakicë, raportet e kredisë për vlerën (LTV) ka gjasa të jenë një parametër kyç në përcaktimin e LGD.

EAD (Ekspozimi ndaj Mospagimit) përfaqëson ekspozimin e pritur në rast të një mospagimi. Banka do të nxjerr EAD nga ekspozimi aktual ndaj palës tjetër dhe ndryshimet e mundshme në shumën aktuale të lejuar sipas kontratës, përfshirë amortizimin dhe parapagimet. EAD i një aktiviteti financiar do të jetë vlera kontabël bruto në mospagim. Për angazhimet e huadhënies dhe garancitë financiare, EAD do të marrë parasysh shumën e tërhequr, si dhe shumat potenciale të ardhshme që mund të nxirren ose paguhen sipas kontratës, të cilat do të vlerësohen bazuar në vrojtimet historike dhe parashikimet e ardhshme.

Banka do të matë ECL-të duke marrë në konsideratë riskun e vonesës për periudhën maksimale kontraktuale (duke përfshirë opsionet e zgjerimit të huamarrësit) mbi të cilat ai është i ekspozuar ndaj riskut të kredisë, edhe nëse për qëllime të administrimit të riskut, Banka merr parasysh një periudhë më të gjatë. Periudha maksimale kontraktuale zgjat deri në datën në të cilën Banka ka të drejtë të kërkojë kthimin e një paradhënie ose të ndërpresë një angazhim ose garanci kredie.

Për overdraftet me pakicë dhe objektet e kartës së kreditit dhe disa struktura rrotulluese të korporatave që përfshijnë si një hua dhe një përbërës të angazhimit të patërhequr, Banka mund të matë ECL-të për një periudhë më të gjatë se periudha maksimale kontraktuale, nëse aftësia kontraktuale e Bankës për të kërkuar ripagimin dhe anulimin e angazhimit të patërhequr nuk kufizon ekspozimin e Bankës ndaj humbjeve të kredisë në periudhën e njoftimit kontraktual. Këto objekte nuk kanë një afat të caktuar ose strukturë të ripagimit dhe menaxhohen në baza kolektive. Banka mund t'i anulojë ato me efekt të menjëhershëm, por kjo e drejtë kontraktuale nuk zbatohet në menaxhimin normal të përditshëm, por vetëm kur Banka vihet në dijeni për një rritje të riskut të kredisë në nivel të objektit. Megjithatë, kjo periudhë do të vlerësohet duke marrë parasysh veprimet e menaxhimit të riskut të kredisë që Banka pret të ndërmarrë dhe që shërbejnë për të zbutur ECL-të. Këto përfshijnë një ulje të limiteve dhe anulimin e objektit.

Kur modelimi i një parametri kryhet në baza kolektive, instrumentet financiare do të grupohen në bazë të karakteristikave të përbashkëta të riskut që përfshijnë:

- llojin e instrumentit; dhe
- klasifikimin e riskut të kredisë.

Grupimet do t'i nënshtrohen rishikimit të rregullt për të siguruar që ekspozimet brenda një grupi të caktuar të mbeten në mënyrë të përshtatshme homogjene.

5. Miratimi i Standardeve të Reja ose të Rishikuara dhe Interpretimeve (vazhdim)

(b) Standardet dhe Interpretimet në fjalë ende të pa miratuara

SNRF 9 Instrumentet Financiare (vazhdim)

Për investimet në letrat me vlerë të borxhit, në lidhje me të cilat Banka ka të dhëna të kufizuara historike, informacionet e jashtme referuese të publikuara nga agjencitë e njohura të vlerësimit të jashtëm të kredive si Moody's do të përdoren për të plotësuar të dhënat në dispozicion brenda vendit.

Informacionet e ardhshme

Sipas SNRF 9, Banka do të inkorporojë informacione të ardhshme në të dyja vlerësimet e saj nëse risku i kredisë i një instrumenti është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare dhe matjen e ECL-ve. Banka do të formulojë një pikëpamje "duke u bazuar sipas rastit" për drejtimin e ardhshëm të variablave përkatës ekonomikë dhe një gamë përfaqësuese të skenarëve të tjerë të mundshëm të parashikimit bazuar në këshillat e Komitetit të Riskut të Bankës dhe ekspertëve ekonomikë dhe shqyrtimin e një sërë informacionesh të jashtme aktuale dhe parashikuese.

Ky proces do të përfshijë zhvillimin e dy ose më shumë skenarëve ekonomikë shtesë duke marrë parasysh probabilitetet relative të secilit rezultat. Informacioni i jashtëm mund të përfshijë të dhëna ekonomike dhe parashikime të publikuara nga organet qeveritare dhe autoritetet monetare në vendet ku vepron Banka, organizata ndërkombëtare si Organizata për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ekonomik dhe Fondi Monetar Ndërkombëtar dhe sektori privat i përzgjedhur dhe parashikuesit akademikë.

Rasti bazë do të paraqesë një rezultat më të mundshëm dhe do të përafrohet me informacionin e përdorur nga Banka për qëllime të tjera, siç është planifikimi strategjik dhe buxhetimi. Skenarët e tjerë do të përfaqësojnë rezultate më optimiste dhe më pesimiste. Banka gjithashtu do të kryejë në mënyrë periodike testimin e stresit të goditjeve më ekstreme për të kalibruar përcaktimin e këtyre skenarëve të tjerë përfaqësues.

Banka ka identifikuar dhe dokumentuar nxitësit kryesorë të riskut të kredisë dhe humbjet e kredisë për secilin portofol të instrumenteve financiare dhe duke përdorur një analizë të të dhënave historike, ka vlerësuar marrëdhëniet ndërmjet variablave makroekonomikë dhe riskut të kredisë dhe humbjeve të kredisë. Këto drejtues kryesorë përfshijnë IÇK (CPI – Indeksi i Çmimeve të Konsumit), normat e papunësisë dhe parashikimet e PBB-së. Marrëdhëniet e parashikuara midis treguesve kryesorë dhe normave të mospagimit dhe humbjeve në portofole të ndryshme të aktiveve financiare janë zhvilluar bazuar në analizimin e të dhënave historike gjatë 5 viteve të fundit.

Vlerësimi i ndikimit

Ndikimi më i rëndësishëm në pasqyrat financiare të Bankës nga zbatimi i SNRF 9 rezulton nga kërkesat e reja të zhvlerësimit. Humbjet nga zhvlerësimi janë rritur dhe mund të bëhen më të paqëndrueshme për instrumentet financiare në kuadër të modelit të SNRF 9 të zhvlerësimit.

Banka ka vlerësuar se, me miratimin e SNRF 9 më 1 Janar 2018, kompensimet nga humbjet (para tatimit) pritet të rriten, por nuk tejkalojnë dispozitat e njohura për qëllime rregullative.

iii. Tranzicioni

Ndryshimet në politikat kontabël që rrjedhin nga miratimi i SNRF 9 përgjithësisht do të zbatohen në mënyrë retrospektive, përveç siç përshkruhet më poshtë.

- Banka do të përfitojë nga përjashtimi duke e lejuar atë të mos rishikojë informacionin krahasues për periudhat e mëparshme në lidhje me ndryshimet në klasifikim dhe matje (duke përfshirë zhvlerësimin).

Diferencat në vlerën kontabël të aktiveve financiare dhe pasiveve financiare që rrjedhin nga miratimi i SNRF 9 do të njihen në fitimet dhe rezervat e pashpërndara më 1 Janar 2018. Përcaktimi i modelit të biznesit brenda të cilit është mbajtur një aktiv financiar është bërë në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e aplikimit fillestar

5. Miratimi i Standardeve të Reja ose të Rishikuara dhe Interpretimeve (vazhdim)

(b) Standardet dhe Interpretimet në fjalë ende të pa miratuara

- **SNRF 15 "Të ardhurat nga kontratat me klientët"** dhe ndryshime të mëtejshme (efektiv më ose pas datës 1 Janar 2018),
- **SNRF 16 "Qiratë"** (efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2019),
- **SNRF 17 "Kontratat e Sigurimit"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2021),
- **Ndryshimet në SNRF 2 "Pagesat bazuar në Aksione"**, - Klasifikimi dhe Matja e transaksioneve të pagesave me bazë aksionet (efektiv më ose pas datës 1 Janar 2018),
- **Ndryshimet në SNRF 4 "Kontratat e sigurimit"** - Aplikimi i SNRF 9 "Instrumentat financiarë" me SNRF 4 "Kontratat e sigurimit" (në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018, ose kur SNRF 9 "Instrumentat financiarë", është aplikuar për herë të parë),
- **Ndryshimet në SNRF 9 "Instrumentat Financiarë"** – Veçoritë e Parapagimit me Kompensim Negativ (efektiv më ose pas datës 1 Janar 2019),
- **Ndryshimet në SNRF 10 "Pasqyrat Financiare të Konsoliduara" dhe SNK 28 "Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta"** - Shitja apo Kontributi i asetëve mes një Investitori dhe bashkëpunëtorëve të tij, ose sipërmarrje të përbashkëta dhe ndryshimeve të mëtejshme (data efektive e shtyrë për kohë të pacaktuar derisa projekti kërkimor mbi metodën e kapitalit neto të jetë përfunduar),
- **Ndryshimet në SNK 28 "Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta"**- interesa afatgjatë në Pjesëmarrje dhe Ndërmarrje të Përbashkëta (efektiv më ose pas datës 1 Janar 2019),
- **Ndryshimet në SNK 40 "Aktivet Materiale Afatgjata të Investuara"** - Transferimet e aktiveve materiale afatgjata të investuara (efektive më ose pas 1 janarit 2018),,
- **Ndryshime në SNRF 1 dhe SNK 28 si pasojë e "Përmirësimeve të SNRF-ve (cikli 2014-2016)"** rezultuar nga projekti i përmirësimit vjetor të SNRF (SNRF 1, SNRF 12, dhe SNK 28) kryesisht me një pikëpamje për të eliminuar mospërputhjet dhe për të qartësuar formulimin (ndryshimet mbi SNRF 1 dhe SNK 28 do të jenë të aplikueshme për periudhat vjetore duke filluar në ose pas datës 1 Janar 2018).
- **Ndryshimet në standardet e ndryshme "Përmirësimet në SNRF-të (cikli 2015-2017)"** që rezultojnë nga përmirësimi i përvitshëm të projektit të SNRF (SNRF 3, SNRF 11, SNK 12 dhe SNK 28) kryesisht me qëllimin që të shmangin mospërputhjet dhe të qartësojnë formulimin (efektiv në periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2019),
- **KIRFN 22 "Transaksionet valutë dhe Konsiderata për avancat"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018).
- **KIRFN 23 "Pasiguria mbi Trajtimin e Tatimit mbi të Ardhurat"** efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018).

Banka ka zgjedhur të mos adoptojë këto standarde të reja dhe ndryshime në standardet ekzistuese përpara datës kur hyjnë në fuqi. Me përjashtim të impaktit të SNRF 9, i cili do të vlerësohet nga Banka gjatë vitit 2018, Banka parashikon që adoptimi i standardeve të tjera, ndryshimet dhe interpretimet nuk do të kenë ndikim material në pasqyrat financiare të Bankës në periudhën e zbatimit fillestar.

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***6. Të ardhura nga interesi**

	2017	2016
Depozita me bankat duke përfshirë Bankën Qendrore	36,087	14,941
Të ardhurat nga interesi nga investime të vlefshme për shitje	577,564	654,250
Të ardhura nga interesi nga investime të mbajtura deri në maturim	-	-
Interesa mbi huatë dhe paradhënie klientëve	1,270,736	1,546,596
Totali	1,884,387	2,215,787

7. Shpenzime interesi

	2017	2016
Detyrime ndaj bankave	14,053	9,514
Detyrime ndaj klientëve	184,801	355,222
Totali	198,854	364,736

8. Të ardhura neto nga tarifa dhe komisione

	2017	2016
Kembimet valutore	27	25
Leter kredite	6,930	7,874
Transferta monetare	72,202	66,404
Komisione hua dhe Visa Card	75,526	83,222
Import/Eksporte	12,618	13,326
Komisione per sherbimet	256,444	247,968
Të ardhura totale nga tarifa dhe komisione	423,747	418,819
Te tjera shpenzime financiare	(5,183)	(3,919)
Banka korrespondente	(15,044)	(12,732)
Shpenzime totale për tarifa dhe komisione	(20,227)	(16,651)
Të ardhura neto nga tarifa dhe komisione	403,520	402,168

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***9. Shpenzime personeli**

	2017	2016
Paga dhe shperblime	545,658	452,665
Kontributet e sigurimeve shoqerore dhe shendetesore	68,218	62,794
Shpenzime te tjera personeli	18,660	19,378
Totali	632,536	534,837

10. Shpenzime të tjera operacionale

	2017	2016
Shpenzime qiraje te pagueshme sipas qerave operacionale	169,665	169,277
Sigurimi i depozitave me ASD-ne	216,813	218,223
Shpenzime telekomunikacioni	116,340	111,184
Reklama dhe marketing	36,546	44,376
Shpenzime mirembajtje dhe sigurimi	116,665	98,143
Shpenzime nenshkrimi	-	77,212
Energji, uje dhe avull	40,462	42,400
Paisje zyre-inventar i imet	13,570	19,130
Shpenzime Udhetimi	16,945	11,101
Shpenzime te tjera sigurimi	21,401	22,063
Sherbime te jashteme nga te tretet	39,288	10,709
Te tjera	152,269	118,472
Totali shpenzime te tjera operacionale	939,964	942,290

11. Shpenzimet e tatimit mbi të ardhurat

Komponentët e shpenzimeve të tatimit mbi të ardhurat për vitet e mbyllura më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 janë:

	2017	2016
<i>Taksa aktuale</i>		
Shpenzimet tatimore aktuale	-	-
<i>Tatimi i shtyrë</i>		
Lidhur me lindjen dhe ndryshimin e diferencave të përkohshme	(9,493)	3,393
Përfitimi / (shpenzimet) e tatimit në të ardhura raportohet në fitim ose humbje	(9,493)	3,393

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***11. Shpenzimet e tatimit mbi të ardhurat (vazhdim)**

Rakordimi midis shpenzimeve tatimore dhe fitimit kontabël shumëzuar me normën e tatimit vendas në Shqipëri për vitet e mbyllura më 31 Dhjetor 2017 dhe 2016 është si vijon:

	2017	2016
Fitimi / (humbja) e kontabilitetit para tatimit	78,872	(523,798)
Pagesa tatimore teorike (kredi) me normë statutore (2017: 15%, 2016: 15%)	11,831	(78,570)
Efekti tatimor i diferencave të përhershme:	154,139	316,939
- Fitimi i cili është i liruar nga taksat	(21,127)	(1,913)
- Shpenzime jo të zbritshme	175,266	318,852
Humbja tatimore e mbartur e panjohur përpara	(165,970)	(238,369)
Shpenzimet tatimore aktuale	-	-
Tatimi i shtyrë		
Rivlerësimi i kolateralit të riposeduar	(4,783)	17,838
Artikuj të tjerë tatimorë të shtyrë	(4,710)	(14,445)
Të ardhurat e shtyra tatimore të ngarkuara në fitim dhe humbje	(9,493)	3,393
Letrat me vlerë të vlefshme për shitje	17,697	(17,424)
Shpenzimet e shtyra tatimore të ngarkuara në të ardhura të tjera përmbledhëse	17,697	(17,424)

Banka nuk ka njohur aktivet e tatimit të shtyrë potencial në lidhje me humbjen tatimore të papërdorur të mbartur nga një shumë prej 39,534 mijë Lek (2016: 209,988 mijë Lekë). Humbja tatimore që bartet më herët skadon si vijon:

	2017	2016
Humbja e humbjeve tatimore që mbaron deri në fund të:		
- 31 Dhjetor 2016	-	-
- 31 Dhjetor 2017	-	-
- 31 Dhjetor 2018	44,018	209,988
Humbja totale e taksave bart përpara	44,018	209,988

Norma efektive e tatimit mbi të ardhurat për vitin 2017 është zero (2010: zero). Sipas legjislacionit tatimor shqiptar, autoritetet tatimore kanë të drejtë të shqyrtojnë deklaratat tatimore për 5 vjet pas dorëzimit të kthimit.

Tatimi i arkëtueshëm mbi të ardhurat e korporatave

	2017	2016
1 Janar	300,914	300,914
Parapagimet gjatë vitit	-	-
Shpenzimet e tatimit mbi fitimin	-	-
Pagesa te tjera	(25,096)	-
31 dhjetor	275,818	300,914

Tatimi i shtyrë në bilanc dhe ndryshimet e regjistruara në shpenzimet e tatimit mbi të ardhurat janë si më poshtë:

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)*

Tatimi i shtyrë në bilanc dhe ndryshimet e regjistruara në shpenzimet e tatimit mbi të ardhurat janë si më poshtë:

11. Shpenzimet e tatimit mbi të ardhurat (vazhdim)

	Tatimi i shtyrë i aktiveve	Tatimi i shtyrë I detyrimeve	2017		Tatimi i shtyrë Asetet	Tatimi i shtyrë Detyrime t	2016	
			Të ardhurat Aktivet financiare në dispozicion për shitje	Të ardhurat Aktivet financiare në dispozicion për shitje			Të ardhurat Aktivet financiare në dispozicion për shitje	Të ardhurat Aktivet financiare në dispozicion për shitje
			Deklaratat (Dr)/Cr	Rezervat (Dr)/Cr			Deklaratat (Dr)/Cr	Rezervat (Dr)/Cr
Rivlerësimi i kolateralit të riposeduar	28,830	-	(4,783)	-	33,616		17,838	-
Letrat me vlerë të vlefshme për shitje	-	(55,736)	-	17,697	-	(73,436)		(17,424)
Artikuj të tjerë tatimorë të shtyrë	59,910	-	(4,710)	-	64,620	-	(14,445)	
Total	88,740	(55,736)	(9,493)	17,697	98,236	(73,436)	3,393	(17,424)
Asetet tatimore të shtyra, neto	33,004				24,800			

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***12. Arka dhe llogari me Bankën Qendrore**

	2017	2016
Arka		
Kartëmonedha dhe monedha në Lekë	730,107	582,595
Kartëmonedha dhe monedha në monedhë të huaj	962,348	961,948
Totali i arkës	1,692,455	1,544,543
Llogari me Bankën Qendrore		
Llogari rrjedhëse		
Në Lekë	-	-
Në monedhë të huaj	248	211
	248	211
Rezerva e detyrueshme		
Në Lekë	2,548,021	2,787,597
Në monedhë të huaj	2,671,800	2,793,213
	5,219,821	5,580,810
Interes i përlllogaritur	2,204	2,442
Totali i llogarive me Bankën Qendrore	5,222,273	5,583,463
Totali i arkës dhe i llogarive me Bankën Qendrore	6,914,728	7,128,006
Rezervat e detyrueshme me Bankën Qendrore nuk janë për përdorim të përditshëm nga Tirana Bank dhe përfaqësojnë një depozitë rezerve minimale, e cila kërkohet nga Banka e Shqipërisë. Këto rezerva llogariten sa 10% e shumës mesatare të depozitave të muajit për të cilat Banka u detyrohet klientëve, dhe janë si në Lekë ashtu edhe në monedhë të huaj (USD dhe Euro)		
Arka dhe llogaritë me Bankën Qendrore, pa përfshirë paranë në arkë, përfshihet në analizën e ekspozimit maksimal ndaj rrezikut të kredisë (shënimi 3.1.4)		
Hua dhe paradhënie për bankat		
Llogaritë rrjedhëse		
Nostro dhe llogaritë me bankat	9,101,484	5,738,168
Paraja në transit në bankat korresponduese	132,950	-
Totali i llogarive rrjedhëse	9,234,434	5,738,168
Depozitat me Afat me bankat		
Depozita me afat me bankat – Rezident	-	200,000
Depozita me afat me bankat – Jo rezident	17,301,830	8,487,353
Interes i përlllogaritur	7,988	4,673
Totali i depozitave me afat me bankat	17,309,818	8,692,026
Letra me vlere te blera sipas mareveshjes se Riblerjes	-	7,978,116
	26,544,252	22,408,310
Totali arka dhe llogarive me Bankat	26,544,252	22,408,310

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***12. Arka dhe llogari me Bankën Qendrore (Vazhdim)**

Normat e interesit për rezervat e detyrueshme gjatë vitit 2017 dhe 2016 janë luhatur si më poshtë:

2017

Monedha	Minimumi	Maksimumi	Metoda e llogaritjes
LEK	0,875%	0,875%	70% e kthimit të marrëveshjeve të riblerjes
USD	0%	0%	-
EUR	-0,40%	-0,40%	-

2016

Monedha	Minimumi	Maksimumi	Metoda e llogaritjes
LEK	0,875%	1,1225%	70% e kthimit të marrëveshjeve të riblerjes
USD	0%	0%	-
EUR	-0,40%	-0,40%	-

Llogaritë rrjedhëse me Bankën Qendrore nuk mbartin interes. Normat e interesit për llogaritë e tjera rrjedhëse janë të ndryshueshme. Llogaritë rrjedhëse (Nostro dhe në të parë) detajohen si më poshtë:

	S&P LT/ST	2017	2016
Llogari rrjedhëse me bankat			
Raiffeisen Bank International AG	BBB+	1,905,547	63,285
Deutsche Bank AG	AA-	7,223,308	5,226,078
Deutsche Bank Trust Bank Americas	A+	72,178	420,220
Piraeus Bank SA	CCC+	33,401	27,011
Banco Popolare	BBB-	-	1,574
Totali		9,234,434	5,738,168

Huatë dhe paradhëniet për bankat detajohen në tabelën në vijim:

	S&P LT/ST	Monedha	Në monedhë originale	Në Lekë '000
31 dhjetor 2017				
Piraeus Bank	CCC+	EUR	72,000,000	9,598,990
BBVA	BBB+	EUR	45,500,000	6,049,225
BBVA	BBB+	GBP	3,100,000	464,845
San Paolo di Torino	BBB	USD	10,700,000	1,188,770
Interesi i përlllogaritur				7,988
Totali				17,309,818
31 dhjetor 2016				
Piraeus Bank	CCC+	EUR	41,000,000	5,544,430
BBVA	BBB+	EUR	18,500,000	2,501,755
BBVA	BBB	GBP	2,800,000	441,168
Banka Kombetare Tregtare	B+	ALL	200,000,000	200,000
Interesi i përlllogaritur				4,673
Totali				8,692,026

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***13. Hua dhe paradhanie për klientet**

	2017	2016
Hua për korporata	2,143,580	2,015,884
Hua për SME	16,769,334	20,337,725
Totali huave për korporata dhe SME	18,912,914	22,353,609
Hua konsumatore	1,718,225	1,504,799
Hipoteka	6,188,792	6,227,023
Overdraft	243,382	277,141
Karta krediti	212,295	202,108
Komisione huaje të shtyra	(86,015)	(150,591)
Interesi i përllogaritur	182,192	257,623
Hua dhe paradhanie bruto	27,371,785	30,671,712
Minus: Provigjione për humbje nga zhvleresimi	(3,334,554)	(5,398,062)
Totali	24,037,231	25,273,650
Afatshkurtër	12,441,512	11,984,716
Afatgjatë	11,595,719	13,288,934

Tabela në vijim tregon analizën e huave bruto (pa marrë në konsideratë komisionet e huave të shtyra dhe interesin e akumuluar) për korporatat dhe SME-të.

	2017	2016
Prodhuese	4,833,733	4,485,055
Energjitike	907,735	1,128,148
Tregtare	6,169,832	7,829,705
Ndërtimi	2,965,201	4,236,413
Industri të tjera	4,036,413	4,674,288
Totali i huave bruto	18,912,914	22,353,609

Normat e interesit për kreditë dhe overdrafteve janë të luhatshem si më poshtë:

Monedha	Norma e interesit	Penaliteti i normave të interesit
2017		
LEK	12 months TRIBOR + (1.6-8)%	5.0% -10 %
USD	12 months LIBOR + (6.0)%	5.0%
EUR	12 months EURIBOR+ (3.7-5)%	5.0%
2016		
LEK	12 months TRIBOR + (1.5 - 8)%	3.0%
USD	12 months LIBOR + (2.5 – 7.0)%	3.0%
EUR	12 months EURIBOR+ (2.5 - 9)%	3.0%

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***13. Hua dhe paradhënie për klientët (vazhdim)**

Lëvizja në provigjionin për humbje nga huatë dhe paradhëniet për klientët është si vijon:

	2017	2016
Më 1 janar	5,398,062	8,207,043
Pakësime (Fshirje)	(2,225,842)	(3,522,568)
Provigjioni i vitit	130,578	758,768
Efekt nga kursi kembimit	(72,831)	(72,018)
Te tjera (pagesa nga WO)	104,587	26,837
Më 31 dhjetor	3,334,554	5,398,062
Provigjione individuale	2,736,323	4,196,332
Provigjione kolektive	598,231	1,201,730
	3,334,554	5,398,062

Lëvizjet në provigjionin për humbje sipas kategorive të huave gjatë vitit 2017 është si vijon:

	Korporata dhe SME	Konsumatore	Hipoteka	Karta kreditit dhe overdrafte	Totali
Më 1 janar 2017	4,658,899	189,263	484,287	65,613	5,398,062
Pakësime (Fshirje)	(2,015,494)	(54,861)	(142,380)	(13,107)	(2,225,842)
Provigjioni i vitit	285,201	(26,832)	(152,938)	25,147	130,578
Efekt nga kursi kembimit	(65,202)	(689)	(6,940)	-	(72,831)
Te tjera (pagesa nga WO)	80,012	6,854	17,719	-	104,585
Me 31 dhjetor 2017	2,943,416	113,735	199,748	77,653	3,334,552

Lëvizjet në provigjionin për humbje sipas kategorive të kredive gjatë vitit 2016 është si vijon:

	Korporata dhe SME	Konsumatore	Hipoteka	Karta kreditit dhe overdrafte	Totali
Më 1 janar 2016	6,979,190	385,703	738,108	104,042	8,207,043
Pakësime (Fshirje)	(3,035,055)	(180,220)	(237,093)	(70,200)	(3,522,568)
Provigjioni i vitit	752,741	(14,537)	(11,207)	31,771	758,768
Efekt nga kursi kembimit	(62,921)	(2,556)	(6,541)	-	(72,018)
Te tjera (pagesa nga WO)	24,945	872	1020	-	26,837
Me 31 dhjetor 2016	4,658,900	189,262	484,287	65,613	5,398,062

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***14. Investime te vlefshme per shitje**

	2017	2016
Aksione të Visa-s	-	195,211
Obligacione qeveritare	10,805,926	16,207,807
Bono thesari qeveritare	4,537,172	5,044,534
Totali	<u>15,343,098</u>	<u>21,447,552</u>

Aksione në Visa Inc	2017	2016
Më 1 janar	195,211	190,417
Fitim nga ndryshimi i vlerës së drejtë	-	4,794
Shitje	(195,211)	
Më 31 dhjetor	<u>-</u>	<u>195,211</u>

Aksionet e mbajtura nga Banka në Visa Inc janë dhuruar nga Visa në formën e një shpërblimi për bashkëpunim të qëndrueshëm afatgjatë me Bankën. Aksionet janë dhënë në bazë të performancës kundrejt objektivave të të ardhurave dhe shpenzimeve për marketingun. Nuk është njohur asnjë zhvlerësim në investimet financiare të vlefshme për shitje më 31 dhjetor 2017 (2016: zero).

Obligacione qeveritare	2017	2016
Më 1 janar	16,207,807	13,681,390
Blerje	2,972,213	3,498,163
Maturime	(8,399,113)	(1,135,552)
(Humbje) / fitim nga ndryshimi i vlerës së drejtë	25,019	163,806
Më 31 dhjetor	<u>10,805,926</u>	<u>16,207,807</u>

Instrumentat e Qeverisë Shqiptarë në monedhë të huaj vlerësohen si “B+” dhe “B+” në monedhë vendase nga “Standard and Poor’s”. Nuk ka shuma të prapambetura më 31 dhjetor 2017 (2016: zero).

Bono thesari qeveritare	2017	2016
Më 1 janar	5,044,534	6,555,722
Blerje	4,526,791	5,074,642
Maturime	(5,044,534)	(6,555,723)
(Humbje) / fitim nga ndryshimi i vlerës së drejtë	10,381	(30,107)
Më 31 dhjetor	<u>4,537,172</u>	<u>5,044,534</u>

15. Aktive afatgjate materiale te investuara

Aktivet afatgjate materiale të investuara përfshijnë kolaterale të marra nga Banka për shlyerjen e huave të papaguara. Banka i mban këto aktive për qëllime vlerësimi kapitali. Asnjë prej aktiveve nuk është dhënë me qira në vitet 2017 dhe 2016. Gjithashtu, nuk janë kryer as riparime dhe punime mirëmbajtjeje për këto aktive në vitet 2017 dhe 2016.

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Aktive afatgjate materiale të investuara	117,464	109,864
Aktive afatgjate materiale Inventar	2,921,930	2,746,982

Lëvizjet në aktivet afatgjate materiale të investuara për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Më 1 janar	109,864	2,314,308
Shtesat gjate vitit	-	1,145,123
Shitjet	-	(407,699)
Fitim/(humbja) nga rivlerësimi	7,600	(194,886)
Transferim ne Inventar	-	(2,746,982)
Me 31 dhjetor	<u>117,464</u>	<u>109,864</u>

Fitimi / (humbja) e perealizuar mbi rivlerësimin e pronës përfshirë në fitim ose humbje	7,600	(194,886)
---	-------	-----------

15.1 Matja e vlerës së drejtë në aktivet e investuara të Bankës.

Vlera e drejtë e investimeve afatgjate jomateriale të Bankës më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 është arritur në bazë të një vlerësimi të kryer në datat respektive nga disa vlerësues të pavarur, përfshirë zyrat administruese jo të lidhura me Bankën. Të gjithë vlerësuesit janë të regjistruar dhe çertifikuar në përputhje me Ligjet Shqiptare. Ata kanë kualifikimet e përshtatshme dhe eksperiencën e fundit në vlerësimin e aktiveve në vendndodhjet e përshtatshme. Vlera e drejtë u llogarit në bazë të metodës së krahasimit me tregun, e cila reflekton çmimet e fundit të transaksioneve për aktive të ngjashme.

Nuk ka patur ndryshime në metodën e vlerësimit gjatë vitit. Në matjen e vlerës së drejtë të aktiveve, përdorimi më i lartë dhe më i mirë i aktiveve është përdorimi i tyre aktual. Nuk ka patur aktive afatgjate materiale të investuara të klasifikuara në Nivelin 1 apo Nivelin 3, dhe as transfera mes niveleve 1, 2 dhe 3 gjatë vitit.

Detajet mbi aktivet afatgjate materiale të Grupit dhe informacioni mbi hierarkinë e vlerës së drejtë më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Tiranë	981,333	805,418
Durrës	855,835	882,596
Elbasan	84,930	99,223
Kavajë	179,558	179,558
Të tjera	937,738	890,051
Totali	<u>3,039,394</u>	<u>2,856,846</u>

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***16. Aktive afatgjata jomateriale**

	Programe
<u>Kosto:</u>	
Më 1 janar 2016	1,281,154
Shtesa	66,605
Më 31 dhjetor 2016	<u>1,347,759</u>
Më 1 janar 2017	1,347,759
Shtesa	29,631
Më 31 dhjetor 2017	<u><u>1,377,390</u></u>
<u>Amortizim i akumuluar</u>	
Më 1 janar 2016	(946,684)
Amortizimi i vitit	(107,789)
Më 31 dhjetor 2016	<u>(1,054,473)</u>
Më 1 janar 2017	(1,054,473)
Amortizimi i vitit	(80,882)
Më 31 dhjetor 2017	<u>(1,135,355)</u>
<u>Vlera kontabël neto</u>	
Më 31 dhjetor 2016	<u>293,286</u>
Më 31 dhjetor 2017	<u><u>242,035</u></u>

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***17. Aktive afatgjata materiale**

	Toka dhe ndërtesa	Automjete	Mobilie dhe pajisje elektronike	Përmirësime të ambienteve të marra me qira	Totali
<u>Kosto:</u>					
Më 1 janar 2016	709,450	96,922	1,494,487	905,052	3,205,911
Shtesa	34	482	49,787	1,705	52,008
Pakësime	-	-	(3,809)	-	(3,809)
Më 31 dhjetor 2016	709,484	97,404	1,540,465	906,757	3,254,110
Më 1 janar 2017	709,484	97,404	1,540,465	906,757	3,254,110
Shtesa	4,034	510	35,403	17,362	57,309
Pakësime	-	-	(879)	-	(879)
Më 31 dhjetor 2017	713,518	97,914	1,574,989	924,119	3,310,540
<u>Amortizim i akumuluar:</u>					
Më 1 janar 2016	(305,642)	(96,253)	(1,429,203)	(776,142)	(2,607,240)
Amortizimi i vitit	(33,840)	(833)	(32,945)	(37,565)	(105,183)
Pakësime	-	-	3,809	-	3,809
Më 31 dhjetor 2016	(339,482)	(97,086)	(1,458,339)	(813,709)	(2,708,616)
Më 1 janar 2017	(339,482)	(97,086)	(1,458,339)	(813,709)	(2,708,616)
Amortizimi i vitit	(33,892)	(670)	(35,820)	(34,357)	(104,739)
Pakësime	-	-	879	-	879
Më 31 dhjetor 2017	(373,374)	(97,756)	(1,493,280)	(848,066)	2,812,476
Vlera kontabël neto					
Më 31 dhjetor 2016	370,002	318	82,126	93,050	545,496
Më 31 dhjetor 2017	340,144	158	81,709	76,053	498,064

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***18. Aktive të tjera**

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Aktive të tjera financiare		
Debitorë të tjerë	173,386	285,895
Karta Visa të arkëtueshme	-	-
Llogari të tjera të arkëtueshme nga klientë	72,177	64,276
Totali i aktiveve të tjera financiare	245,563	350,171
Paradhënie	629	792
Inventarë	28,319	32,316
Shpenzime të parapaguara	166,856	73,848
Aktive të tjera	415,908	628,767
Totali i aktiveve të tjera	857,275	1,085,894

Aktivet e tjera përfshijnë kryesisht llogaritë pezull në shumën 361,432 mijë lekë (2016: 541,736 mijë lekë).

19. Detyrime ndaj Bankave

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Llogari rrjedhëse		
Rezidente	202,459	65,050
Jorezidente	502	295
	202,961	65,345
Hua		
Rezidente	1,033,097	2,196,853
Jorezidente	15,952	23,950
	1,049,049	2,220,803
Interes i përlllogaritur	272	15
Totali	1,252,282	2,286,163

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***20. Detyrime ndaj klientëve**

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Korporata		
Llogari rrjedhëse	5,531,394	5,582,909
Depozita me afat	541,351	709,165
Depozita të tjera	831,665	545,716
	<u>6,904,410</u>	<u>6,837,790</u>
Individë		
Llogari rrjedhëse / kursimi	18,242,028	15,223,530
Depozita me afat	35,347,365	40,999,619
Depozita të tjera	252,768	270,585
	<u>53,842,161</u>	<u>56,493,734</u>
Interes i përlogaritur	<u>117,271</u>	<u>148,520</u>
Çeqe të pagueshme dhe transferta	<u>93,304</u>	<u>105,356</u>
Totali	<u><u>60,957,146</u></u>	<u><u>63,585,400</u></u>

21. Detyrime te tjera

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Shpenzime te perllogaritura	187,831	168,698
Detyrime te tjera financiare	545,956	317,845
	<u>733,787</u>	<u>486,543</u>
Tatime të tjera për t'u paguar	14,493	-
Sigurime shoqërore për t'u paguar	10,234	29,332
Totali	<u><u>758,514</u></u>	<u><u>515,875</u></u>

Shpenzimet e përlogaritura përfshijnë shpenzime për shërbime bazë, shpenzime telefoni dhe shpërblime që lidhen me vitin aktual por që do të paguhen vitin në vazhdim.

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***22. Provigjione**

	2017	2016
Më 1 janar	441,978	383,392
Pakësime	(156,112)	(9,712)
Provigjioni i vitit	26,825	68,298
Te tjera	(170)	-
Më 31 dhjetor	312,521	441,978

Shuma përbën provigjione për çështje ligjore që lidhen me detyrimet nga autoritetet tatimore në shumën 250 milionë lekë (2016: 337 milionë lekë) dhe çështje ligjore me palët e treta në shumën 63 milionë lekë (2016: 104 milionë lekë).

23. Kapitali i paguar dhe primi i aksioneve

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Kapitali i nenshkruar, emetuar dhe paguar plotesisht	14,754,741	14,754,741
Primet e aksioneve	1,735,494	1,735,494
Diferenca te rivleresimit	-	-
Rezerva statutore	260,623	260,623
Rezerva ligjore	1,113,627	1,113,627
Rezerva te tjera (Letra me vlere)	325,761	426,043
Totali	18,190,246	18,290,528

Tabela në vijim tregon strukturën e aksionerëve të bankës më 31 dhjetor 2017 dhe 2016.

Emri i aksionarit	Numri i aksioneve në	Përqindja më	Numri i aksioneve në	Përqindja më
	2017	31 dhjetor 2017	2016	31 dhjetor 2016
Piraeus Bank S.A Greece	496,098	98,83	496,098	98,83
Mr. Tzivelis Ioannis	5,877	1.17	5,877	1,17
Totali	501,975	100,00	501,975	100,00

Me 31 Dhjetor 2017 dhe 2016, aksionet e autorizuar dhe te leshuara nga Kapitali i Bankes perbehen nga 501,975 aksione me vlere nominale 216,24 EUR per aksion.

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***24. Rezerva të tjera**

Rezervat ligjore janë percaktuar sipas Rregullores së Bankes së Shqipërisë “Mbi minimumin e kapitalit fillestar për aktivitete të lejuara të Bankave dhe degeve të licensuara të bankave të huaja”, nr.51, datë 22 Prill 1999. Bankat dhe deget e licensuara të bankave të huaja duhet të krijojnë rezerva që variojnë nga 1,25% deri në 2% të riskut total të aktiveve duke zbritur 1/5 e fitimit pas tatimit përpara pageses së dividendeve.

Rezerva ligjore sipas Ligjit për Shoqëritë Tregtare, kërkon krijimin e rezerves duke marrë 5% të fitimit neto të Bankes pasi janë zbritur humbjet e viteve të kaluara. Kjo procedurë nuk është e detyrueshme në rast se rezervat kanë vlerë sa 1/10 e kapitalit të Bankes.

25. Dividendë

Asambleja e Përgjithshme e Aksionarëve ka vendosur që të mos shpërndajë dividendë nga fitimi i pashpërndarë më 31 dhjetor 2017. Nuk është marrë ende një vendim për fitimet e pashpërndara më 31 Dhjetor 2017.

26. Mjete monetare dhe ekuivalentet e tyre

Me qëllim të pasqyrës së flukseve monetare, mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre përbëhen si në vijim:

	Shënime	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Arka	8	1,692,454	1,544,543
Llogari me Bankën Qendrore	8	248	211
Llogari rrjedhëse me bankat	8	9,234,434	5,738,168
Marreveshje Riblerjeje	8	-	7,978,116
Hua dhe paradhënie për bankat	8	17,309,818	8,692,026
Totali		28,236,954	23,953,064

27. Pale të lidhura

Gjatë aktivitetit të biznesit bankar, Banka kryen transaksione të ndryshme me palët e lidhura. Palët e lidhura përfshijnë (a) Piraeus Bank S.A Greqi për llogari rrjedhëse, vendosje ndërbankare dhe huamarrje, (b) Tirana Leasing (degë e kompanisë mëmë) për hua dhe depozita.

Kompania mëmë e drejtpërdrejtë dhe përfundimtare e bankës është Piraeus Bank SA (Greqi).

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Piraeus Bank SA Greqi		
Llogari rrjedhëse	33,401	17,029
Vendosje ndërbankare	9,607,219	5,549,188
Letra me vlerë të blera sipas marreveshjes së Riblerjes	-	7,978,116
Detyrime ndaj bankave	(502)	(295)
Hua të marra	(15,954)	(23,950)
Totali	9,624,164	13,520,088

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***27. Palët e lidhura (vazhdim)**

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Tirana Leasing (degë e Piraeus Bank SA)		
Hua të dhëna	-	-
Detyrime	(433,351)	(450,504)
Totali	(433,351)	(450,504)
	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Piraeus Real Estate Tirana shpk		
Hua të dhëna	-	-
Detyrime	(2,448)	(3,491)
Totali	(2,448)	(3,491)
	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Cielo Consultancy shpk		
Hua të dhëna	-	-
Detyrime ndaj	(51,852)	(79,966)
Totali	(51,852)	(79,966)
	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Edificio Enterprise shpk		
Hua të dhëna	-	-
Detyrime	(4)	(9)
Totali	(4)	(9)
	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Tierra Projects shpk		
Hua të dhëna	-	-
Detyrime	(9)	(15)
Totali	(9)	(15)
	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Drejtoret e bankes		
Hua të dhëna	26,055	22,489
Detyrime	(10,735)	(9,269)
Totali	15,320	13,220

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***27. Palët e lidhura (vazhdim)**

	2017	2016
Të ardhura dhe shpenzime		
Piraeus Bank S.A. Greqi		
Të ardhura nga interesi	33,587	22,294
Shpenzime interesi	(293)	(680)
Të ardhura nga tarifa dhe komisione	16	-
Shpenzime për tarifa dhe komisione	(19)	(65)
	<u>33,291</u>	<u>21,549</u>
Tirana Leasing		
Të ardhura nga interesi	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>

28. Paraqitja e instrumenteve financiare sipas kategorive të matjes

Tabela e mëposhtme tregon rakordimin e klasave të aktiveve financiare me kategoritë e matjes më 31 dhjetor 2017:

2017	Hua dhe të arkëtueshme	Të vlefshme për shitje	Të mbajtura deri në maturim	Totali
Arka dhe llogari me Bankën Qendrore	6,914,728	-	-	6,914,728
Hua dhe paradhënie për bankat	26,544,252	-	-	26,544,252
Investime të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-
Investime të vlefshme për shitje	-	15,343,098	-	15,343,098
Hua dhe paradhënie për klientët	24,037,231	-	-	24,037,231
Totali i aktiveve financiare				<u>72,839,309</u>
Aktive të tjera				313,860
Totali i aktivitetit				<u>73,153,169</u>

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***28. Paraqitja e instrumenteve financiare sipas kategorive të matjes (vazhdim)**

2016	Hua dhe të arkëtueshme	Të vlefshme për shitje	Të mbajtura deri në maturim	Totali
Arka dhe llogari me Bankën Qendrore	7,128,006	-	-	7,128,006
Hua dhe paradhënie për bankat	22,408,310	-	-	22,408,310
Investime të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-
Investime të vlefshme për shitje	-	21,447,552	-	21,447,552
Hua dhe paradhënie për klientët	25,273,650	-	-	25,273,650
Totali i aktiveve financiare				76,257,518
Aktive të tjera				350,171
Totali i aktivitetit				76,607,689

Më 31 dhjetor 2017 dhe 2016, ndryshimet në vlerën e drejtë të letrave me vlerë tregtare shkojnë në fitim ose humbje të periudhës, investimet e vlefshme për shitje maten me vlerë të drejtë dhe ndryshimet në vlerën e drejtë njihen në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse. Huatë dhe të arkëtueshme dhe investimet e mbajtura deri në maturim mbahen me kosto të amortizuara.

Më 31 dhjetor 2017 dhe 31 dhjetor 2016, të gjitha detyrimet financiare të Bankës janë mbajtur me kosto të amortizuara.

29. Angazhime dhe detyrime të kushtezuara

Detyrimet e kushtëzuara dhe angazhimet përfshijnë garanci të zgjatura për klientët dhe të marra nga Banka Piraeus. Llogaritë më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
<i>Të dhëna</i>		
Angazhime kredie	4,794,011	7,931,132
Letër garanci	329,461	370,609
Leter kred	21,242	-
<i>Të marra</i>		
Garanci të marra	2,643,806	4,473,125

Çështje gjyqësore

Çështjet gjyqësore janë të zakonshme në industrinë bankare si rrjedhojë e vetë natyrës së biznesit.

Banka ka rregulla dhe politika formale për të administruar çështjet ligjore. Pas konsultimit me profesionistë dhe vlerësimit të shumës së humbur, Banka bën rregullime duke marrë parasysh efektet negative që këto çështje ligjore mund të kenë mbi pozicionin e saj financiar.

Tirana Bank sh.a.**Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016***(Të gjitha shumat janë në mijë Lekë përveç rasteve kur përmendet ndryshe)***29. Angazhime dhe detyrime te kushtezuara***Angazhime qiraje*

Banka merr me qira zyra në Tiranë, Durrës, Korçë, Vlorë, Lezhë, Elbasan, Gjirokastrë, Fushë Krujë, Shkodër, Lushnjë, Pogradec, Berat, Sarandë, Fier etj. Këto qira janë të anulueshme me njoftim tre-mujor.

Angazhimet e qirasë klasifikohen si më poshtë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Deri në 1 vit	125,327	140,556
Nga 1 deri në 5 vjet	261,927	301,862
Më shumë se 5 vjet	40,573	7,415
Totali	427,827	449,833

30. Ngjarje pas datës së raportimit

Nuk ka ngjarje të tjera pas datës së raportimit që do të kërkonin rregullime ose shënime shpjeguese shtesë në pasqyrat financiare.